

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

На правах рукопису
УДК 911.3

ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДИ ДО СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітня програма: Урбаністика та регіональний розвиток

Магістерська робота
Студентки 2-го курсу
ОР «Магістр»
Лошицької Вікторії Ігорівни

Науковий керівник:
к.геогр. н. доцент
Мельничук Анатолій Леонідович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ.....	6
1.1. Молодіжна політика, як об'єкт дослідження урбаністики.....	6
1.2. Інструменти залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста.....	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ.....	18
2.1. Еволюція партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів.....	18
2.2. Ефективність основних інструментів залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста, побудованих на основі партисипативного підходу.....	28
2.3. Просторове бачення перспектив реалізації молодіжної політики на прикладі Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області.....	37
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ.....	54
3.1. Формальність та несистемність залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку.....	54
3.2. Вектори підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики	60
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Актуальність дослідження. Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді спрямована на забезпечення активності молоді щодо розвитку територіальних громад, залучення до системи прийняття управлінських рішень. Міста в Україні зазнають перетворення, функціональні зміни внаслідок реформи децентралізації. Інструменти залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста є з одного боку дискутованими з іншого постійно розширюються та видозмінюються.

Значна кількість науковців описувала в своїх наукових працях різні проблеми та аспекти реалізації державної молодіжної політики в Україні. Зокрема, питання вивчення молодіжної політики розглянуто в роботах С. Серьогіна, Ю. Шарова, Є. Бородіна, Н. Гончарук, О. Софій, А. Ткачук, О. Сергієнка, О. Врублевського, Н. Наталенко, М. А. Шваба, І. Пеша, Я. Мінкіна, Ю. Любича, Е. Кжаклевської, Г. Вільямсона, В. Мотречко тощо. Водночас, просторове бачення перспектив реалізації молодіжної політики на прикладі певної територіальної громади варто дослідити більш детально, що обумовлює актуальність дослідження.

Потрібно розуміти, що пасивної молоді немає – є непрофесійна діяльність у роботі з молоддю. І ця непрофесійність проявляється у проведенні нудних, не цікавих, нічим не корисних заходів, невмінні (або небажанні) інформувати цільові групи. Як підсумок – криза довіри. Молодь просто не вірить, що хоч хтось може запропонувати їм хоч щось вартісне. Активна участь молодих людей в політичній діяльності на місцевому рівні має дуже важливе значення. Адже молодь має впливати на ті рішення, що безпосередньо стосуються її життя. Тому важливо, щоб молоді люди мали такі можливості та знали про них. Саме з цією метою у 2021 році Верховна Рада України ухвалила Закон «Про основні засади молодіжної політики». В контексті даного документу визначено процес удосконалення формування та реалізації молодіжної політики шляхом включення до вітчизняного

законодавства ряд положень Європейської Хартії, в яких визначено участь молоді у суспільному житті.

Об'єкт дослідження – процес залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста.

Предмет дослідження – інструменти залучення молоді до процесів планування, проектування та реалізації заходів з розвитку міст та територій.

Метою роботи є теоретико-методичні та прикладні засади розробки та впровадження інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста. Надати пропозиції щодо підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- визначити молодіжну політику, як об'єкт дослідження урбаністики;
- розкрити інструменти залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста;
- прослідкувати еволюцію партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів;
- показати ефективність основних інструментів залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста, побудованих на основі партисипативного підходу;
- розкрити просторове бачення перспектив реалізації молодіжної політики на прикладі Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області;
- показати формальність та несистемність залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку;
- визначити вектори підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики.

Методи дослідження. В роботі застосовано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. У роботі будуть задіяні – системний підхід, структурний аналіз для всебічного розкриття, системи організації

життєдіяльності міст, методи логіки, дедукції для з'ясування закономірностей міського розвитку.

Для вивчення прикладних аспектів вивчення інструментів – залучення молоді до формування молодіжної політики, будуть застосовані методи локалізації, опитування, анкетування, глибоких інтерв'ю, польової зйомки, спостереження.

Теоретична значимість дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні концептуальних та управлінських підходів до реалізації молодіжної політики на місцевому рівні з урахуванням передового досвіду Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області та виявлення векторів підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики.

Практична значимість дослідження полягає у розробці просторового бачення перспектив реалізації молодіжної політики на прикладі Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області.

Результати дослідження можуть використовуватись в роботі органів місцевого самоврядування з питань розробки та впровадження місцевих молодіжних програм, а також організації діяльності молодіжних центрів, консультативно-дорадчих органів.

Структура роботи. Дослідження складається із вступу, основної частини, що містить три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ

1.1. Молодіжна політика, як об'єкт дослідження урбаністики

Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді є невід'ємною частиною соціально-економічного розвитку держави, відіграє особливу роль у її розвитку, від ефективності якої залежать практично всі напрямки економіки та суспільного життя.

Молодь завжди була в центрі вивчення різних наук, як політичних, так і економічних змін, що відбуваються в країні. Досить велика увага в науці приділяється вивченню особливостей соціальної групи «молодь», її біологічним, психологічним, культурологічним, соціологічним та економічним особливостям. Так, В. Мотречко групує теорії молоді на біологічні та психологічні, культурологічні та антропологічні, соціологічно-орієнтовані теорії молоді [34].

Місце і роль молоді в суспільстві на думку М. Обіход, значною мірою визначається державою, формулюючи підходи до молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді. Молодь - це особлива спільнота, адже її основні риси та різновидні характеристики перебувають у стані задуму. Варто звернути увагу, що межі підліткового віку визначаються специфікою та підготовкою у процесі вступу юнаків і дівчат до продуктивного життя, що зазначено у відповідних нормативних актах. Саме вони визначають право і можливість молодих людей займатись самостійною професійною діяльністю, створювати сім'ю та нести відповідальність за власні дії [36, с.162].

Відзначимо, що у Законі України «Про основні засади молодіжної політики» визначено: «...що молодіжна політика – це напрям державної політики, спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов і гарантій для соціалізації й інтеграції дітей та

молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах дітей і молоді та за їх участю» [1]. Закон також визначає такі поняття, як «молодіжна робота», «молодіжний працівник», «молодіжний простір», «молодіжний центр», що довготривалий час вживались у молодіжній політиці та молодіжній роботі.

Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді – це досить складне явище, що виступає результатом практичної, науково-теоретичної, ідеологічної й іншої діяльності соціальних інститутів, пов'язаних із молоддю. Ця політика реалізується в усіх сферах молодіжного життя, у інтересах суб'єктів молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді. І. Пеша зазначає: «...що суб'єктами його реалізації є усі державні установи, які прямо чи опосередковано спілкуються з молоддю, а також сама молодь». І це означає, що молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді - це своєрідна система теоретичних положень про роль і місце, а також перспективи молоді в суспільстві, записаних у нормативних актах. Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді охоплює усі сфери молодіжного життя, включає питання, що насамперед стосуються формування та виховання молоді, охоплює певні процеси соціалізації, а також сукупність уявлень про місце та роль молоді в суспільстві та їх реалізацію [37].

Важливим моментом у вдосконаленні системи управління та реалізації напрямів молодіжної політики є погодження напрямів та пріоритетів із загальносвітовими тенденціями, загрозами, викликами. ООН виділили 17 цілей у сфері сталого розвитку, які цілком можна вважати викликами та загрозами сучасного світу: ліквідація злиднів, голоду, хороше здоров'я та добробут, якісна освіта, гендерна рівність, чиста вода та санітарія, досить недорога і чиста енергія, оплачувана гідна робота та економічне зростання, індустріалізація, інноваційна діяльність та інфраструктура, зменшення гендерної нерівності, стійкі територіальні громади, відповідальне споживання та виробництво, боротьба зі зміною кліматичних умов, збереження морських та екосистем суші, мир, правосуддя та розвиток ефективних інститутів, партнерство в інтересах сталого розвитку [32]. Також ООН виділяє головну

роль усунення світових проблем молоді, здатної змінити світ, завдяки новим рішенням, інноваційним підходам та розробкам, зміні територіальних громад.

Так, Я. Мінкін, Ю. Любич виділили ключові тенденції, що існують у молодіжній діяльності і політиці у територіальній громаді на сьогоднішній момент:

- удосконалення системи управління, міжвідомчого співробітництва з реалізації напрямів державної молодіжної політики її нормативного правового забезпечення;

- вдосконалення системи підготовки кадрів для реалізації молодіжної політики;

- розширення можливостей для реалізації потенціалу молоді у вирішення соціально важливих проблем;

- вдосконалення механізмів оцінки ефективності роботи з молоддю;

- створення систематичного моніторингу інтересів, намірів, очікувань, цінностей молоді [25, с.56].

Вважаємо важливим додати також такі тенденції у розвитку молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді, крім вищезазначених: збереження та зміцнення молоді сім'ї; зміцнення громадянської єдності суспільства; розвиток інклюзивного середовища; підвищення цінності здоров'я та здорового образу життя молоді. Відзначимо, що державна молодіжна політика – це політика спрямована на регулювання державою, її інституцій, направлена на молодь, на підростаюче покоління, це наявність визначених законодавчо закріплених ідей відповідно ролі і місця молоді у поступальному розвитку суспільства, а також визначеної системи різноманітних державних заходів, що сприяють реалізації даних ідей [27].

Головною метою обох видів політики є створення необхідних соціально-економічних, політико-правових, організаційних умов та гарантій соціального становлення, розвитку та вдосконалення як окремої молоді людини, так і всього підростаючого покоління [28].

Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді включає багато елементів і має складну структуру. Для реалізації даної політики потрібно створити спеціальні органи чи інші структури та ресурси. Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді повинна бути націлена на всіх молодих людей та їх активну участь та діяльність у суспільному житті. Варто відзначити, що вона має свої особливості, а саме - організаційну роль молодіжних організацій, роль їх керівних органів у реалізації молодіжної політики, керівний апарат та виконавчу структуру для її реалізації, свою систему фінансування та роль її суб'єктів та учасників у розподілі коштів та нагляді за цим процесом [33, с.13].

Молодіжна діяльність і політика у територіальній громаді стає ефективнішою лише тоді, коли у процесі виховання молоді, формується її світогляд, який об'єктивно сприймається та реалізується надалі. Молодь в процесі діяльності завжди намагається бути активним суб'єктом, перетворень та соціальних відносин. Відзначимо, що на цій основі між поколіннями виникають певні конфлікти. Отож, метою молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді є:

- формування реальної рівності прав, певних обов'язків та соціальних перспектив для молоді разом з іншими соціальними групами, але не за їх рахунок;

- визначення соціального захисту молодих громадян, вирішення їх економічних, різноманітних соціально-політичних, духовних проблем, а також створення необхідного вихідного фундаменту для власного життя, адаптації, самореалізації та саморозвитку;

- підтримка навколишнього оточення та сприяння основним соціально вигідним ініціативам молоді, їх організаційної діяльності та рухів, які мають на меті зробити вагомий внесок у вирішення проблем молоді та загальних проблем [32].

Предметом молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді є сама молодь, тобто соціально диференційована соціально-демографічна

спільнота, яка в свою чергу має особливі фізіологічні, соціально-психологічні, когнітивні, культурні, освітні та інші, що є характеристикою її біосоціального дозрівання як реалізацію самовираження своїх внутрішніх значних сил та соціальних характеристик [31]. Принципи молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді визначає: рівність прав молоді; обґрунтованість; участь молоді; міжвідомчість та міжсекторальна взаємодія; субсидіарність; [32].

Здійснення молодіжної діяльності і політики у територіальній громаді в кожній державі зумовлюються багатьма складовими, однак варто визначити провідні, а саме: характер держави, особливість її політичної системи, специфічне формування й реалізацію соціальної молодіжної політики. Це зумовило формування значної кількості теоретичних моделей, які вибудовані на фундаменті практичного досвіду реалізації молодіжної політики країн світу. Ряд науковців узагальнюють значну кількість спільних та відмінних рис та зводять їх у відповідні класифікації. Найвідомішими є розрізнення соціал-демократичної та неоконсервативної моделей [41, с. 43].

Варто звернути увагу на неоконсервативну модель, яка характеризує першочергову турботу державних органів про соціально незахищені й так звані «неблагонадійні» групи молоді в суспільстві. На думку І. Карпич, Н. Коляди, вона характеризує достатньо активне втручанням держави у відносини молоді і суспільства [43, с. 37]. Для даної моделі є характерним жорсткий контроль над діяльністю та порядком витрачання коштів і отриманої допомоги.

Зазначимо, що державою регулюються лише окремі аспекти соціального становища даної соціальної категорії. Яскраво виявленими представниками такої моделі молодіжної політики є країни Італія та США. Першочерговими завданнями молодіжної діяльності і політики у певній територіальній громаді за даної моделі є задоволення невідкладних соціальних потреб молоді [52, с. 37]. Друга модель – соціал-демократична притаманна (в більшості європейських країн, а саме: Німеччина, Австрія, Португалія, Швеція,

Фінляндія) – за якої держава фактично бере на себе відповідальність за вирішення майже всіх проблем молоді в соціально-економічній, у сфері молодіжного руху та культурно-духовній сфері. Зазначена модель різниться визнанням відповідальності держави за інтеграційні процеси молоді в суспільство і прямим переходом від допомоги окремим категоріям до підтримки молоді загалом. Канавець М. зазначає: «..що у цьому варіанті розробляються і реалізуються соціальні програми, спрямовані на всі категорії молодих людей» [18, с. 119]. Відзначимо, що найбільш сприятливою для впровадження та реалізації інноваційної діяльності молоді в Україні може бути визначена соціально-демократична модель державної підтримки молоді. Варто відзначити, ще одну класифікацію моделей, за якою виділяють американську, шведську та німецьку моделі. Виокремимо шведську модель яка ґрунтується саме на соціальній роботі в комунах і спеціально створених органах, які в свою чергу, мають координаційні повноваження та певну специфічну сферу прямого управління [21, с. 58].

Таким чином, молодь є найбільш активною та впізнаваною суспільною групою будь-якої країни, а молодіжна політична діяльність у територіальних громадах, політика держави у цій сфері має перед собою мету – створити необхідні соціально-економічні, політико-правові, організаційні умови та гарантії для правильного соціального становлення, а також розвитку і вдосконалення як окремої молодої людини, так і всього молодого підростаючого покоління. Завдячуючи формуванню певного різновиду теоретичних моделей, які будуються на основі практичного досвіду молодіжної політики європейських країн, Україна має можливість для врахування специфічних та кращих практик формування та впровадження в реалії сучасності молодіжної діяльності і політики у територіальних громадах. Для України актуальним залишається завдання усвідомлення існуючого досвіду та впровадження інновацій на основі зарубіжного, міжнародного та національного досвіду.

1.2. Інструменти залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста

Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста у сучасних умовах доцільно розуміти як пріоритетний специфічний напрямок державної політики, яка передбачає системну діяльність держави з метою формування необхідних умов та гарантій для певного соціального становлення, всестороннього розвитку та самореалізації молоді, а також її притягнення до суспільно-політичної та державно-управлінської діяльності як на користь самої молоді, так і на користь здійснення системних суспільних реформ в розвитку міста. Державна молодіжна політика є складовою молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, яку здійснюють щодо молоді всі суспільні інститути, як державні, так і недержавні.

Сучасність пред'являє ряд вимог щодо активізації соціальної роботи з молоддю, варто відзначити серед них:

- оновлення змісту підготовки;
- концентрування уваги на досвіді минулих років обліку вікових особливостей та прав та досягнень молодих людей;
- генерування умінь вибору змісту роботи та планування діяльності.

Тому першочерговим завданням є - формування правдивого соціально-компетентного фундатора молодіжної роботи, а також розробка ефективних моделей та механізмів у підготовці професіональних кадрів для зазначеної сфери соціальної роботи з врахуванням адекватних особливостей часу, орієнтування та інтересів молоді, а також з орієнтиром на соціально-політичну ситуацію в країні та світі (Генеральна Асамблея Громадського Союзу «Національна Молодіжна Рада України») [29]. Сьогодення вимагає ширшого поширення сучасних нетрадиційних, інноваційних форм формування кадрового потенціалу та розвитку у галузі молодіжної роботи.

Прикладом інноваційного підходу до молодіжних проблем в цілому та процесу залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста є нормативно-правові акти, законодавчі зміни. Поряд із традиційними для попередніх законодавчих документів у галузі молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, таких як певне неформальне молодіжне об'єднання, молодіжний осередок, національно-патріотичне виховання молоді та ін.

У контексті даної тематики нашого дослідження заслуговують уваги нові підходи до молодіжної роботи – комплекс заходів молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, який орієнтований на молодь і проводиться разом із молоддю та для молоді у спосіб неформальної освіти у вільний для молоді час, цілеспрямований на надання потенційної можливості молоді у самостійному розвитку; дані заходи також направлені на покращення умов особистого та соціального розвитку молодого покоління відповідно до їхніх повсякденних потреб та можливостей, сприятимуть духовному та фізичному розвитку.

Основним інструментом контролю за досягненням результатів по кожному напрямку та пріоритетами залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста служить Система моніторингу та оцінки, якою визначено показники моніторингу ефективності впровадження «Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021 - 2025 роки». Зазначимо, що в даний документ щорічно при визначенні необхідності, вносяться коригування та проводитиметься аналіз ефективності дії Програми в регіонах, виходячи з фактичних показників індикаторів [4].

Для залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста, характерні елементи адаптаційної моделі, однак у перспективі доцільна орієнтація на неї трансформацію в інтеграційну модель. Вирішення актуальних проблем інтеграції сил суб'єктів молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста всіх рівнів, підвищення громадянськості, побудови суспільства, вільного від дискримінації, та інших важливих проблем

розвитку молодіжної сфери визначає їх розвиток. Також поряд з уже використовуваними інструментами нових ефективних механізмів молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, що спираються на створення більш сприятливих умов для розвитку, відбувається спілкування, обмін думками та досвідом.

Найбільш доцільний та актуальний у сучасних умовах крос-секторальний підхід до реалізації молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, який має враховувати потреби сучасної молоді не лише у ширших можливостях для творчої чи громадянської самореалізації, а й у якісній та доступній освіті та професійній підготовці, сприятливі умови життя, включаючи питання забезпеченості молоді пільговим житлом, послугами охорони здоров'я, можливостями працевлаштування та багато інших потреб молодих людей для життя та успішної соціалізації у суспільстві в умовах глобалізації («Український пакт заради молоді») [49]. При цьому в основі крос-секторального підходу до молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста мають бути збережені ключові демократичні цінності — повага до прав людини та визнання верховенства права. Важливе значення для успішної реалізації молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста поряд із удосконаленням процесів міжвідомчої взаємодії у ході її реалізації матиме процес узгодження інтересів та облік потреб всіх можливих учасників молодіжної політики за дотримання демократичних цінностей та з опорою на принципи спільного управління сферою [45, с.41]. Можна констатувати, що молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста сьогодні має наступні характерні особливості: множинність суб'єктів молодіжної політики; різний правовий та соціальний статус її суб'єктів; нерівність ресурсних можливостей учасників реалізації молодіжної політики; варіативність інтересів її суб'єктів стосовно молоді; обмежена взаємодія як між суб'єктами недержавної молодіжної політики, так і між ними та державою; відсутність нормативно-правової бази,

регулюючої та тої що враховує специфіку діяльності суб'єктів недержавної молодіжної політики.

Розглянувши процес залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста через призму різних моделей соціальної роботи з молоддю можна виділити чотири системні моделі молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста (табл. 1.1):

- консервативна (адаптаційна);
- суспільно-ідеологічна (виховна);
- соціально-патерналістська (розвиваюча);
- громадської участі та самоврядування (інтеграційна) [45, с.21].

Таблиця 1.1

Системні моделі залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста

<i>Розвиваюча модель</i>	<i>Інтеграційна модель</i>
<p>1. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста спрямована на всю молодь (або, принаймні на більшість молодих людей).</p> <p>2. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста реалізується через мережу установ соціальної підтримки та у справах розвитку молоді - центри вільного відвідування, додаткової освіти, спортивні та дозвільні клуби і т.д.</p> <p>3. Участь молоді, переважно пасивне, через заходи центрів та клубів. У той же час частина найбільш активної молоді може виступати організаторами таких заходів (разом зі спеціалістами з роботи з молоддю)</p> <p>4. Фінансування на місцевому та державному рівні. Можлива спонсорська допомога приватних осіб</p>	<p>1. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста спрямована на забезпечення можливості участі в управлінні справами держави та самоврядування спільнотою всієї молоді.</p> <p>2. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста реалізується комплексно: через установи освіти, соцзахисту, культури, галузі молодіжної політики; через молодіжні громадські об'єднання; через особливі механізми безпосередньої участі молоді в управлінні та самоврядуванні.</p> <p>3. Забезпечується участь у молодіжній політиці не тільки молодіжного активу, але інших, раніше пасивних груп молоді.</p> <p>4. Можливе фінансування за рахунок найрізноманітніших джерел</p>
<i>Адаптаційна модель</i>	<i>Виховна модель</i>
<p>1. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста спрямована перш за все на частину молоді, яка відчуває труднощі в соціалізації («важкі» сім'ї, безробітні, наркомани і т.д.)</p> <p>2. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста реалізується через мережу установ, в основному соціальних служб, центрів соціальної</p>	<p>1. Молодіжна діяльність і політика щодо забезпечення розвитку міста, в основному, проводиться щодо молоді, що є членами громадських об'єднань.</p> <p>2. Реалізується через заходи громадських об'єднань, у тому числі проведених з урахуванням державних установ (шкіл, Будинків дитячої творчості і т.д.).</p> <p>3. Висока активність лідерів організаторів</p>

<p>допомоги, консультаційних пунктів і т.д.</p> <p>3. Молодь залучається до діяльності через можливий розвиток волонтерських мереж, але керівна роль залишається за фахівцями.</p> <p>4. Рівень фінансування переважно державний. Є окремі приватні служби та благодійна допомога.</p>	<p>молодіжних заходів.</p> <p>4. Фінансування окремих заходів через держзамовлення, субсидії тощо. Висока частка фінансової участі членів організації, спонсорів та зацікавлених осіб.</p>
--	--

Вплив на процес забезпечення розвитку міста через залучення молоді у рамках розглянутих моделей полягає у наступному.

В адаптаційній моделі робота з молоддю не передбачає принципових змін у існуючій соціальній та молодіжній діяльності і політиці щодо забезпечення розвитку міста та орієнтоване на нівелювання негативних наслідків від поведінки нового покоління молодих людей, лише адаптуючи їх до вже існуючих умов.

У виховній моделі робота з молоддю орієнтована на цілеспрямоване ідеологічно витримане формування ззовні певних морально-етичних та моральних якостей нового молодого покоління за заданим зразком і ведеться об'єднаними силами державних установ, де висока концентрація молоді, та громадських організацій, що реалізують програми для розвитку творчості серед молоді, відпочинку та навчання молоді.

У розвиваючій моделі, робота з молоддю орієнтована на поступові (еволюційні) зміни у існуючій соціальній та молодіжній політиці і націлена на доведення рівня соціалізації нового покоління молоді до певної планки, вищої, ніж існуюча (з урахуванням успішної практики, накопиченої в зарубіжних країнах та в окремих, найактивніших з погляду молодіжної політики, регіонах України).

В інтеграційній моделі робота з молоддю передбачає принципове розширення сфери реалізації молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста та інтеграцію сил суб'єктів молодіжної політики всіх рівнів (від місцевого до рівня міжнародної конфігурації) та всіх гілок (держава, бізнес, приватні організації) для формування системного механізму

вироблення, реалізації, координації, аналізу та коригування молодіжної політики розвитку міста.

Єдиного визначення соціальних індикаторів, показників та методики дослідження результативності інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста не існує, хоча вони необхідні для того, щоб визначити соціальний стан молоді у загальній масі населення, виявити визначальні тенденції у її розвитку, оцінити ефективність зусиль, спрямованих на покращення її здоров'я, матеріального забезпечення, освіти, виховання та інші. Згідно дослідження С. Серьогіна, Ю. Шарова, Є. Бородіна, Н. Гончарук, загальноприйнятий алгоритм оцінки результативності інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста полягає в наступному: 1. Вивчення системи керування молодіжною політикою; 2. Вивчення пріоритетних напрямів місцевої молодіжної політики; 3. Дослідження способів реалізації молодіжної політики у розвитку міста; 4. Аналіз результативності та ефективності залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста [50, с.86].

Очевидно, що всі заходи молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, що вживаються, повинні бути спрямовані на вирішення конкретних завдань: почути думку, зрозуміти проблему, допомогти знайти відповідь чи визначитися із вибором. Це дозволить дотриматися балансу політичних цілей і реальних потреб та інтересів тих, заради яких ці політичні цілі проголошуються.

Отже, механізм реалізації молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста включає: законодавство, фінансування, діяльність та програми. Можна виділити чотири системні моделі молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста: консервативна (адаптаційна); суспільно-ідеологічна (виховна); соціально-патерналістська (розвиваюча); громадської участі та самоврядування (інтеграційна). У сучасних умовах найбільш доцільний та актуальний крос-секторальний підхід до реалізації молодіжної діяльності і політики щодо забезпечення розвитку міста, яка

повинна враховувати потреби сучасної молоді не лише у ширших можливостях для творчої чи громадянської самореалізації, але і в якісній та доступній освіті та професійній підготовці, сприятливих обставин для життя, включаючи першочергові питання забезпеченості молоді пільговим житлом, послугами з охорони здоров'я, можливостями працевлаштування та багато інших потреб молодих людей для життя та успішної соціалізації в суспільстві в умовах глобалізації.

Таким чином, методика аналізу результативності інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста включає вивчення динаміки чисельності молоді, аналіз еволюції партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ

2.1. Еволюція партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів

Партисипація є процесом участі молоді у прийнятті таких рішень, що впливають на рівень їх життя, та на життя спільнот в цілому, в державній чи інших сферах. Це явище досить просте та складне водночас. Просте, так як, напряду пов'язане з демократією, та є визначальним інструментом побудови демократії. Варто відзначити, що складність партисипації, на думку таких дослідників, як Е.Кжаклевска, Г. Вільямсон в тому, що хоча її трактують, як «основним правом громадян», досягнути і розвинути партисипацію на практиці досить непросто, передусім в умовах нерозвинутої демократії [44].

Згідно з даними останнього дослідження молоді (2021 р.), більшість, а саме 53% молодих людей в Україні висловлюють бажання брати більш енергійну участь (громадська партисипація) у житті своєї територіальної громади; визнають Євроінтеграцію 72% молодих людей як успішний шлях майбутнього розвитку України [28]. Тому існує нагальна потреба у розробці впливових важелів та інструментів молодіжної партисипації, на основі практичного досвіду країн Європи та світу. Пріоритети щодо партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів мають основну роль у документах та програмах, що визначають стратегічну політику міжнародного, національного та регіонального рівня та в цілому Європи (ЄС, РЕ) і Світу (ООН). Взята з практик міжнародного досвіду система Молодіжних центрів є досить дієвою та ефективною інфраструктурою для реалізації точно визначених пріоритетів.

Метод спільних консультацій сприяє легітимності рішень, збільшує довіру між учасниками та є платформою для обговорення спірних моментів.

На завершальній стадії організації спільного моделювання публічно проголошуються результати та формується звіт, що містить рекомендації органів виконавчої влади.

Основне завдання розвитку партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення до цього молоді полягає в побудові продуктивної місцевої громадської сфери. Громадська сфера синхронно пов'язана як з ринком, так і з державою в цілому, тому постійний розвиток громадянського суспільства прямо впливає на активізацію ринку і держави та його ефективність. У даному випадку громадянське суспільство не є ідентичним, що до сукупності громадських організацій. Відзначимо, що задля досягнення спільної мети будь-які зусилля (покращення умов життя суспільства) - кредитні спілки, суспільні рухи, сусідські об'єднання, релігійні організації, адвокаційні організації – усі ці об'єднання складають громадянське суспільство.

Міцне громадянське суспільство, передусім молодь, здатне покласти зобов'язання на уряд та ринок і здійснювати контроль за їх прозорістю. Недоліки громадської сфери зумовлюються або відсутністю громадської активності, або застосовується активність, що в кінцевому результаті призводить до зниження ефективності суспільства в цілому.

Відзначимо, що історично так склалося, що досягнення партисипативного врядування, як і підвищення громадянської спроможності, швидше є справою молоді, тобто відбувається досить природньо, без впливу держави. Процес впроваджується і координується зусиллями громадських молодих активістів, котрі діють незалежно, а не рідко й опозиційно, стосовно державної влади. Натуральна, або органічна партисипація, як зазначає О. Софій: «..зазвичай, викликається суспільними рухами, на меті яких є протидія сильним знавцями (окремим особам або інституціям) у сфері ринку або держави, з метою покращення функціонування цих сфер, зазвичай, через конфлікт, конфронтацію або компроміс» [42, с.14]. Зазначимо, що до

партисипації природного типу варто відносити соціальні рухи, які відстоюють демократичні права непривілейованих верств суспільства.

Таким чином, велика відмінність у процесі розвитку заохоченої партисипації полягає саме у тому, що він просуватиметься через політичні дії держави та впроваджуватиметься бюрократами, або ж організаціями, що є пов'язані із державними домовленостями. В свою чергу, заохочення відбувається у двох можливих формах: першочергове, як розвиток, керований громадою (community-driven development) або ж через децентралізацію [54, с.93]. Також зазначимо, що на значну кількість громад із зовні заохочення партисипації владними структурами розповсюджується одразу, проте на жаль не має внутрішньої мотивації, якою б могли місцеві активісти надихати природню партисипацію.

Варто зауважити, для розвитку партисипації в секторі кожен сектор партисипації використовує власний набір методів та практик. Проектна або соціальна участь у своєму навчанні користуються методами проектного менеджменту, збору даних, моніторингу, планування, тренінги, а також, розширення загальної свідомості молоді. В секторі політичної партисипації розвитку досягають освітніми методами молоді, враховують підвищення обізнаності щодо прав та відповідальності громадян, адвокації та лобіювання, частенько методами спрямованими на кращу поінформованість молоді вимагається більшої відповідальності та підзвітності від обраних представників влади [37, с.28].

Ще одним методом співучасті в обговоренні міських проектів є спільне проектування як метод проектування міського середовища за участю мешканців, бізнесу, інвесторів, представників адміністрації та інших зацікавлених сторін. Метод застосовний для архітектурного проектування та дизайну будівель та територій, з урахуванням умов навколишнього середовища. Такі центри співпраці є майданчиком для інформаційної взаємодії місцевих жителів, особливо молодь з архітекторами, інвесторами та органами влади. Важливими є погляди молоді щодо їхнього бачення дизайну

публічних просторів: скверів, дворів, пішохідної та велосипедної інфраструктури міста.

Участь молоді та її активність у громадському та політичному житті міста є важливою умовою для розбудови демократичного суспільства. Усі міжнародні документи постійно наголошують на цьому. Для залучення молоді до планування та реалізації заходів в місті використовуються методи організації публічного обговорення перед прийняттям рішень, підтримка соціальних ініціатив, проведення референдумів, а також спільне проєктування суспільних просторів. Партисипативними методами здійснення публічної політики можна вважати ряд публічних заходів, а саме: конференції, форуми, воркшопи, презентації, семінари, вуличні фестивалі та міські свята [25, с.32]. Спільне проєктування реалізується за допомогою громадських заходів, благодійних акцій та соціальних проєктів.

Особливо зростає розуміння розвитку молодіжної партисипації, через низьку участь молоді у громадському та політичному житті територіальних громад. О. Ярема вважає: «..що стосується участі у традиційних політичних процесах (вибори, висування кандидатів), поряд із цим, кількісно малим залишається представлення молоді в громадських організаціях, про що говорять сучасні дослідження» [52].

Відзначимо, що молодь особливо не бачить реальної можливості впливати на систему в цілому через вибори чи участь у політичних партіях, хоча важко заперечити важливість цих інститутів демократичного волевиявлення. Відтак, як важелі впливу вони не надають молодим людям зробити власний важливий внесок у прийняття рішень. Більша частина молоді досить позитивно відгукується про введення реформи децентралізації в Україні, так само, як і шлях до євроінтеграційних процесів [27]. Зацікавленість молоді політичними прямо пропорційний до створених владою для молодих людей реальних можливостей впливу. Разом з тим саме низьке залучення молоді в громадські організації вказує на те, що в третьому секторі на життя своїх спільнот молодь немає впливу.

Першим системним та ґрунтовним документом стала Європейська хартія про участь молоді, що саме на міжнародному рівні задекларував потребу розвитку молодіжної партисипації та визначив основні необхідні для цього умови. Піднесення молодіжної партисипації передбачає застосування хартії про активну участь молоді в регіональному та місцевому житті. Так, О. Лозовицький визначає: «..що участь та активна громадянська позиція передбачають наявність прав, засобів, простору і можливостей, а де необхідно – підтримку, щоб впливати на прийняття рішень та брати участь в акціях і заходах з тим, щоб сприяти побудові кращого суспільства» [24]. Згідно Хартії, існує 3 основних складові системи становлення співпраці в сфері сприяння розвитку та активізації молодіжної партисипації, незалежно від географічного рівня, це:

1. Розвиток політик і законодавства, що підтримує активізацію молодіжної участі в різних сферах життя та на різних рівнях (прикладом даних дій в цьому секторі є сама Переглянута хартія щодо участі молоді в регіональному та місцевому житті, або врахування потреб у розвитку молодіжної партисипації в межах визначених Положень молодіжних центрів і тд.);

2. Приділяти увагу інституційним інструментам та створювати передумови (наприклад, створення молодіжних дорадчих рад або студентських спілок);

3. Підтримувати розвиток спроможності молоді (через навчання, тренінгові програми, поширення інновацій про можливості участі в прийнятті рішень).

Розглянемо кожен компонент детальніше.

1. Розробка політик. Законодавчий елемент системи зумовлює сприяння розвитку партисипації молоді в процесі забезпечення механізмів участі на рівні політик. Таким чином, забезпечення стосується двох аспектів: прийняття органами влади нормативних документів, які сприятимуть розвитку на законодавчому рівні розвитку молодіжної партисипації, а також залучення

молоді до процедури розробки політик в сферах, що стосуються молодіжного життя.

Варто звернути увагу більш детально на складову, що стосується спільної розробки політик. Н. М. Коляда вважає: «..що на всіх географічних рівнях влади головною місією розвитку молодіжної партисипації є залучення потенціалу молодих людей до спільного творення кращого майбутнього та сьогодення» [22, с.73].

Варто звернути увагу, що процес і результати партисипації мають базуватися перш за все на основі реалізації прав молодої людини (в тому числі прав дитини). Відтак, молоді люди та їх інтереси можуть бути репрезентовані у процесі прийняття рішень в усіх сферах життя, що стосуються реалізації їх прав. Це стосується галузі охорони здоров'я та навколишнього середовища, транспортної та житлової політики, організації міського середовища. Дуже важливо забезпечити участь молоді у полі діяльності щодо соціальної політики, трудової політики, освіти, а також культури та відпочинку. Також необхідно залучати молодь до подолання дискримінації, насильства та злочинності. Неодмінне залучення молоді до процесу прийняття рішень, пов'язаних із статевим вихованням, досягненням гендерної рівності, молодіжною мобільністю та обмінами з іншими сферами, важливими для життя людини.

Детальний огляд практичної реалізації залучення молоді до прийняття рішень у кожній сфері наведено у другому розділі Переглянутої Європейської хартії про участь молоді в місцевому та регіональному житті. [20].

Україна посідає лідируючі позиції серед усіх країн Східного партнерства у формуванні молодіжної політики та позитивних тенденцій розвитку з боку Уряду, що має значну підтримку міжнародного альянсу. (особливо установами ООН).

Друга складова розвитку молодіжної партисипації, згідно поглядів Я. Мінкіна, Ю. Антощук - створення інституційних умов для молодіжної партисипації - передбачає створення, підтримку, просування та розширення

права та обізнаність установ, які виступають агентами інтересів молоді - комітети, молодіжні організації, студентські та учнівські колективи самоврядування, парламенти та молодіжні ради, молодіжні центри тощо [19, с.59].

В Україні є дієвою розгалужена мережа інституцій, які мають представляти інтереси молоді, яка в свою чергу десятиліттями підтримується державою (органи студентського самоврядування, учнівська молодь, профспілки тощо), а також недержавні молодіжні організації. Також, в останні роки спостерігається тенденція щодо створення молодіжних дорадчих органів при регіональних органах влади, розробляється відповідне законодавство щодо їх регулювання. Але, на превеликий жаль, щодо підтримки старих чи нових інституцій, створених державою, не можна говорити про демократичність, прозорість та спрямованість цих організацій на захист інтересів молоді.

Що стосується незалежних молодіжних організацій, то М. Шваб вважає: «..що підтримка їх з боку держави існує у вигляді полегшених умов реєстрації, фінансування програм, державних грантів тощо» [51, с.52]. Нинішній етап існування існуючих організацій, вказує на те, що вони не виконують повністю завдання інституційної підтримки розвитку партисипації молоді. Саме молодіжні центри, як досить нове явище у сучасній формі функціонування, можуть заповнити своєю діяльністю з часом прогалину в цьому елементі підтримки. Можливо стверджувати що оскільки молодіжні центри об'єднують структурованість і послідовність, то характерні для державних проєктів (заохочена форма партисипації), з потужністю молодіжних ініціатив стає потужним потенціалом громадського сектору (природна партисипація).

Третій компонент, без якого неможливий всебічний розвиток молодіжної участі - зміцнення потенціалу молоді. Саме цьому елементу громадський сектор приділяє найбільшу увагу. Розширення прав і можливостей молоді відноситься до різних методів, які сприяють участі молоді та розвитку молодих людей як агентів партисипації, розвитку

молодіжного лідерства та просування кращої загальної обізнаності. Так, В. Мотречко зазначає, що:

- інформування та розширення обізнаності молоді;
- тренінги та навчальні програми;
- представлення молоді в ЗМІ;
- підтримка проєктів молоді
- популяризація волонтерства;
- сприяння молодіжним об'єднанням;
- підтримка певних майданчиків для розвитку молоддю навиків партисипації;
- підтримка участі молоді в неурядових організаціях та політичних партіях [34, с.183].

Інструменти для розширення прав і можливостей молоді, на відміну від розвитку сприятливого середовища, все ще переважно забезпечуються розвиненими та стійкими міжнародними установами та програмами (зокрема, передбачені та фондовані Європейським Союзом, Радою Європи, ПРООН та ЮНІСЕФ) та реалізується у співпраці з партнерами з України (Державний Уряд, місцевими та регіональними органами влади, спеціалізованими установами, громадянським суспільством).

Створена 2018 року Модель ЮНІСЕФ проголошує цінності участі молоді, які включають доступ молоді до прав людини та громадянина, демократії, принципів рівності, розвитку можливостей і талантів, активної громадянської участі, безпеки, здоров'я та добробуту [26]. У Моделі зазначається про партисипативну взаємодію між владою та молоддю, яка дозволить більш повно залучати молодь до політичних процесів та слугуватиме врахуванню інтересів молоді у рішеннях влади.

Щоб забезпечити розвиток участі молоді у прийнятті політичних рішень, Модель пропонує врахувати наступні принципи:

1. Інклюзивність - створення можливостей повноцінного залучення молоді з непривілейованих верств суспільства.

2. Рівність діалогу – рівнозначне представлення влади і молоді у важливих питаннях.

3. Зворотній зв'язок – двостороннє інформування молодь-влада і влада-молодь щодо прийнятих рішень.

4. Партисипація на всіх етапах – молодь бере участь у всьому циклі молодіжної політики [26].

Наступна модель участі молоді від ЮНІСЕФ рекомендується представникам влади та громадського сектора залучати молодь до прийняття рішень. Загалом даний документ можна розглядати в контексті еволюційного розвитку партисипації молодіжної в країні та використовувати його для оцінки реалізації умови для розвитку участі партисипації молодіжної в регіонах та країні в цілому.

Важливе значення мала Державна цільова соціальна програма «Молодь України» 2016-2020 рр. [3]. Відзначимо, що у структурі управління молодіжної політики виокремлено стратегічні пріоритети діяльності, основним серед яких є формування у молоді громадянської позиції та процес переходу до неформальної освіти. Під дію програми також потрапляють і молодіжні центри, а також громадські молодіжні організації. Серед позитивів програми також варто відзначити акцент на співпрацю та партнерство з молоддю як більш ефективний спосіб реалізації політики [3]. Серед мінусів програми – досить низька деталізованість процесів та дій з реалізації пріоритетів.

Ряд документів, що висвітлюють окремі питання стратегічного розвитку молодіжної політики в Україні це: Дорожня карта реформ: молодіжна політика в Україні, а також Стратегія розвитку національної молодіжної політики 2020 [12].

Зазначимо, що від 12 березня 2021 року № 94/2021 Указом Президента України затверджено Національну молодіжну стратегію на період до 2030 року, яка забезпечує створення додаткових можливостей для формування, розвитку та підвищення рівня конкурентоспроможності молоді, реалізації їх

законних прав і свобод визначених конституцією, встановлення в молодіжному середовищі здорового способу життя, підтримка ініціатив та активності молодих громадян в усіх сферах життя, як на громадському рівні так і на державному [2].

Головним органом є Міністерство молоді та спорту України у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері молоді, фізичної культури і спорту, а також національно-патріотичного виховання. Молодіжна політика реалізується відповідними інституціями, які є містком між державою та молоддю (Всеукраїнський молодіжний центр, обласні та місцеві молодіжні центри та простори) [10].

Впродовж останнього десятиліття в галузі молодіжної політики відбулася певна зміна вектору самої молодіжної політики – від «роботи із молоддю» до «молодіжної участі». Так, в 2020 році завершили дію деякі державні та регіональні документи (стратегії та програми), які заклало основи для розробки та формування нових нормативно-правових актів на наступний період.

2021 рік став переломним у формуванні та реалізації молодіжної політики. Тоді було ухвалено довгоочікуваний Закон України «Про основні засади молодіжної політики», в контексті якого визначено мету, завдання, основні принципи, механізми та напрями реалізації молодіжної політики в Україні, гарантії участі молоді в її формуванні та реалізація, особливості організаційно-правових засад утворення та визначено мету діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань [1].

Проаналізувавши досвід і проблеми формування молодіжної політики за останнє десятиліття, нова «Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2021-2025 роки» передбачає застосування концептуально оновлених підходів та використання широкого спектру інноваційних механізмів та інструментів роботи з молоддю через поширення кращих практик минулих років, запровадження рекомендацій українських та

міжнародних експертів, молодіжного сектору Ради Європи, з застосування досвіду молодіжної роботи в країнах ЄС, рекомендацій ООН щодо підтримки молоді у всіх сферах життя. З метою раціонального використання ресурсів передбачається зосередити зусилля на таких завданнях: підвищення рівня компетентностей молоді, зокрема громадянської; підвищення рівня культури волонтерської діяльності серед молоді; активізація залучення молоді до процесів прийняття рішень; посилення соціальної згуртованості молоді, у тому числі шляхом обмінів досвідом між молоддю в межах України та у співпраці з іншими державами та міжнародними організаціями; впровадження програм підготовки фахівців, які працюють з молоддю, зокрема програми «Молодіжний працівник»; забезпечення функціонування молодіжних центрів та державних установ, а саме: «Всеукраїнський молодіжний центр»; що сприяє створенню умов для розвитку можливостей інститутів громадянського суспільства для досягнення цілей Програми [4].

Варто відзначити, що для того, щоб якнайкраще були представлені інтереси молоді в процесі проектування та реалізації заходів зокрема і розвитку суспільства, територіальних громад, міст і регіонів в цілому, варто розуміти важливість інших задіяних суб'єктів молодіжної партисипації. Виступають суб'єктами молодіжної партисипації також громадські організації та об'єднання, органи учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, органи виконавчої влади, молодіжні консультативно дорадчі органи, органи місцевого самоврядування, органи законодавчої влади. Таким чином, досить важливо звернути увагу на розвиток свідомості, організаційну та специфічну розробку в темі участі молоді щодо цих інституцій. Не менш важливим є розвиток чутливості до проблем молоді. Зважаючи на інституційну спроможність та загальну готовність цих організацій, їхня значуща роль у реалізації прав та інтересів молоді загалом виконуватиметься поступово в нашій державі.

2.2. Ефективність основних інструментів залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста, побудованих на основі партисипативного підходу

Всеосяжний та партисипативний підхід залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста забезпечує його легітимність та високий ступінь почуття причетності та відповідальності, яке необхідно прищепити його учасникам для успішної реалізації стратегії. Уряд не завжди використовує подібний метод розробки політичної стратегії за іншими сферах діяльності. Однак, робота з молоддю – це особлива сфера, і тому розробка молодіжної політики, тобто політики для молоді, вимагає вжиття надзвичайних заходів у силу її міжсекторного характеру та залучення самих молодих людей та молодіжних організацій до участі у цьому процесі.

Міські проекти мають векторну спрямованість на покращення усієї міської інфраструктури: здійснення капітального ремонту будівель та споруд, роботу громадського транспорту міського, реконструкцію пішохідних зон, реконструкцію громадських просторів. Одним із методів залучення молоді до участі в обговоренні міських проектів є спільне моделювання, яке по суті є залученням громадян до обговорення проектів для колективного вирішення суспільних проблем [20, с. 406].

Організація спільного моделювання складається із етапів інформування, публічних слухань, опитування громадської думки, фокус груп, форсайт-сесій тощо. Відзначимо, що спільне моделювання - це метод із залученням стейкхолдерів в процесі аналізу проблеми шляхом побудови причинно-наслідкової моделі [19, с.32]. Даними суб'єктами є представники влади, громадянського суспільства та бізнесу. Модель стійкості партисипативного суспільства демонструє чіткий баланс сил, завдяки якому молодь та громада в цілому чинять ефективний вплив на прийняття необхідних рішень (рис.2.1). Зазначений інструмент є базовим для аналізу суспільства щодо участі молоді на процес прийняття політичних рішень.

Максимально поширеними формами реалізації партисипативного управління є публічне обговорення, також залучення експертів та стратегічне планування. При партисипативній системі метод залучення експертів є вузькоспрямованим, адже залучення експертів несе консультативну функцію, тоді як головним є організація процесу громадського обговорення безпосередньо з громадянами [31]. Голосування також не є повністю партисипативним, оскільки обмежене волевиявленням в особистих інтересах, тоді як партисипативний підхід потребує врахування аргументації всіх зацікавлених осіб для врахування їх думок та прийняття справедливого рішення.

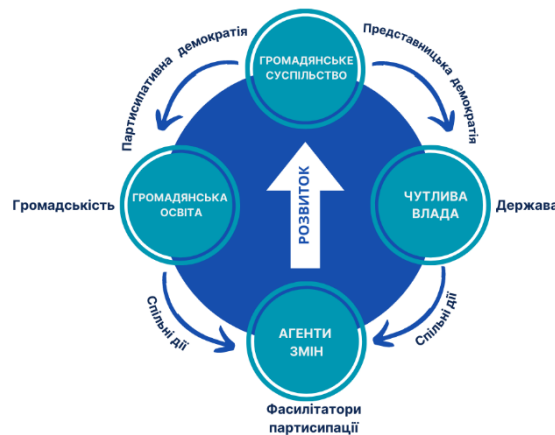

Рис. 2.1. Модель стійкості партисипативного суспільства

Партисипативний підхід все частіше застосовується у соціальній, культурній, політичній сферах щодо залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста. Застосування основних інструментів та залучення молоді може набувати різних форм, відповідні різним локальним проблемам та способам їх вирішення. Участь через діалог із зацікавленими сторонами виконує просвітницьку функцію. Молодь, як правило, навчаються у процесі усвідомлення проблеми в режимі суспільного діалогу, дебатів та співробітництва. На думку Я. Мінкіна, Ю. Антошук, роль професіоналів третього сектора полягає у сприянні здатності молоді краще вникнути в суть проблеми та у процесі її колективного рішення [19, с.49].

Партисипативний підхід - актуальний тренд, який починає активно просуватись некомерційним сектором у міському розвитку. У сучасних урбаністичних проєктах молодь виступає у відносно новій для себе соціальній ролі спеціалістів, професіоналів і чиновників у виборі, розробці та реалізації міських проєктів щодо покращення громадських зон та просторів. Одним з прикладів успішної активізації молоді є діяльність молодіжних центрів, що просуває процес забезпечення життєдіяльності міста.

Надзвичайність молодіжних центрів у процесі розвитку партисипативної демократії полягає в їх унікальній здатності слугувати відносно гнучкою, хоча досить і професійною та стійкою інфраструктурою для впровадження, поліпшення та подальшого досконалого розвитку усіх трьох розглянутих в попередньому підрозділі складових становлення співпраці та партисипації на локальному рівні (регіон, громада, населений пункт).

Молодіжні центри, відзначимо, слід розглядати в першу чергу як простори, що народжують спільноти, формують демократичну культуру громад та розвиватимуть локальну партисипацію в подальшому разом з кожним новим поколінням. Суттєва вагомість інфраструктури молодіжних центрів особливо значення набувають у східних регіонах України, де вони є одним з ключових методів реінтеграції повоєнних громад та розвитку територій.

Партисипативний підхід тісно пов'язано з організацією міського івенту, освітніми заходами на кшталт серйозного дозвілля, які допомагають формувати новий тип взаємодії молоді, формують міські спільноти по інтересам та потребам і роблять їх видимими. Загалом такий підхід підвищує молодіжний інтерес до питання впливу публічних просторів, здорового міського середовища на якість життя громадян.

На сьогоднішній день в законодавстві залишається велика прогалина, яка регламентує діяльність молодіжних центрів на усіх рівнях (як на державному, так і на місцевому рівнях). Жодного комплексного закону не прийнято про молодіжні центри та жодної конкретної урядової програми,

спрямованої на активізацію цієї інфраструктури для молоді. Загальні нормативні акти що регулюють різні аспекти діяльності молодіжних центрів прийняті за останні 5 років, а саме:

- Типове положення про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі [5]. Прописані у Типовому положенні досить незмінними при цьому залишається саме мета та принципи діяльності. Визначено як установу Молодіжний центр згідно даного положення, що утворюється в свою чергу для вирішення питань соціального становлення та розвитку молоді [30].

- Наказ про затвердження Національного знаку якості та критеріїв якості для молодіжних центрів [7]. Молодіжні центри визначені Національним знаком якості та критерії якості здатні покращувати якість діяльності молодіжних центрів та послуг, що ті надають. У даний час в Україні існуюча проблема сертифікації молодіжних центрів, відтак, триває робота щодо розробки інструментарію ефективної роботи молодіжних центрів відносно до європейських вимог і критеріїв [7].

Варто відзначити, що вагомими досягненнями в цій сфері є: заснування навчальної програми «Молодіжний працівник» [8]; продукування Інструкції створення молодіжного центру. Зауважимо, що на регіональному рівні питанню молодіжних центрів започатковано програму «Гідна країна для гідних людей» а також (відкриття 85 нових молодіжних центрів) [39].

Спільна розробка присвячена саме партисипації молоді з ЮНІСЕФ та Міністерства молоді та спорту України – «Модель участі молоді» (інфографіка), в даній моделі молодіжні центри розглядаються як суб'єкти, що представляють інтереси молоді на місцевому та регіональному рівні [26].

Партисипативні технології можуть застосовуватися як в офлайн, так і середовищі онлайн. Портал міських проєктів, один із таких віртуальних майданчиків, що залучають молодь до різних соціальних ініціатив та спільнот. На ній представлені ідеї міських проєктів, збираються кошти та одностудії для реалізації заявлених ідей та проєктів. Ще одним проєктом із застосуванням партисипативних технологій є «Міські сніданки». Специфіка цього проєкту

полягає у залученні та консолідації громадянських активістів, міської інтелігенції, лідерів громадської думки [31].

Партисипативні технології у онлайн форматі – тренд благодійного сектора. Цей інформаційний портал фонду створено для привернення уваги різних груп громадськості до соціальної проблематики – проблем окремих людей та організацій, які їм надають допомогу. Ще один онлайн-сервіс створений і ефективно функціонує для залучення молоді у збирання коштів на благодійні проекти. Сервіс надає можливість будь-якій особі створити сторінку події на сайті, вибрати мету збору пожертв з відкритих благодійних проектів і, користуючись нагодою, запросити своїх друзів, колег, передплатників зібрати кошти на вирішення конкретної проблеми.

В умовах пандемії Covid-19 постало питання щодо використання як змішаних, так і дистанційних форм залучення фахівців молодіжної сфери. Так, організатори молодіжних центрів забезпечили використання різних платформ для забезпечення безперервності процесу. І значна частка заходів програми «Молодіжний працівник» стала проводитись у онлайн-форматі із врахуванням установлених в країні обмежень. Саме тому в положенні про програму визначено, що підвищення рівня компетентностей фахівців молодіжної сфери за тренінгами базового і спеціалізованого рівнів, вебінар, семінар, лекція, конференція, форум тощо може проводитись за допомогою дистанційних технологій навчання шляхом використання вебресурсів «ZOOM», «Google», «Skype», форумів, чатів та інших онлайн-інструментів [8].

Розробка особистого положення кожним молодіжним центром дозволяє в практичній діяльності зосередити увагу центру на запити конкретної громади, в якій він функціонує.

Щоб визначити, яким чином молодіжні центри створюють позитивну динаміку на події в Україні, необхідно здійснити аналіз, в якому контексті молодіжні центри можуть сприяти:

- роль участі молоді у процесі прийняття рішень у житті громад та партисипації;

- визначити можливість розширення кругозору молоді (емоційних, економічних, соціальних та ментальних) [15].

Вивчаючи рекомендації Переглянутих практик і стандартів у країнах-членах Ради Європи: громадська партисипація у процесі прийняття рішень, партисипація, загалом, може бути визначена за допомогою наступних форматів співпраці «молодь - місцева влада», в контексті роботи молодіжних центрів (рис.2.2):

*Складено автором

Рис. 2.2. Співпраця «молодь - місцева влада», в контексті роботи молодіжних центрів

1. Вільний доступ до інформації (громадськість достатньо поінформована, забезпечена доступом до нових оновлень доступної інформації щодо процесів розвитку політик та їх змісту);
2. Здійснюється консультування (перебуває в розвитку заохочення молодіжної партисипації, прозорість дружніх до користувачів процедур у прийнятті рішень; партисипанти активно залучені до діалогу через вислуховування порад, реагування на їхні внески та надання зворотнього зв'язку);
3. Формування партнерства та активне залучення, а також (використання додаткових ресурсів для молодіжної партисипації, визначених як гранти,

розвиток системи партисипативного бюджетування, застосування адміністративних послуг та інші блага чи послуги для того щоб більша кількість партисипанти могли бути залученими у громаді) [10].

Розглядаючи молодіжну участь як невід'ємну складову громадської партисипації, враховуючи такі чинники: теми для прийняття рішень та цільова аудиторія залучення (ряд питань, що прямо чи опосередковано застосовуються до молодих людей, та ті політики, що мають відношення до молоді на етапі реалізації).

Для активізації молодіжної партисипації у процесі прийняття вагомих рішень та подальшої проактивної значної участі у житті їхніх громад, молодь заслуговує на безпечний та толерантний простір (не лише фізичний), а також для реалізації їхніх інтересів. Беручи до уваги вищезазначені типи участі, молодіжні центри зазвичай служать центрами для збору та подальшого поширення інформації та знань, відтак забезпечуючи доступ до інформації, наданої різними зацікавленими сторонами (включаючи саму молодь) для всіх зацікавлених груп (також для інших вікових груп). категорії). В даному контексті, доступна інформація в визначених молодіжних центрах складається не лише з дій усіляких рівнів влади, але й події, що знаходяться не в межах компетенції місцевих громад: використання міжнародних програм, можливості навчання та волонтерства (як приклад EuroDesk, ERYIKA) [14].

Вибудовуючи діалог та активізацію партисипації на рівні консультування, молодіжні центри виконують функції як унікальний методологічний та фізичний ресурс. Маючи інклюзивний форма, молодіжні центри дають нейтральний (за потреби) простір для обговорень політик та громадських консультацій. Ця роль є досить значущою у пост-військових територіях та особливо важливою у мало-населених та в регіонах України.

Створення нової певною мірою, або оновлення пост-радянської інфраструктури для молоді вказує на приклад досить низької ініціативи розвитку політики. Досить часто ініціатива заснування молодіжного центру виходить від місцевої територіальної громади, підтримується бізнесом або

місцевою владою, і тоді успішно втілюється. Розглядаючи загальну побудову партнерств та в цілому місію молодіжних центрів у підсиленні діяльності молоді, необхідною умовою є врахування фізичного та емоційного простору, який в свою чергу пропонують центри: усі послуги та політика молодіжного центру визначаються відносно до найважливіших потреб місцевої громади, використовуючи найкращі міжнародні практики та підходи, які запроваджують співпрацю на основі довіри на місцевому рівні [27].

Партисипативний підхід передбачає залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста та застосовний для публічного управління, як в комерційній компанії так і в міському управлінні. Узагальнюючи основні інструменти залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста, можна говорити про те, що практики партисипативного управління у широкому розумінні, дозволяють учасникам бути поінформованими, залученими та сприяти досягненню консенсусу. Результатом партисипативного управління у реалізації публічної політики є побудова відкритої системи управління, шляхом зміщення парадигм: від управління за допомогою знеособлених інститутів та чиновників, до колективного громадського управління.

Також варто зауважити, що важливим інструментом залучення молоді в розвиток міста є молодіжна рада. Вона виступає молодіжним консультативно-дорадчим органом, який може утворюватися при місцевому органі виконавчої влади, органах місцевого самоврядування з метою залучення молоді до формування та реалізація молодіжної політики на обласному та місцеві рівні.

Молодіжна рада, як інструмент залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста:

- 1) сприяє реалізації права молоді на участь у формуванні та реалізації молодіжної політики;
- 2) вносить пропозиції до органу, при якому її утворено, щодо організації консультації з молоддю;

3) надає пропозиції, висновки та рекомендації з питань формування та реалізації молодіжної політики, обов'язкові для розгляду органом, при якому рада утворилася;

4) розвивається спільно з молодіжними та дитячими громадськими організаціями, розробляє разом з іншими суб'єктами пропозиції щодо пріоритетів молодіжної політики на регіональному та місцевому рівнях;

5) здійснює моніторинг та оцінку ефективності реалізації молодіжної політики на регіональному та місцевому рівнях;

6) бере участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію молодіжної політики;

7) вивчає стан виконання законів України та інших нормативно-правових актів щодо молоді на регіональному та місцевому рівнях;

8) проводить громадську експертизу фінансування молодіжної діяльності;

9) виконує інші завдання, визначені положенням про молодіжну раду.

Типове положення про молодіжну раду затверджується Кабміном міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198 [6].

Молодіжна рада діє на засадах добровільності, відкритості, гласності та не рідше одного разу на рік звітує перед громадськістю про свою діяльність. Водночас правовий статус, порядок призначення та принципи діяльності радників з питань молоді визначаються відповідним органом виконавчої влади, місцевого самоврядування.

Отже, партисипативні підходи щодо залучення молоді до системи забезпечення життєдіяльності міста дозволяють формувати довірчі відносини між різними спільнотами, городянами та чиновниками. Важливу роль у цих процесах грають міські активісти та некомерційні організації. Потенціал партисипативних технологій практично безмежний у креативних засадах, але вимагає професійного адміністрування процесів та володіння проєктними технологіями сторони тих, хто їх застосовує у практиках міського розвитку.

2.3. Просторове бачення перспектив реалізації молодіжної політики на прикладі Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області

Упродовж років незалежності в Україні молодіжна політика стала складовою державної політики та являє собою цілісну систему заходів, спрямованих на створення необхідних умов для свідомого вибору молодими людьми свого життєвого шляху.

Підвалини молодіжної політики в незалежній Україні було закладено з прийняттям Верховною Радою України Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (15 грудня 1992 року) та Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (5 лютого 1993 року), якими визначаються загальні засади створення умов соціального становлення та розвитку молоді, основні напрями реалізації державної молодіжної політики.

Окрім цих базових документів була сформована низка Указів та Розпоряджень Президента, які регламентують окремі аспекти державної молодіжної політики, зокрема щодо: підтримки молодіжних громадських організацій, забезпечення працевлаштування, розвиток молодіжного житлового будівництва, робота з обдарованою молоддю тощо. На виконання цих законів та указів періодично формувалися відповідні стратегії та державні та регіональні цільові програми.

Якщо проаналізувати медіапростір щодо висвітлення молодіжної політики за останні 5 років, то можна стверджувати, що з кожним роком увага до розвитку молодіжного руху зростає, кількісно зростає нормативна база молодіжної сфери, число публікацій, статей, дописів щодо різних аспектів молодіжної політики, починаючи з теоретичних основ і закінчуючи практичною складовою.

Найбільше нормативно – правових документів молодіжної сфери знаходиться на вебпорталі Міністерства молоді та спорту України. Портал містить Укази, Постанови, Накази, Розпорядження щодо підтримки молодіжних та дитячих громадських організацій, обміну молоддю між Україною та Литвою (Польщею), розвитку молодіжних центрів, підготовки фахівців у молодіжній сфері, підтримки та заохочення обдарованої молоді. Також на порталі можна ознайомитися з міжнародними документами, документами ЄС, ООН, Ради Європи, що стосуються питань розвитку молодіжної політики, стати читачем цікавої бібліотеки для фахівців, які працюють з молоддю.

Основні Закони та Постанови щодо розвитку молодіжної політики наявні на порталах Верховної Ради України та Урядовому порталі. На сайті Київської обласної військової адміністрації можна ознайомитися лише з Комплексною програмою підтримки та розвитку молодіжної політики на 2015 – 2021 роки.

Сайти обласних адміністрацій, міських, селищних та сільських рад, територіальних громад загалом містять мало інформації про молодіжний рух. В основному – це дописи про утворення та діяльність молодіжних рад, молодіжних центрів, подекуди – опис проєктів, реалізованих молоддю. До прикладу: сайт Вінницької міської ради містить розділ «Молодіжна політика» та підрозділи: «Програми підтримки молодіжних ініціатив», «Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Вінницької міської територіальної громади», «Вінницька молодіжна рада», «Аналітика та статистика галузі», «Центр підліткових клубів за місцем проживання», де розміщена вся актуальна інформація починаючи з 2019 року.

Аналізувати медіа-ресурси новостворених громад досить складно, адже сайти багатьох з них в стадії наповнення. Так, до прикладу, сайт Гостомельської військової адміністрації працює в тестовому режимі. Розділів чи підрозділів, що висвітлювали б діяльність Молодіжної ради, немає [11]. На сайті Гостомельської селищної ради розміщено лише оголошення про

Установчі збори з формування складу Молодіжної ради Гостомельської селищної територіальної громади та те, що Молодіжна рада обрала керівні органи й розглянула пропозиції щодо плану роботи (серпень 2021 року). Зазначено, що на перших зборах члени молодіжної ради ознайомилися з положенням про утворення організації. У результаті голосування головою ГМР (Гостомельської молодіжної ради) обрано Каріну Бані-Насур, заступником молодіжної ради Тетяну Мартиновець, секретарем — Ірину Одягайло. Також згідно положення представники Молодіжної ради подавали заяви на електронну адресу, де представили власні біографії, проблематику молодіжної політики із власної точки зору та їх шляхи вирішення.

На новому сайті Коцюбинської селищної ради розміщено тільки проекти рішень щодо створення Молодіжної ради при Коцюбинській селищній раді. Також немає інформації щодо розвитку молодіжного руху і на сайті, що працював до 2019 року, а наразі є архівним.

Інформацію про діяльність Молодіжних рад вищезазначених громад можна знайти в соціальних мережах на сторінках Фейсбуку. Молодіжна рада Коцюбинської ТГ прослідковується в телеграмі, інстаграмі, створено ютуб – канал. Власних сайтів чи блогів немає. Інформація не системна, багато перепостів Всеукраїнських молодіжних організації, обмаль інформації щодо проведених заходів чи реалізованих проєктів, в основному розміщені оголошення про події, що плануються в громаді.

Коцюбинське та Гостомель є доволі схожі селища по соціуму, виробництві, гуманітарній сфері, перспективам розвитку, в тому числі і в розвитку молодіжного руху.

Селище Гостомель розташоване за 10 кілометрів на північний захід від кордону Києва по «Варшавській» трасі, Коцюбинське є адміністративним анклавом Святошинського району міста Києва.

Населення майже однакове по кількості: 16,8 тис чоловік у Коцюбинському і 16,9 тис у Гостомелі.

Гостомель, як і Коцюбинське, були жертвами економічного інструменту. Вони стали містами-«матрьошками», що були включені до складу міської ради Ірпеня як міста обласного значення. Оскільки було добровільне визначення майбутнього, Гостомель та Коцюбинське сформували свої громади.

У Гостомелі знаходиться аеропорт «Антонов» АНТК імені Антонова, який має статус міжнародного вантажного аеропорту. Тут базувався найбільший у світі літак Ан-225 «Мрія». Саме Гостомельський аеропорт став однією з перших цілей російських загарбників, які вчинили вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року.

В Коцюбинському діє військова частина А3796. Вона відома як головний картографічний центр Збройних Сил України. Це єдине місце в державі, де створюють військові топографічні та електронні карти і роблять це за всіма стандартами НАТО. Від початку збройної агресії на сході нашої країни з Коцюбинського в зону АТО було надіслано вже понад 1,5 млн карт.

Коцюбинський ліцей № 1 та Гостомельський ліцей №1 є сучасними закладами освіти, відомими на теренах Бучанського району та Київської області. Керівники даних закладів і після виходу з Ірпеня співпрацюють, діляться досвідом, мають спільні проекти та перспективи.

Обидва селища мають розвинену структуру установ та підприємств, плідно працюють у сфері соціальних та гуманітарних послуг. У громадах створені Молодіжні ради. Але на даному етапі молодіжна політика тільки на стадії розвитку.

Саме тому була створена форма для аналізу молодіжного руху саме в цих громадах, а також задля його розвитку надалі, налагодження інструментів, які допоможуть молоді розвивати громади та в цілому державу.

Проведено комплексний аналіз відповідей на запитання опитувальника з вибором однієї/декількох відповідей.

До опитування у Коцюбинській територіальній громаді долучилося 201 молода людина (Додаток А). Найбільш зацікавленою аудиторією є підлітки

віком від 14 до 18 років (42,3%) та молоді люди віком від 28 до 35 років (31,3%) (рис. А.1).

Кількість респондентів жіночої статі (76,6%) значною мірою переважає кількість молодих чоловіків, що певною мірою підтверджує твердження про те, що жіноча стать є більш активною, ніж чоловіча (рис. А.2).

Найбільш важливими напрямками роботи з молоддю респонденти вважають підтримку талановитої молоді (67,2%) та популяризацію здорового способу життя (57,2%). Найменш важливе молодіжне волонтерство (44,8%), але у відсотковому відношенні показник досить високий. Найімовірніше така це можна пояснити військовим станом, спричиненим повномасштабним вторгненням РФ в Україну (рис. А.3).

Молодь Коцюбинської ТГ бажає більшої кількості культурно-масових заходів (57,2%), соціальних чи волонтерських проєктів (53,7%) та спортивних змагань (50,7%). Саме для таких цілей після утворення громади, відкрито Коцюбинську ДЮСШ, запрацював Позашкільний відділ в Коцюбинському ліцеї №1, розширилася мережа гуртків та секцій в Будинку Культури, до організації заходів почали долучатися благодійні організації (рис. А.4).

Брати участь у молодіжному русі громади виявили бажання 44,3% учасників опитування, що є досить непоганим індикатором. 27,4% чекають запрошення, отже мають недостатній рівень активності. Відсоток респондентів, яким було важко відповісти на дане питання (24,4%) може означати, що молодь не володіє достатньою інформацією аспектів молодіжної політики (рис. А.5).

Третина респондентів (37,8%) виявили бажання реалізовувати молодіжні проєкти, а найменша кількість (11,9%) – створювати молодіжні ініціативи. Отже, молодіжній громаді Коцюбинського не вистачає ініціативної молоді, яка продукує ідеї, планує, розробляє, знаходить шляхи досягнення поставлених цілей. Натомість, є кому втілювати все в життя. Варто відмітити, що незначна частина молодих людей (14,9%) бажає бути членом молодіжної ради та учасником розробки стратегій розвитку (14,4%), а от приймати

управлінські рішення хотіла б п'ята частина респондентів (20,9%). Отож молоді громади є що сказати і вона бажає, щоб з її думкою рахувалися, молодь хоче впливати на процеси розвитку свого населеного пункту (рис. А.6).

Серед низки заходів молодь селища бачить себе учасниками різного роду тренінгів, майстер-класів тощо (47,3%) або учасниками масових заходів для молоді (36,8%). Це свідчить про дефіцит спілкування, спричиненого спочатку карантинними обмеженнями, потім військовою агресією рф (рис. А.7).

У більшості учасників опитування (42,3%) не вистачає часу на участь у молодіжному русі громади. Оскільки респондентами є в основному старшокласники, то дана причина зрозуміла: навчання, домашні завдання, підготовка до вступу, позакласна робота тощо. Хвилює те, що опитування вказало на низький рівень проінформованості жителів громади щодо молодіжних ініціатив та можливості участі в їх реалізації, а, відповідно, високий відсоток не проінформованої молоді (34,8%) (рис. А.8).

Для своєї реалізації в життєдіяльності громади молодь Коцюбинського обрала три основні сфери: волонтерство (20,4%), творчість (19,9%) та спорт (17,9%). Надзвичайно малий відсоток (менше 3%) набрала сфера «Екологія». Наразі тема екологічного виховання є доволі актуальною, тому потрібно посилювати дану складову (рис. А.9).

Очевидно, що для створення інформаційного поля, де будуть висвітлюватися всі аспекти діяльності молоді в громаді варто скористатися соціальними мережами, такими як телеграм (57,2%), інстаграм (22,9%) та фейсбук(11,9%) (рис.А.10).

43,8% молоді селища розуміються на теоретичних засадах молодіжної політики, знають, що таке Молодіжна рада. Варто інформаційно попрацювати з таким же відсотком респондентів, які не впевнені в своїх знаннях для того, щоб молодь у більшості своїй мала цілісне уявлення про молодіжний рух, Молодіжну політику та Молодіжну раду (рис. А.11).

Зацікавленими у створенні Молодіжного центру в громаді є 87,1% молодих людей. Цей факт є свідченням того, що молодь бажає активностей, спілкування, хоче мати свій простір, де можна продукувати ідеї, творити, планувати, відпочивати, відчувати себе невід'ємною частиною соціуму, знати, що твоя думка є важливою і що саме ти можеш впливати на управлінські процеси та на прийняття управлінських рішень (*рис. А.12*).

Залишитися в громаді планує 80,1% респондентів. Це високий показник, особливо у військовий час. Очевидно, що владні структури селища роблять потрібні кроки, щоб зацікавити молодь залишитися проживати та працювати у своїй громаді, розбудовуючи та зміцнюючи житлову інфраструктуру, комунальну, освітню, дорожню – транспортну, соціальну тощо (*рис. А.13*).

У Гостомельській громаді участь у опитування взяло 214 респондентів (**Додаток Б**). Найменш зацікавленою виявилася молодь віком від 19 до 27 років (23,8%). Цілком ймовірно, що це студенти та молоді люди, які розпочинають свою трудову діяльність та були обмежені в часових характеристиках через свою зайнятість. Найактивнішими були підлітки (45,8%). Це добре, адже саме їм бути рушійною силою як молодіжного руху, так і державотворення в цілому (*рис. Б.1*).

Респондентів чоловічої статі зацікавилося опитуванням менше (35,5%). Чоловіки зазвичай більш стримано ставляться до різного роду опитувань і анкетувань, є менш творчими та більш зайнятими (*рис. Б.2*).

Аналізуючи результати вибору респондентами основних напрямків роботи з молоддю, можна зазначити, що відсотковий люффт коливається в межах 17%, що не є досить значним. Отож молоді Гостомельської громади важливі всі зазначені в опитування напрямки роботи. Так як опитування в більшості своїй проходили старшокласники і найбільш актуальним напрямком роботи є підтримка талановитої молоді, то можна говорити про недостатній рівень мотивації для обдарованої учнівської молоді (грошові винагороди, призи, кубки тощо) та недостатню кількість гуртків, секцій, клубів для розвитку творчого потенціалу (*рис. Б.3*).

У Гостомельській громаді за даними дослідження найбільше не вистачає профорієнтаційних послуг (43,5%). Отже у молоді недостатньо інструментів для того, щоб обрати свою майбутню професію. Цілком логічною є обмежена кількість культурно - масових заходів офлайн у зв'язку з військовим станом. Тому потреба значна (41,6%). Консультативні послуги у громаді на достатньому рівні (66,4%), що пояснюється ефективністю даних послуг саме онлайн (*рис. Б.4.*).

Молодь Гостомеля досить активна, адже не виявили бажання брати участь у молодіжному русі всього 7,4%. Важко було відповісти на дане запитання 17,8% респондентів, що може говорити про те, що саме такий відсоток молоді не знає що таке молодіжний рух та не розуміється на основних засадах молодіжної політики (*рис. Б.5.*).

Найменша кількість респондентів (13,6%) виявила зацікавленість у створенні молодіжних ініціатив. Можливо, дана ситуація зумовлена тим, що молодь не зовсім розуміє поняття «Ініціатива» на відміну від поняття «Проект», так як проектна діяльність на самому примітивному рівні починає розвиватися ще з початкової школи, а доросла молода людина, як правило, знає всі вимоги до продукування проекту, оформлення та реалізації. Не малим є відсоток (19,6%) бажаючих брати участь у громадських слуханнях. Це молодь, яка готова мати вплив на розвиток громади (*рис. Б.6.*).

За результатами відповідей саме на дане запитання можна зробити висновок, що у громаді проводиться достатня кількість масових заходів для молоді та добре розвинена неформальна освіта. 85,6% респондентів були учасниками саме цих заходів. Отож молодь активна, готова навчатися, отримувати нові навички, не просто спостерігати, а діяти на користь своїй громаді (*рис. Б.7.*).

Зокрема 81,3% молоді Гостомельської громади мають зацікавленість у розвитку молодіжного руху в громаді. Третя частина респондентів (31,8%) не проінформована про заходи. Отож потрібно підсилити інформаційну складову,

створити канали, спільноти, сторінки в соціальних мережах, скористатися всіма дієвими способами розповсюдження інформації (рис. Б.8).

Орієнтовно однакові відсотки (наближено 20%) набрали найбільш вагомій сфері життєдіяльності громади для реалізації особистих потужностей молоді Гостомеля на думку самих респондентів: спорт, волонтерство та творчість. Гостомель є містом – Героєм, містом, яке першим прийняло на себе бій в перші години повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, містом, яке вистояло і не стало на коліна, яке почало боротися, яке понесло великі втрати серед цивільного населення. Тому тема волонтерства тут є і буде завжди актуальною і серед молоді в тому числі (рис. Б.9).

Результати опитування свідчать про те, що зовсім мало молодих людей користується та вважає зручними інформаційні джерела, такі як різного роду паперові оголошення (7,9%). Це природньо, адже сьогодні всі користуються гаджетами, вміють знаходити необхідну інформацію в інтернет – мережі, в соціальних мережах, добре орієнтуються в цифровому просторі та володіють інформаційно – комунікаційними технологіями (рис. Б.10).

Невеликий відсоток респондентів (16,8%) не володіють теоретичними основами молодіжної політики, не знайомі з поняттям «Молодіжна рада», не знають основних завдань, напрямків, цілей молодіжного руху. Більше третини молоді Гостомельської громади впевнені в своїй обізнаності з даних питань і, очевидно, займають свою певну нішу в розвитку молодіжної політики громади. Саме ця молодь має бути підтримана владою та залучена до прийняття управлінських рішень (рис. Б.11).

Так, 22,3% молодих людей Гостомельської громади вважають за непотрібне створити в громаді молодіжний центр. Якщо брати до уваги, що більшою частиною респондентів є учні старших класів закладів загальної середньої освіти Гостомельської селищної ради, а школи селища є дійсно унікальними осередками позакласного та позашкільного життя, такими собі творчими та спортивними хабами, то цілком можливо, що для даної категорії

молодих людей інший простір є непотрібним. Переважна більшість (84,1%) вважає створення молодіжного центру необхідним (рис. Б.12).

Близько 30% респондентів планують виїхати з громади або за кордон. Це доволі багато. Саме тому селищній владі потрібно зробити все від них залежне, щоб мотивувати молодь залишатися та продовжувати працювати на благо свого селища. Одним із векторів молодіжної політики є саме мотивація та орієнтація молоді на участь у подальшому розвитку саме свого населеного пункту (рис. Б.13).

Порівнюючи відповіді респондентів обох громад, можна стверджувати, що молодіжна політика в них проводиться орієнтовно на однаковому рівні, з невеликими та несуттєвими розбіжностями. Молодь обох громад активна, прагне змін, бере або бажає брати участь у молодіжному русі, прагне бути учасником управлінських процесів, приймати важливі рішення, не бути осторонь позитивних змін у розвитку своєї громади.

Аналізуючи відповіді молодих людей обох громад на запитання з відкритою відповіддю «Чого, на Вашу думку, бракує в громаді для молоді?», можна умовно сформулювати основні 6 напрямів в життєдіяльності громад, які, на думку молоді, просто необхідні для подальшого розвитку Молодіжного руху та ведення молодіжної політики:

1. Облаштування місць, де може збиратися, працювати, творити, розважатися, займатися спортом чи творчістю молодь;

Таблиця 2.3. Молодіжна політика громад (спільні риси та відмінності)

Спільні сторони	Розбіжності
<ol style="list-style-type: none"> 1. Більшість респондентів вікових категорій 14-18 та 28-35 років. 2. Стать більшості респондентів – жіноча. 3. Пріоритетним напрямком розвитку є підтримка талановитої молоді. 4. П'ята частина респондентів готова брати участь в управлінських процесах. 5. Орієнтовно однаковий відсоток молоді готовий бути членом Молодіжної ради (16,8% - Гостомель, 14,95 Коцюбинське). 6. Молодь залучена до неформальної освіти. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. У Гостомелі найбільше не вистачає заходів з профорієнтації, у Коцюбинському – культурно – масових. 2. У Гостомелі молодь найбільше бачить свою реалізацію у творчості, у Коцюбинському перевагу віддають волонтерству. 3. У Коцюбинському більший відсоток молоді, готової брати

<ol style="list-style-type: none"> 7. Більшості респондентів не вистачає часу для участі у молодіжному русі. 8. Найпоширеніше інформаційне джерело – Телеграм. 9. Орієнтовно 40% молоді знає, що таке Молодіжна рада. 10. Орієнтовно 85% молодих людей вважають за потребу створення молодіжного центру в громаді. 11. Більшість (75-80%) респондентів планує залишитися в громаді 	<p>участь у молодіжному русі, на відміну від Гостомеля.</p>
---	---

2. Заходи, які необхідно проводити як для молоді, так і з залученням молоді;
3. Необхідність активної позиції молоді, наявність лідера, команди для подальших дій;
4. Неформальна освіта: майстер – класи, майстерки, круглі столи тощо для мотивації та зацікавленості у розвитку молодіжного руху громад;
5. Відсоткова кількість респондентів, яким складно було відповісти на дане питання або вони просто над цим ніколи не замислювалися;
6. Підтримка молодіжних ініціатив владою та громадою.

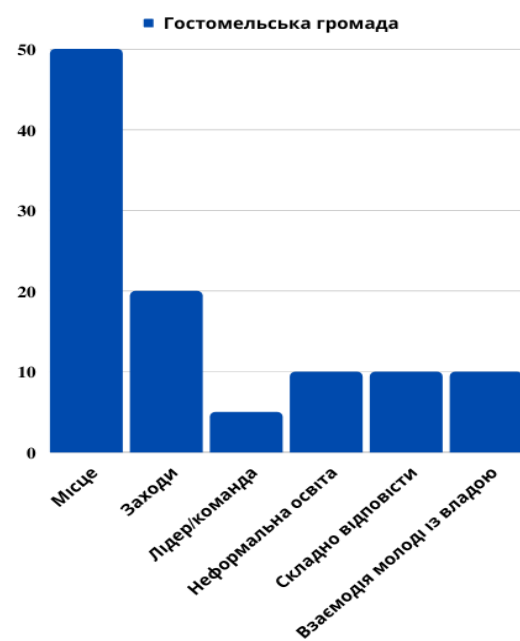
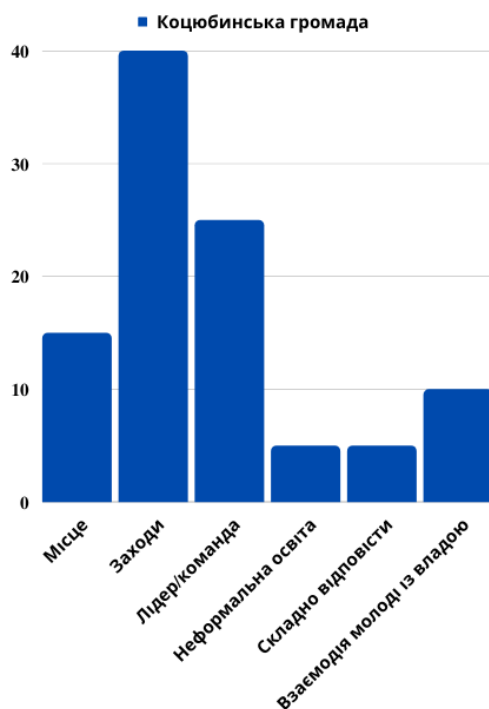

Рис.2.3.1. Фактори/заходи, яких бракує в громаді для молоді

Для молоді Коцюбинської ТГ не вистачає різного роду заходів, до яких би вони могли долучитися, про що зазначило 40% респондентів. Заходи в основному культурно – масового напрямку. Не вистачає також гурткової роботи різного спрямування, розважальних заходів, змагань, фестивалів та конкурсів. Молодь Гостомельської громади має дефіцит такої діяльності всього на 20% і в основному це заходи спортивного спрямування. Оскільки спортивна та освітня інфраструктура громади наразі в стані відновлення після повномасштабного вторгнення РФ в Україну, то такий дефіцит є виправданим.

Респонденти Гостомельської громади зазначають, що їм вкрай необхідні місця, де вони можуть і хочуть проявляти свої активності. 50% учасників опитування вважають необхідним обладнання центрів для молоді, спортивних приміщень, творчих хабів, читалень, комплексів, кінотеатрів, волонтерських пунктів, креативних просторів, різного роду локацій тощо. Молодь Коцюбинської громади (75%) вважає, що в громаді є місця, що можуть бути осередками молодіжних зібрань. Найпоширенішими відповідями є створення молодіжного центру та побудова спортивного комплексу.

Зважаючи на вище сказане, були проаналізовані простори, які вже функціонують і в Коцюбинському і в Гостомелі і можуть бути використані за подвійним призначенням як молодіжні центри. Умовно їх можна поділити на 8 груп: спортивні, освітні, культурні, просвітницькі, мистецькі, природничі, патріотичні та багатофункціональні та нанести на карти (**Додаток В**).

У Коцюбинській громаді найбільше просторів спортивного призначення, адже там функціонує Коцюбинська ДЮСШ по вулиці Пономарьова 6/4 (Корпус Б), діє Активний парк по вулиці Пономарьова 26 у новому ЖК «Атлант», користується попитом комплекс «Пересвіт» у лісовій зоні за будинками по вулиці Лісова 20. Заклади загальної середньої освіти – ліцеї по

вулицях Пономарьова 6/4 та Бакала 1 наразі є найбільш масовими молодіжними осередками.

Коцюбинське має досить велику лісову зону і місце біля озера в лісі цілком може слугувати молодіжним простором під відкритим небом. Це місце в лісовій зоні неподалік від Меблевої фабрики є простором природничого спрямування, який включає в себе зону відпочинку, ігрову зону, зону барбекю тощо і є улюбленим місцем відпочинку мешканців селища усіх вікових категорій.

Простір просвітницького напрямку в громаді діє вже давно, адже публічна бібліотека імені О. Гайдай має великі просторі багатофункціональні приміщення, які використовуються і для засідань та заходів Молодіжної ради в тому числі. В селищі віднедавна функціонує мистецький простір на базі студії «Акварель» по вулиці Доківська 7 та молодіжний патріотичний простір на базі громадської організації «Арей». Багатофункціональним молодіжним простором в громаді є діючий будинки культури по вулиці Доківська 5.

В Гостомельській громаді освітній простір функціонує після окупації селища тільки в Гостомельському ліцеї №1 (вулиця Рекунова 11-А), але після відновлення запрацює сучасний інноваційний простір на базі Гостомельського ліцею №2 (вулиця Проскурівська,15), що знаходиться у військовому містечку.

Наразі найкращими просторами мистецького та культурного спрямування в громаді є Гостомельський Центр творчості дітей і юнацтва (вулиця Свято – Покровська, 220) та Будинки культури «4 ЛЕВИ» (вулиця Остромирська 37-а). Простором просвітницького спрямування, як і в Коцюбинській громаді, є Гостомельська селищна бібліотека по вулиця Свято – Покровська 117. Спортивні простори невеликі, розміщені в основному на базах клубів. Найбільшим з них є СК «СПАРТА» (вулиця Свято – Покровська, 141).

Відомий всім мешканцям Гостомеля та ближніх населених пунктів Культурно – оздоровчий комплекс «Гостомель» є найбільшим

багатофункціональним простором, що слугує базою для проведення заходів будь якого спрямування.

Аналізуючи карти слід зазначити, що найбільш розвиненою в селищах є спортивна та освітня інфраструктури. І якщо заклади освіти мають свої приміщення, що використовуються за призначенням, то спортивні осередки в більшості своїй є орендованими приміщеннями.

Багатофункціональним молодіжним простором в обох громадах є діючі будинки культури, що наразі і є найбільш діючими молодіжними осередками поряд із закладами освіти.

Із дослідження молодіжного руху в обох громадах відомо, що в кожній з них створена Молодіжна рада при селищній раді вже після децентралізації. Таким чином в громадах є молодіжні лідери та їх команди. Опитування показало, що в Коцюбинській територіальній громаді робота Молодіжної ради є малоефективною, адже 25 % респондентів вважають, що в громаді немає молодіжного лідера та команди. Можливо Молодіжна рада має слабкі інформаційні канали, залучає до роботи тільки членів ради і як наслідок – непоінформованість та втрата довіри. Якщо виключити даний аспект, то варто скликати зібрання і вирішувати проблему перевиборами. Гостомельський молодіжний актив та його робота молоді громади в цілому задовольняє, тільки 5% респондентів іншої думки.

Щодо неформальної освіти, то можна стверджувати, що вона надається на високому рівні як вважають 90-95% молоді в громадах. Враховуючи військовий стан, неформальна освіта в більшості своїй є дистанційною, інформаційний простір перенасичений оголошеннями про різного роду навчальних тренінгів, майстер – класів семінарів тощо, для молоді в тому числі.

Від 5 до 10% коливається кількість респондентів, яким було складно відповісти на дане питання. Це низький відсоток, отже молоді в громадах хоче та вміє висловлювати свою думку, хоче бути почутою і не тільки оточуючими, а і місцевою владою. Саме такий діапазон молодих людей вважає, що молоді

необхідна взаємодія з владою. На даному етапі розвитку молодіжної політики в обох громадах це є нормальний показник. Молодь ще не впевнена в тому, що може і вміє приймати управлінські рішення і владним структурам необхідно спланувати та зробити дієві кроки задля заохочення її до участі в управлінських процесах.

Аналогічно проаналізовано відповіді на друге відкрите запитання опитувальника: «Якби Ви були головою Молодіжної ради, які перші три кроки зробили б?». Варто зазначити, що не кожен респондент у своїй відповіді виокремлював саме три перших кроки, але чітко прослідковувалися такі напрямки почергових дій уявного голови Молодіжної ради або ж бачення молодої людини щодо першочергових дій щодо створення Молодіжної ради:

1. Для створення Молодіжної ради насамперед має бути лідер, який підбере команду та разом з нею спланує заходи;
2. Голова Молодіжної ради спочатку має провести опитування молоді громади щодо їх потреб та бажань, тільки тоді зайнятися плануванням і реалізувати невеликий проєкт, що має мінімальні, або ж не має взагалі, фінансових затрат;
3. Голова молодіжної ради має зібрати активну молодь, разом потрібно спродукувати декілька цікавих ідей та створити інформаційні канали;
4. Розпочати потрібно з пошуку фінансування, потім скласти чек – лист заходів та зайнятися проєктною діяльністю;
5. Для створення Молодіжної ради потрібна ініціатива, планування діяльності та розвиток грантової політики;
6. Голова Молодіжної ради насамперед має зайнятися інформуванням про молодіжний рух в громаді, створивши для цього молодіжні інформаційні платформи, потім необхідно створити молодіжні центри (хаби) і тільки на наступному етапі йде реалізація проєктів/заходів/ініціатив;

7. Першочергові дії відсутні: «Головою Молодіжної ради не буду, над молодіжною політикою не задумуюся, мені все одно, краще поставлю прочерк».

Якщо зорOVO оцінити отримані в результаті обробки відповідей на останнє заключне відкрите питання опитувальника стовпчасті діаграми, то можна стверджувати, що вони майже однакові в дзеркальному відображенні. Це означає, що пріоритети першочергових дій для розвитку молодіжного руху в громадах дещо відрізняються. Молодь Коцюбинського вважає, що для успішних молодіжних процесів необхідно мати лідера, який би очолив Молодіжну раду, підібрав би собі команду однодумців з ідеями та ініціативами та спланував роботу. Для молоді Гостомельської громади важливіше розвивати інформаційні канали, створити молодіжний центр та займатися реалізацією проєктів. Очевидно, що Молодіжна рада при Гостомельській селищній раді є більш дієвою, там працює команда, але не сформований молодіжний та інформаційний простори.

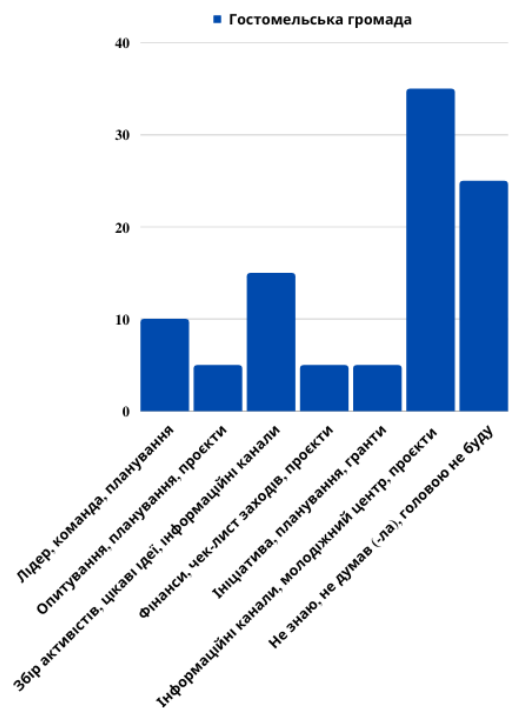
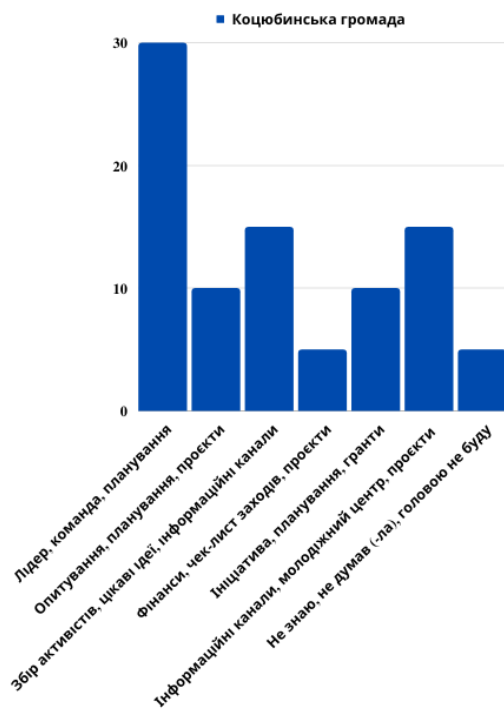

Рис.2.3.2. Перші кроки голови Молодіжної ради/перші кроки для створення Молодіжної ради

Попри це молодь Коцюбинської громади виявилася активнішою у бажанні дати відповідь на дане запитання. 95% респондентів громади можуть уявити себе на місці голови Молодіжної ради і навіть знають з чого розпочати свою діяльність. Четверта частина респондентів з Гостомеля не має власної думки щодо першочергових кроків в діяльності Молодіжної ради. Якщо зважати на те, що молодь Гостомельської громади активна, то такий результат можна пояснити вдоволеністю діяльністю нині діючої Молодіжної ради та відсутністю потреби задумуватися над даним питанням.

В діапазоні від 5% до 15% респондентів обох громад вважають першочерговими кроками на шляху розвитку молодіжного руху ініціативу, цікаві ідеї, грантову політику.

Лише 5% молодих людей і з однієї і з другої громади на перше місце поставили фінансування, вірніше пошук фінансових джерел та способів їх використання для реалізації своїх планів, зафіксованих в чек – листі заходів. Це невеликий, але дуже важливий відсоток молодих людей, які вже готові до стратегічного планування розвитку не тільки молодіжного руху, а і громади загалом, готові брати участь в управлінських процесах та бути учасником у прийнятті управлінських рішень.

Підсумовуючи все вище сказане, можна зробити загальні висновки:

- ✓ молодь активна, особливо жіночої статі, не байдужа до процесів, що відбуваються навколо неї, в більшості своїй є патріотами своїх селищ, чому і планує в них залишитися жити і працювати, навіть попри те, що виїхати нині за кордон не є проблемою;

- ✓ молодь хоче мати активного лідера з командою однодумців та бажає покращення роботи Молодіжних рад як в Коцюбинській громаді, так і в Гостомельській громаді;

✓ молодь має базові знання щодо Молодіжної політики, Молодіжного руху, молодіжних ініціатив та потребує створення Молодіжного центру, як осередку, де будуть народжуватися ідеї, проходити заходи, отримуватися знання і вміння, проявлятиметься творчість та креатив;

✓ молодь залучена до неформальної освіти, є учасником та організатором заходів різнопланового спрямування для молоді і не тільки;

✓ молодь вважає необхідним розширити інформаційні канали, як в плані їх кількості, так і в плані наповнюваності та актуальності для залучення більшої частки молодих людей громад до активностей та участі у процесі розвитку громад;

✓ у громадах проживає молодь, яка вже готова брати участь у прийнятті управлінських рішень та готова долучатися до управлінських процесах в громадах.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ

3.1. Формальність та несистемність залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку

Залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку в деякій мірі є формальним. В Україні є потужні міжнародні фактори, які розвивають та підтримують участь на міжнародному, державному та місцевому рівнях. Так, ЮНІСЕФ, ПРООН, Представництво ЄС в Україні та інші установи – не лише реалізують проекти та програми щодо участі молоді, а й впливають на розвиток політики в цій сфері [26].

В Україні немає законодавства, яке прямо регулює участь молоді забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку. Варто відзначити, що є міжнародні документи, які мають здебільшого рекомендаційний характер. Також є ряд зрушень на національному та регіональному рівнях щодо налагодження молодіжної партисипації. Наприклад, варто відзначити, бюджет участі як форма заохочення до участі запроваджено в багатьох містах країни.

Протягом останніх років Україна акумулювала передовий досвід в багатьох сферах. Можливість комплексного навчання за кошти міжнародних донорів дало змогу підготувати висококваліфікованих фахівців в громадському секторі, а також підвищити кваліфікацію спеціалістів в інноваційному бізнесі, а також в топ-менеджменті прийняття управлінських рішень з міського розвитку.

Також триває реформування освіти та інших дотичних галузей щодо залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку. Утім громадянську та неформальну освіту в Україні не визнано

державою, як ефективну альтернативу і доповнення в формальній освіті. В країні відсутні механізми й інструменти із її впровадження. Ще одним викликом є відсутність спільного бачення вектору розвитку молодіжної участі. Зокрема, протиборчі сили ставлячи за мету посилення впливу молоді на прийняття політичних рішень, запроваджують ряд досить чисельних проєктів й програм – від активної громадянської позиції й гендерної рівності до національно-патріотичних воєнізованих вишколів.

Міграція серед молоді в пошуках якісної освіти і гідної роботи продовжує зростати. В зв'язку з цим один із наслідків – відтік талановитої молоді з малих громад до великих міст, а також – за кордон. І через це країна спостерігає значне зниження активності молоді і поширення конформістських настроїв. Але останнім часом все ж таки є молодь яка стає все більше активною і здатною впливати на прийняття рішень - як разом з дорослими так і самотійно.

Залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку зазвичай у великих містах. В глухих закутках молодь часто використовується як адміністративний ресурс, що веде до участі без участі або участі в жорстких рамках обмеження. Водночас громадські організації не мають доступу до навчальних закладів і не можуть забезпечити широке охоплення молоді та реалізацію громадянської освіти, яка б призвело до посилення самоорганізації молоді для захисту суспільних інтересів.

Через політичні і культурні особливості в Україні не приділяється достатня увага підготовці підростаючого покоління до участі у прийнятті рішень з міського розвитку. Скаутська організація «ПЛАСТ» – приклад системної роботи в цьому напрямку, який в свою чергу охоплює всі регіони країни, працює з дітьми від шкільного віку та має фінансування з бюджету держави [35].

На місцевому рівні успішно працює низка молодіжних центрів та молодіжних платформ, а також такі ініціативні групи, як «Асоціація Юних Жмеринчан» (АЮЖ), де молодь, об'єднана соціальними працівниками для

управління освіти, збагачує культурне та соціальне життя громади. Регіональні та місцеві громадські організації часто не мають такої можливості через обмеженість ресурсів займатися підготовкою молоді в довгостроковій перспективі та обмежуються середньостроковими проектами та короткостроковими освітніми інтервенціями.

Існують також проекти, ініційовані молоддю без участі дорослих. Один із таких прикладів є молодіжна ініціатива «Дубль N», діяльність якої спрямована на активізацію молоді міста Івано-Франківська та надання їй відповідних знань. Ця ініціативна група підлітків 15-16 років не тільки проводить комплексне навчання для однолітків, але й залучає дорослих на безоплатній основі як тренерів та експертів на виконання ними молодіжного замовлення на якісну неформальну освіту. Їхній профорієнтаційний фестиваль «Futurefest» у 2021 році зібрав понад 1,5 тис. учасників та понад 30 волонтерів-експертів від бізнесу та громадських організацій і державної сфери [13].

Більшість організацій, проектів й ініціатив, що були проаналізовані в Україні, так чи інакше спрямовано саме розвиток нового покоління агентів змін. Завдяки суттєвій підтримці міжнародних донорів в країні діє ряд потужних ініціатив із розвитку активного громадянства.

Відзначимо також, що для випускників шкіл діє інтенсивна 10-місячна програма «Українська академія лідерства» із підготовки майбутніх лідерів країни. Через комплексну освіту із всмоктуванням передового міжнародного досвіду, волонтерство, соціальні і культурні проекти в громадах молоді люди стають досвідченими агентами змін, що готові підсилювати вплив молоді на прийняття рішень на рівні країни [46].

Британська Рада через мережу партнерських організацій та інституцій досить ефективно впроваджує комплексну програму «Active Citizens Ukraine». Дана програма включає освіту фасилітаторів і підвищення їх кваліфікації, за методикою Active Citizens проведення освітніх тренінгів, національних та міжнародних візитів із обміну досвідом між активістами, підтримку проектів

соціальної дії у територіальних громадах, ініціювання пітчінгів ідей та інших заходів з розвитку партисипативного бюджетування [53].

Також, через волонтерство проводиться підсиленнями впливу молоді яким займається ініціатива волонтерська платформа «Ukrainian Volunteer Service» (UVS). За допомогою даної платформи реалізовується навчання громадського сектору та впроваджується довгострокова програма «Агенти волонтерства» з метою формування молодіжних волонтерських осередків в різних регіонах України [57].

На жаль, в Україні немає комплексної програми, яка би прямо готувала молодь впливати у площині представницької демократії щодо забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку. Певною мірою цю функцію відіграють ініціативи, що займаються посиленням молодіжного самоврядування - такі як громадська спілка Національна Молодіжна Рада України (НМРУ) та Українська Асоціація Студентів (УАС) [47]. Зокрема на це спрямований один із компонентів програми «Active Citizens Ukraine», який підбадьорює нове покоління до змін щодо впровадження партисипативних бюджетів та представлення своєї громади в органах місцевого самоврядування. Деякі досягнення Української Академії Лідерства (УАЛ) й передусім, волонтерська організація «ПЛАСТ» вказують на роботу організацій в цій сфері [35].

Найбільш впливовими на даному рівні є програми із підготовки нового покоління в прийнятті управлінських рішень з міського розвитку, які озброєні найсучаснішими знаннями та мають необхідні компетенції. Прикладом цього є Український Католицький Університет (УКУ) який набув визнання та є лідером з впровадження академічної освіти, вибудований на цінностях щодо залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку. Він розвиває нове покоління лідерів в суспільстві. Відзначимо, що УКУ має низку окремих програм для громадського сектору та сфери державного управління й медіа. Навчання за всіма програмами в університеті відіграє важливу роль у розвитку суспільної свідомості та заохоченні молоді

брати участь у громадському житті країни. Університетська спільнота не лише посилює роль молоді у змінах, а й безпосередньо впливає на прийняття політичних рішень у багатьох інших сферах [48].

Також прикладом соціальної партисипації можна назвати ініціативу «Будуємо Україну разом» (БУР), що надає активну допомогу громадам, які постраждали в наслідок війни на Донбасі, з 2014 р., через відбудову будинків та створення культурних осередків. Під час реалізації соціальних проєктів молоддю БУР формує спільноту для прямого впливу на прийняття рішень [10].

Громадська організація «Інша освіта» здійснює довгостроковий вплив на цьому етапі. Програми даної організації використовують новітні концепції розвитку та об'єднують нове покоління лідерів із громадського сектору. Саме лідери, формують спільноту, учасники якої здатні впливати на глобальні інтеграційні процеси та здійснювати вплив в освітньому просторі та медіа [16].

Подібний вплив на молоде покоління має програма УАЛ. На регіональному рівні організація «Тепле Місто» досягла великих успіхів у прямому впливі на прийняття політичних рішень через низку своїх сміливих інноваційних проєктів. Ця організація вперше в Україні застосувала ряд бізнес-стратегій для зміцнення громадянського суспільства. Найвідомішою з їхніх ініціатив, які досягають стійких результатів через формування громадського середовища, є громадський ресторан «Urban Space 100» та «Промприлад Реновація».

Відзначимо, що велика кількість ініціатив, корелюється з розвитком молодіжної партисипації, та мають диверсифіковані джерела фінансування. З більшості проаналізованих організацій отримують вагому підтримку від міжнародних фондів й приватних благодійників, а також має започатковані власні соціальні підприємства.

Варто зауважити, що до ініціатив, які формують методи партисипації, можна віднести більшість ініціатив з проаналізованих. Відтак така масштабна

програма як «УАЛ» є самою ефективною платформою для здобуття навичок з самопізнання, аналізу суспільних викликів, командної праці та комунікації. Але на практиці досить мала кількість молоді тут задіяна, й відповідно дана програма є несистемною. Замість того локальна ініціатива «Дубль N» більше зосереджена на навичках XXI століття із акцентом на працевлаштуванні. Тобто присутні певна формальність.

Усі зазначені ініціативи, такі як «Active Citizens Ukraine», «УКУ» та «ПЛАСТ» є комбінованими інструментами для практичного виявлення молоддю власної сили впливати на прийняття рішень з розвитку територіальних громад. Такі ініціативи мають потужну освітню складову, утім «Active Citizens Ukraine» робить акцент на проєктах соціальної дії та розвитку партисипативного бюджетування в той час коли «ПЛАСТ» та «УКУ» надають пріоритет несистемного залучення молоді.

Зауважимо, що молодіжний сектор, що розвиває політичну партисипацію в Україні є нерозвинутим. Всі проаналізовані організації, проєкти та ініціативи є формальними та несистемними щодо залучення молодих людей. Окремі організації займаються цілеспрямованим просуванням молодіжної політики та реформ, але не залучаючи до цього безпосередньо молодь.

Також прикладом участі молоді у вирішенні соціальних проблем в житті громади є табори, що втілюються «БУР» та волонтерські проєкти «УАЛ» та «UVS». Значна праця в сфері інклюзії робиться «УКУ» та «Active Citizens Ukraine» [53]. Проте все ж вони мало ефективні в формуванні залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку.

Отже, проаналізовані проблемні питання залучення молоді до забезпечення прийняття управлінських рішень з міського розвитку вивили деяку формальність та несистемність дій. Так, більшість проаналізованих ініціатив були започатковані та запроваджуються новим поколінням молоді в останні роки. Це має пояснення вибухом громадської активності після революції 2014 року в Україні, коли найбільш значущі та ефективні

інструменти соціальних змін були запропоновані молодими людьми. Із іншого боку менеджери проєктів хоча і є представниками молоді – вже не можуть в повній мірі представляти її інтереси через тривалу роботу в соціальній сфері громадського сектору. Відповідно це вимагає змін в залученні нової молоді, нових ідей щодо рішень з міського розвитку.

3.2. Вектори підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики для забезпечення розвитку міст та територій.

Основним напрямним вектором підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики для забезпечення розвитку міст та територій є створення Молодіжних рад.

Молодіжна рада – це постійно діючий незалежний самоврядний колегіальний консультативно-дорадчий орган при міській/селищній/селищних радах та її виконавчих органах, який утворений з метою координації діяльності щодо формування та реалізації молодіжної політики, в також, налагодження спільної діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій, інститутів громадянського суспільства, органів місцевого самоврядування та активній участі молоді в політичному, соціально-економічному житті міста/ селища /села.

Аналізуючи процеси створення Молодіжних рад, якість їх функціонування, терміни заснування, документообіг відібрано було для дослідження Славутицьку, Гостомельську та Коцюбинську громади [11].

З перших років незалежності України молодіжна політика стала одним з пріоритетних напрямків діяльності влади міста Славутич. Саме тому дану громаду обрано як показову. Так у 2002 році, за розпорядження міського

голови Славутича, було створено молодіжну раду «Майбутнє Славутича», ціль якої активізація участі молоді у політичному та соціально-економічному житті міста.

У 2019 році до процесу Громадський проєкт Бюджет участі м. Славутич від Молодіжної ради було подано проєкт «Вільний молодіжний простір – територія твого успіху», яким передбачалося створення багатофункціонального вільного молодіжного простору для забезпечення дозвілля молоді. Завдяки небайдужим жителям міста цей проєкт набрав необхідну підтримку та здобув перемогу в категорії «Малі проєкти». Вже того ж року, 28 жовтня 2019 року було створено «Молодіжний простір м. Славутич», який одразу став новим середовищем для молоді, де для неї розпочинається нове суспільно-політичне та культурне життя.

Для задоволення потреб молоді існує молодіжний проєкт «ENLIGHT» - інноваційний публічний простір на відкритому повітрі для кінопоказів, концертів, лекцій, обладнаний сонячними панелями та вуличними модульними меблями.

Положення про Молодіжну раду оновлювалося в 2019 році і, на відміну від типового положення, із зазначенням того, що основними завданнями Молодіжної ради є сприяння участі молоді у процесах розробки та прийняття рішень Славутицької міської ради та її визначених посадових осіб щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері та контролю за їх виконанням.

Також Положенням визначається Модератор молодіжної ради, який здійснює організаційне та інформаційне забезпечення діяльності молодіжної ради, сприяє створенню належних умов для її роботи, у тому числі забезпечує молодіжну раду приміщенням для засідань, організовує взаємозв'язок молодіжної ради з інститутами громадянського суспільства, допомагає з протокольною фіксацією діяльності молодіжної ради. Модератором молодіжної ради є працівник органів місцевого самоврядування, відповідальний за реалізацію молодіжної політики у м. Славутичі.

Стратегія розвитку м. Славутич до 2025 року містить розділ «Молодіжна політика», але він виключно інформаційний.

Молодіжні ради у Коцюбинській та Гостомельській громадах були створені у 2021 році. Положення про Молодіжну раду типові. У розділі Стратегії розвитку Коцюбинської громади «Розвиток соціальної, технічної інфраструктури та благоустрій території» є розробка проєкту «Створення молодіжного центру в громаді» та зазначено, що створення молодіжного центру має базуватися на потребах громади. Діяльність молодіжного центру заохочує молодь до набуття та використання навичок та компетенцій, необхідних у житті, сприяє підприємницькій ініціативі молоді, підтримує пошук ідентичності, соціалізацію та формує ціннісні орієнтації. Для кращої адаптації в особистому та професійному житті молоді людини необхідно, крім власне знань, формувати її соціальні навички, розвивати творчі здібності та підприємливість.

Стратегія розвитку Гостомельської громади містить розділ «Молода і спортивна громада», де більший акцент зроблено на спорт, а не на розвиток молодіжного руху.

У паспортах досліджуваних громад, генеральних планах, зонуванні території, економічних профілях розвиток молодіжного руху та створення молодіжних просторів (зон) не прослідковується.

Саме ці дослідження дають змогу зрозуміти, що молодіжна політика сама по собі не розвивається. Для рядового громадянина України визначення «молодіжна політика» – це зазвичай просто пустий звук. Однак у XXI столітті саме молодіжна політика набирає визначального значення. Сьогодні молодіжна політика – це система ідей, думок та активних дій, що реалізується на державному рівні та метою яких є підсилення ролі молоді у суспільстві. Її реалізацією повинні займатися спеціалізовані установи, які є проміжною ланкою між державою та молоддю. Значимість молодіжної політики полягає в тому, що держава не може функціонувати ефективно і розвиватися без підтримки молоді, а молодь не зможе якісно інтегрувати в громадянське

суспільство без відповідних дій з боку держави. Даний процес в Україні, на жаль, поки ще не налагоджено.

Саме тому доцільним є створення «Дорожньої карти», таких собі першочергових дій для створення Молодіжної ради та розвитку молодіжного руху. Ця карта має три основні етапи на кожному з яких означено основні дії, подано їх опис та надані основні рекомендації для реалізації усіх кроків.

I. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1) Обговорення питання створення Молодіжної ради

Молодіжна рада – це такий дорадчий орган, що створюється для того, щоб представляти інтереси молоді в громаді. Першим кроком є обговорення мети створення такого органу серед представників молоді, депутатського корпусу, органу місцевого самоврядування, активних громадян. Для роз'яснення можливостей Молодіжної ради, її функцій доречно організувати тематичний захід (круглий стіл, стратегічну сесію, молодіжний форум тощо). Оскільки дана подія матиме надважлива, то варто підготувати афішу (**Додаток Г**) та невелику презентацію (**Додаток Г**) про можливості Молодіжної ради в разі її створення, навести аргументи та приклади діяльності МР інших громад. Необхідно розкрити саме поняття «молодіжна політика», акцентувати увагу на її інструментах та дати розуміння суті «участі молоді» в прийнятті управлінських рішень. Для цього можна використати наступні матеріали:

- ✓ «СКАЖИ СВОЄ СЛОВО!» Посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. Страсбург.
- ✓ Моделі реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації.
- ✓ Посібники учасників семінару «Молодіжна політика в ОТГ» у рамках програми «Молодіжний працівник».

Доречно з молоддю вивчити досвід уже діючих Молодіжних рад та попрацювати на д розробкою Положення про Молодіжну раду (**Додаток Д**), взявши за основу типове або запозичене та діюче в інших громадах. Кожна громада має свій принцип формування МР, покладає на голову та членів ради

різні повноваження, але має дотримуватися головного: представництво інтересів молоді в громаді.

2) Затвердження рішення сесією міської/селищної/сільської ради

Молодіжну раду як дорадчий орган раціональніше створювати при міській/селищній/сільській раді, а не як окрему юридичну особу. Таке рішення дасть можливість голові та членам МР співпрацювати та комунікувати з керівництвом громади, депутатським корпусом, виконавчим комітетом, структурними підрозділами, що в свою чергу наблизить участь молоді в прийнятті управлінських рішень.

Раціональним буде визначити в громаді працівника (координатора), який має компетенції в розвитку молодіжної політики, організації молодіжного руху та має бажання і можливості координувати даний напрямок. Саме він зможе винести на сесію питання про створення в громаді Молодіжної ради, разом з представниками від молоді аргументувати дане рішення депутатському корпусу та підготувати проєкт даного рішення (**Додаток Е**).

3) Рекламна компанія Молодіжної ради

Після прийняття рішення міською/селищною/сільською радою про створення при ній Молодіжної ради, формується ініціативна група і розпочинається робота щодо набору кандидатів до членства у МР. Дана робота буде неефективною, якщо цільовій аудиторії не розповідати про молодіжну політику, цілі створення Молодіжної ради, позитивні зміни у громаді як результат її діяльності, особливо тоді, коли рада створюється вперше і молодь ще не розуміє суті цього органу. Тому потрібно чітко спланувати рекламну компанію МР, використовувати для її поширення різні інтернет – сервери, друкувати афіші великого формату з розміщенням в основних громадських просторах, провести публічні презентації у закладах загальної середньої освіти, закладах культури, спорту тощо.

Набір кандидатів можна провести як офлайн так і онлайн. Доцільно пропонувати молоді заповнити Анкету кандидата (**Додаток Є**) яка водночас слугує заявкою. Ця Анкета може мати друкований формат, може бути у

вигляді гугл – форми. Також необхідно внести у перелік документів на членство в МР мотиваційний лист (**Додаток Ж**), що сформує цілісну уяву про молоду людину та її бажання, можливості і переконання.

До цього етапу створення Молодіжної ради в громаді потрібно віднестися надзвичайно відповідально, адже молодь може мати дещо насторожене сприйняття, так як вперше чує або недостатньо знає про можливості участі молодих людей у громадському житті та управлінській діяльності. Якщо реклама буде недостатньою, то є великі ризики пасивної участі молоді і як наслідок: створення недієвої (формальної) Молодіжної ради в кращому випадку.

II. ЕТАП ПРОВЕДЕННЯ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ

1) Проведення установчих зборів в громаді з першим домашнім завданням

Після вдало проведеної реклами та набору кандидатів на членство в Молодіжній раді потрібно провести установчі збори, на яких молодь сама має обрати делегатів та вибрати поміж себе голову ради, секретаря і заступника.

Зазвичай типове Положення про молодіжну раду прописує процедуру проведення установчих зборів. Доцільно запросити на такі збори міського/селищного/сільського голову, профільного заступника, начальника відділу/управління освіти/культури/спорту, представників громадських організацій, лідерів учнівського самоврядування, депутатів, місцеві засоби масової інформації. Вибори мають закінчитися затвердженням особистого складу Молодіжної ради з наданням копії першого протоколу голові громади. На збори такого значення для більшої публічності процесу можна запросити голову громади, депутатів, місцеві ЗМІ. Після проведення виборів варто затвердити особистий склад молодіжної ради та надати копію першого протоколу голові громади (**Додаток З**).

Потрібно розуміти, що у молоді виникне багато запитань щодо своїх обов'язків та подальшої роботи, особливо, якщо МР створюється вперше. Тому координатору/ініціативній групі/молодіжному працівнику варто після

завершення установчих зборів дати завдання для членів ради. Це може бути створення профілів МР у соціальних мережах, групах, каналах, створення власного сайту чи сторінка на сайті ради громади. Також в якості «домашнього завдання» необхідно провести дослідження серед молоді громади у вигляді особистого опитування для визначення подальших дій **(Додаток І)**.

Слід зазначити, що від координації та підтримки Молодіжної ради залежить її життєздатність на перших кроках діяльності.

Якщо склад молодіжної ради досить потужний і має компетенції в проведенні експертизи та дослідження, або координатор може організувати ці процеси, то можна окрім звичайного домашнього завдання спробувати підготувати «Молодіжний паспорт громади» **(Додаток ІІ)**. Він потребує трохи більше роботи, але дає більш ширшу картину становища молоді у громаді.

2) Проведення навчань для Молодіжної ради

Будь – яка Молодіжна рада на початку свого існування повинна знати що і як потрібно робити. Тому навчання є одним з надважливих завдань. Якщо в громаді вже є Молодіжна рада, але закінчується каденція – потрібно подумати як навчити новий склад ради з досвіду роботи. Якщо Молодіжна рада в громаді створюється вперше, то найдоцільніше залучити молодіжних експертів/тренерів/працівників до проведення цих навчань.

Наразі в інтернет просторі не складно знайти навчальні курси для Молодіжної ради, де можна або замовити навчання, або провести їх власними силами. Головне, щоб даний курс допоміг молоді навчитися комунікувати та співпрацювати як між собою, так і з іншими організаціями, інституціями, об'єднаннями тощо; розуміти основи молодіжної політики загалом та бачити перспективи її розвитку у окремо взятій громаді; розуміти суть поняття «участь молоді» щодо прийняття управлінських рішень в тому числі. Перше таке навчання доцільно провести в декілька днів, умовно розділивши за певними напрямками **(Додаток К)**.

Для того, щоб розуміти та оцінити рівень знань учасників навчань, та спроекувати майбутні навчальні курси, доцільно проводити вхідне (**Додаток Л**) та вихідне (**Додаток М**) тестування на початку та вкінці навчального курсу.

Надважливо навчити представників Молодіжної ради основам документообігу, алгоритму проведення засідань МР, прогнозувати, розробляти стратегію та будувати планування роботи на певно визначений період. Варто зазначити, що за основу планування потрібно брати результати попередніх досліджень, визначитися з головними напрямками подальшої роботи, означити конкретні дії та заходи, їх виконавців.

На даному етапі варто попрацювати над планом роботи Молодіжної ради на рік/півроку/квартал/місяць (**Додаток Н**), визначивши 3-5 основних напрямків. Також доцільно паралельно готувати проект цільової програми розвитку молодіжної політики в громаді на період каденції даного складу Молодіжної ради. Такий план протокольно голосується на других чергових зборах. Якщо готовий молодіжний паспорт громади, то це підсилить роботу та дасть можливість чітко визначити пріоритетні напрямки роботи Молодіжної ради.

ІІІ. ЕТАП ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ЗВІТНОСТІ

1) Стратегічне планування роботи Молодіжної ради

Надзвичайно важливо голову та членів Молодіжної ради навчити проводити засідання, дотримуватися процедур та регламентів, готувати необхідну звітну документацію, закріпити навички та вміння до стратегічного планування, вміння використовувати для стратегій попередні дослідження, виокремлювати головні напрямки своєї роботи, планувати конкретні дії та заходи, встановлювати строки їх виконання, контролювати, аналізувати, вчитися приймати відповідальні рішення.

На даному етапі доцільно розробити дорожню мапу розвитку молодіжної політики у своїй громаді, де буде визначено основні напрями молодіжної політики (не більше трьох) та прописані заплановані результати роботи по кожному напрямку, вказані дати конкретних дій/заходів з

відповідальними особами, необхідні ресурси для виконання дорожньої мапи визначено індикатори моніторингових досліджень щодо результатів вказаних дій (Додаток О).

2) Звітування перед громадою

Згідно з Положенням про Молодіжну раду, голова має звітувати про її роботу один раз на рік. Координатору та посадовим особам органів місцевого самоврядування необхідно зробити цей звіт публічним та потужним, запросивши на нього всі зацікавлені у розвитку молодіжної політики сторони, молодь та громадськість. Попереднього готуючи презентацію, доречно залишити декілька слайдів для майбутніх планів, які з'являться у процесі роботи.

Іншими, похідними векторами залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики для забезпечення розвитку міст та територій можна вважати:

1. Молодіжні центри (МР повинна мати свій зручний та сучасний простір. В темних холодних клубах чи старих бібліотеках довго молодь працювати не буде).

2. Координатори (У громаді має бути людина з боку органів місцевого самоврядування, яка володіє відповідними професійними навичками та несе повну відповідальність за реалізацію молодіжної політики в громаді).

3. Молодіжні працівники (Громадам необхідні люди, в яких є навички роботи з молоддю. Без сучасних молодіжних платформ та їх працівників заходи так і залишаться нудними а молодь «пасивною». Фаховість молодіжних працівників - це також і відновлення довіри молодих людей до влади як такої).

4. Фінансування (Громада зобов'язана взяти на себе фінансове утримання діяльності МР та молодіжної політики загалом. Принаймні в частині фінансового забезпечення сучасного молодіжного простору та організації та проведення навчальних та мотиваційних заходів для молоді, а

також забезпечення молоді навчанням для здобуття навичок, без яких на сьогоднішній день неможливо розраховувати на успішність).

5. Програми та гранти (МР буде значно дієвішою після її інтеграції в процедури прийняття та реалізації рішень органів місцевого самоврядування у сфері молодіжної політики).

Саме за таких умов молодіжна політика в громаді матиме найперспективніший вектор розвитку, що дасть можливість використати всі її переваги, форми роботи з молоддю, вирішити проблемні питання, реалізувати бажані можливості, використовуючи навички, які потрібно посилити молодими людьми для того, щоб молодь і МР в ТГ/ОТГ були дієвими (**Додаток П**).

В перший рік роботи Молодіжної ради варто розробити спільно з місцевою владою, дотичними управліннями та інституціями і реалізувати проєкт, що несе в собі спільне бачення, прийняття спільних управлінських рішень, що буде для громади великим надбанням та принесе користь після його реалізації.

Коцюбинська та Гостомельська громади мають величезні здобутки у сфері як професійного спорту у різних напрямках і на різних рівнях, так і на рівні підтримки загальної фізичної підготовки локального місцевого значення. У Коцюбинській громаді є дитячо-юнацька спортивна школа, що не має власного приміщення, у Гостомельській – планується створення. Наразі єдиними осередками підтримки фізичної культури та спорту слугують заклади загальної середньої освіти та їх приміщення спортивних залів та орендовані підвальні приміщення, що в умовах повномасштабного вторгнення РФ мають подвійне призначення і використовуються додатково як найпростіші укриття.

Фізична культура і спорт є невід'ємною частиною культури, пов'язаною з системою фізичного виховання, організацією спорту, виховним процесом серед дітей і підлітків, учнівської та студентської молоді, розвитком фізичної культури і спорту серед дорослого населення, ветеранів і громадян. з особливими потребами, що відіграє значну роль у зміцненні здоров'я,

підвищення фізичних і функціональних можливостей організму людини, забезпечення здорового дозвілля, збереження тривалості активного життя дорослого населення.

Реалізація державної політики в останні роки призвела до певних позитивних зміни у сфері фізичної культури і спорту. Виокремлено організаційно-управлінські, нормативно-правові та інші основи її розвитку у нових соціально-економічних умовах. Закріплено прогресивні тенденції з окремих напрямів фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності. Зокрема, збережено систему організації та проведення спортивних заходів, розширено можливості створення та діяльності спортивних організацій різних форм власності тощо.

Отже, зважаючи на все вище сказане і на те, що в громадах слабкі матеріально – технічні бази для занять фізкультурою та спортом, а попити значні, доцільно попрацювати над створенням та реалізацією проекту щодо побудови спортивного комплексу як центрального спортивного осередку та спортивних майданчиків у різних частинах селищ для задоволення потреб жителів громад самостійно займатися фізичною культурою та спортом. Даний проєкт дасть можливість членам Молодіжної ради навчитися працювати в команді, розподіляти обов'язки, комунікувати, стратегічно мислити, аналізувати, працювати з бюджетом і найголовніше – приймати управлінські рішення. Проєкт має мати пояснювальну записку, SWOT – аналіз, аналіз зацікавлених сторін, цілі та стратегії, очікувані результати (**Додаток Р**). Окрім місцевого бюджету для реалізації проєкту можна залучити кошти грантів та благодійних організацій.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало змогу зробити наступні висновки.

1. Розкрито теоретико-методологічні засади формування молодіжної політики та інструментів залучення молоді до її реалізації у містах. Молодіжна політика – це досить складне явище, що виступає результатом практичної, науково-теоретичної, ідеологічної й другої діяльності соціальних інститутів, пов'язаних із молоддю. Ця політика реалізується в усіх сферах молодіжного життя, у інтересах суб'єктів молодіжної політики. Молодіжна політика включає багато елементів і має складну структуру. Для реалізації такої політики потрібно створити спеціальні органи чи інші структури та ресурси. Молодіжна політика повинна бути спрямована на всіх молодих людей та їх активну участь у суспільному житті. Водночас він має свої особливості: організаційну роль молодіжних організацій, їх керівних органів у реалізації молодіжної політики, керівництво та виконавчу структуру для її реалізації, систему фінансування та роль її суб'єктів у розподілі коштів та нагляді за цим процесом. Молодіжна політика включає багато елементів і має досить складну будову. Для реалізації даної політикам необхідно створити спеціальні органи чи інші платформи та ресурси. Молодіжна політика має бути спрямована на всю молодь і на їх активну участь у громадському житті громад. У той же час вона має свої особливості: організаційна роль молодіжних організацій та їх керівних органів у реалізації молодіжної політики, управління та виконавчої структури для її реалізації, система фінансування та роль її суб'єктів у розподілі коштів та нагляді за даним процесом.

Молодіжна політика визначає системну діяльність держави з метою створення потрібних умов та гарантій для соціального становлення, всестороннього розвитку та самореалізації молоді, а також її активного залучення до суспільно-політичної та державно-управлінської діяльності як на користь самої молоді, так і на користь здійснення системних суспільних реформ в розвитку міста. Державна молодіжна політика є складовою

молодіжною політикою, яку здійснюють щодо молоді всі суспільні інститути, як державні, так і недержавні.

2. Визначено методику дослідження інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міст та територій.

Прикладом інноваційного підходу до молодіжних проблем в цілому та процесу залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста є нормативно-правові акти, законодавчі зміни. Поряд із традиційними для попередніх законодавчих документів у галузі молодіжної політики, таких як молодіжна організація, неформальне молодіжне об'єднання, національно-патріотичне виховання молоді та ін. Принципи молодіжної політики включають: участь молоді; рівність прав молоді; обґрунтованість; міжвідомчість та міжсекторальна взаємодія; субсидіарність.

Найбільш доцільний та актуальний у сучасних умовах кроссекторальний підхід до реалізації молодіжної політики, який має враховувати потреби сучасної молоді не лише у ширших можливостях для творчої чи громадянської самореалізації, а й у якісній та доступній освіті та професійній підготовці, сприятливі умови життя, включаючи питання забезпеченості молоді пільговим житлом, послугами охорони здоров'я, можливостями працевлаштування та багато інших потреб молодих людей для життя та успішної соціалізації у суспільстві в умовах глобалізації («Український пакт заради молоді»).

Методика аналізу результативності інструментів залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста включає вивчення динаміки чисельності молоді, аналіз еволюції партисипативної системи забезпечення міського розвитку та залучення молоді до планування та реалізації заходів.

3. Основним інструментом контролю за досягненням результатів по кожному напрямку та пріоритетами залучення молоді до системи забезпечення розвитку міста служить Система моніторингу та оцінки, якою визначено показники моніторингу ефективності реалізації «Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021-2025 роки». Щодо визначення

мети коригування даного документу щорічно проводитиметься аналіз ефективності дії Програми, виходячи з фактичних показників індикаторів.

Також варто зауважити, що важливим інструментом залучення молоді в розвиток міста є молодіжна рада. Вона виступає молодіжним консультативно-дорадчим органом, який може утворюватися при місцевому органі виконавчої влади, органах місцевого самоврядування з метою залучення молоді до формування та реалізація молодіжної політики на обласному та місцеві рівні.

4. Проаналізували інструменти залучення молоді до життєзабезпечення Коцюбинської та Гостомельської територіальних громад Бучанського району Київської області та їх ефективність. Найбільш важливими напрямками роботи з молоддю респонденти вважають підтримку талановитої молоді (67,2%) та популяризацію здорового способу життя (57,2%). Найменш важливе молодіжне волонтерство (44,8%), але у відсотковому відношенні показник досить високий. Найімовірніше така це можна пояснити військовим станом, спричиненим повномасштабним вторгненням РФ в Україну. Молодь обох громад активна, прагне змін, бере або бажає брати участь у молодіжному русі, прагне бути учасником управлінських процесів, приймати важливі рішення, не бути осторонь позитивних змін у розвитку своєї громади. Молодь має базові знання щодо Молодіжної політики, Молодіжного руху, молодіжних ініціатив та потребує створення Молодіжного центру, як осередку, де будуть народжуватися ідеї, проходити заходи, отримуватися знання і вміння, проявлятиметься творчість та креатив.

Молодь Коцюбинського вважає, що для успішних молодіжних процесів необхідно мати лідера, який би очолив Молодіжну раду, підібрав би собі команду однодумців з ідеями та ініціативами та спланував роботу. Для молоді Гостомельської громади важливіше розвивати інформаційні канали, створити Молодіжний центр та займатися реалізацією проєктів. Очевидно, що Молодіжна рада при Гостомельській селищній раді є більш дієвою, там працює команда, але не сформований молодіжний та інформаційний простори.

5. Розробили пропозиції щодо вдосконалення інструментів залучення молоді до розвитку міст та їх розширення. Основним напрямним вектором підвищення рівня залученості молоді до розробки та реалізації молодіжної політики для забезпечення розвитку міст та територій є створення Молодіжних рад. Аналізуючи процеси створення Молодіжних рад, якість їх функціонування, терміни заснування, документообіг відібрано було для дослідження Славутицьку, Гостомельську та Коцюбинську громади. Стратегія розвитку Гостомельської громади містить розділ «Молода і спортивна громада», де більший акцент зроблено на спорт, а не на розвиток молодіжного руху.

Доцільним є створення «Дорожньої карти», таких собі першочергових дій для створення Молодіжної ради та розвитку молодіжного руху. Ця карта має три основні етапи на кожному з яких означено основні дії, подано їх опис та надані основні рекомендації для реалізації усіх кроків: 1. Підготовчий етап. 2. Етап проведення установчих зборів. 3. Етап проведення моніторингу і звітності. Саме за таких умов молодіжна політика в громаді матиме найперспективніший вектор розвитку, що дасть можливість використати всі її переваги, форми роботи з молоддю, вирішити проблемні питання, реалізувати бажані можливості, використовуючи навички, які потрібно посилити молодими людьми для того, щоб молодь і МР в ТГ були дієвими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 р. №1414-IX. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення: 17.03.2023)
2. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року: Указ Президента України від 12.03.2021 р. №94/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text> (дата звернення: 14.03.2023)
3. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 148. Дата оновлення: 11.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2023)
4. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України: Постанова Кабінету Міністрів України на 2021–2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» від 02.06.2021р. № 579. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-cilovoyi-socialnoyi-programi-molod-ukrayini-na20212025-roki-ta-vnesennya-zmin-do-deyakih-aktiv-kabinetu-ministriv-ukrayini-579-020621> (дата звернення: 13.03.2023)
5. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1014. Дата оновлення: 15.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.03.2023)
6. Про затвердження типових положень про молодіжні ради: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198. Дата

- оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1198-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.04.2023)
7. Про затвердження Національного знаку якості та критеріїв якості для молодіжних центрів: Наказ Міністерства молоді та спорту України від 03.08.2017 № 3284. Дата оновлення: 24.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1061-17#Text> (дата звернення: 12.03.2023)
 8. Про затвердження Порядку реалізації програми «Молодіжний працівник»: Наказ Міністерства молоді та спорту України від 19.09.2018 р. №4334. Дата оновлення: 30.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1178-18#Text> (дата звернення: 24.03.2023)
 9. Акімова. Т. Ю. Залучення молоді до прийняття рішень: організаційно-управлінський аспект. *Наукові перспективи*. №5(11). 2021. С. 10-25.
 10. Будуємо Україну разом. URL: <https://studway.com.ua/bur/>. (дата звернення: 06.04.2023)
 11. Гостомельська селищна рада. Гостомель. Офіційний сайт. URL: <https://gostomel-rada.gov.ua/> (дата звернення: 02.04.2023)
 12. Дорожня карта реформ 2019-2023 рр. / Упорядник Богдан Яцун. Київ, 2018. 74 с.
 13. «Дубль N» у Франківську – пізнавальні та розважальні події для однолітків. URL: <https://pik.net.ua/2021/10/10/dubl-n/> (дата звернення: 04.04.2023)
 14. Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів. Управління якістю в молодіжних центрах. URL: <https://rm.coe.int/youthcentre-ukr-quality-management/1680a0c66b> (дата звернення: 19.03.2023)
 15. Інформаційна довідка про співробітництво між Україною та Радою Європи у сфері молодіжної політики. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/mizhnarodnespivrobotnictvo/mizhnarodnes>

- pivrobotnictvo/spivrobotnictvo-z-radoyu-uevropi (дата звернення: 14.03.2023)
16. Інша освіта URL: <http://insha-osvita.org/en/>. (дата звернення: 04.04.2023)
17. Ємельянова Г. І. Молодіжне політичне лідерство в Україні. *Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), А. В. Полухіна (відп. ред.) та ін.; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса: Фенікс, 2017. Вип. 60. С. 245-251.*
18. Канавець М. В. Сучасний стан і перспективи розвитку взаємодії молодіжних громадських організацій з органами публічної влади і об'єднаними територіальними громадами в умовах децентралізації. *Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип.3(38). С. 116-128.*
19. Картування громад в Україні : практичний посібник / автори-укладачі: Я. Мінкін, Ю. Антощук, G. Demel; редколегія: Я. Сошинська, М. Krasowska-Igras; Українська бібліотечна асоціація; Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Київ : УБА, 2017. 111 с.
20. Каталог кращих практик молодіжної роботи 2020. URL: pracivnuk/katalog-krashhyh-praktyk-molodizhnoyi-roboty-2020-1.pdf (дата звернення: 25.03.2023)
21. Кжаклевска Е., Вільямсон Г. Молодіжна політика в Україні. Висновки Команди міжнародних оглядачів Ради Європи. Страсбург: Вид-во Ради Європи, 2013. 187 с.
22. Коляда Н. М. Молодіжна робота в Україні: новітні підходи до стратегічного напрямку соціальної політики. *Studia Gdańskie. Wizje i rzeczywistość. 2017. t. XIV. С.69-79.*
23. Коцюбинська територіальна громада. Київська область, Бучанський район. Офіційний сайт. URL: <https://kotsyubinskarada.gov.ua/> (дата звернення: 02.04.2023)

24. Лозовицький О. Молодіжне лідерство і волонтерство в Україні. *Всеукраїнська експертна мережа*. URL: <http://www.experts.in.ua/baza> (дата звернення: 29.03.2023)
25. Мінкін Я., Любич Ю. Посилення ролі молодого покоління у процесах прийняття політичних рішень. К.: Молодіжна організація «Стан», 2019. 108 с.
26. Модель участі молоді. *Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)*. 2018. URL: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/40791>. (дата звернення: 04.04.2023)
27. Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації. Децентралізація дає можливості. URL: <https://decentralization.gov.ua/youth/molod-v-oth> (дата звернення: 20.03.2023)
28. Молодь в Україні. Ситуація молоді, сучасна молодіжна політика в Україні та польсько-німецько-українська співпраця. 2022. URL: https://pnwm.org/wp-content/uploads/2022/10/Mlodziej-na-Ukraine_publikacja-UA.pdf (дата звернення: 11.02.2023)
29. Молодіжна Рада України. URL: <http://youthcouncil.com.ua/> (дата звернення: 22.03.2023)
30. Молодіжні центри в громадах. URL: <https://decentralization.gov.ua/youth/molodizhni-tsentry-v-hromadakh> (дата звернення: 16.03.2023)
31. Молодіжна політика в об'єднаних територіальних громадах. К., 2018. 76 с. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/MannualYW-1.pdf> (дата звернення: 01.01.2023)
32. Молодіжна політика в Україні. Політика, практика, аналітика. / Міністерство молоді та спорту України. 2020. URL: <https://stryzhavska-rada.gov.ua/news/1607670197/> (дата звернення: 16.03.2023)
33. Молодіжна політика в умовах децентралізації. Методичні рекомендації для спеціалістів, які реалізують державну політику в молодіжній сфері / за ред. І.В. Пешої. 2-е вид. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2019. 40 с.

34. Мотречко В. Організація діяльності суб'єктів місцевого самоврядування щодо реалізації молодіжної політики : дис. ... к. держ. упр. : 25.00.04. Одеса, 2018. 241 с.
35. Національна скаутська організація «ПЛАСТ». URL: <https://www.plast.org.ua/> (дата звернення: 13.03.2023)
36. Обіход М. М. Вдосконалення державного управління реалізацією молодіжної політики в Україні. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 3. С.159-167.
37. Пеша І. Система молодіжної роботи в умовах децентралізації. *Молодіжна політика та молодіжна робота: матеріали II міжрегіональної наук.-практ. конф.*, 14 груд. 2017 р., м. Дніпро / за заг. ред. Є. І. Бородіна. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 114 с.
38. Програма Молодіжний працівник / Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/molodizhna-politika/kadrove-zabezpechennya/programa-molodizhnij-pracivnik> (дата звернення: 16.03.2023)
39. Реалізація проекту «Гідна країна для гідних людей». Управління у справах сім'ї та молоді Донецької облдержадміністрації. URL: <http://www.donmolod.gov.ua/component/content/article/1-2010-04-11-22-17-49/4594-2017-01-19-07-35-34.html> (дата звернення: 14.03.2023)
40. Рекомендації Національної молодіжної ради України до «Стратегії розвитку державної молодіжної політики на період до 2030 року». URL: <https://nysukraine.org/wp-content/uploads/2019/03/Strategiya-molodizhnoyi-politiki-2030-2.pdf> (дата звернення: 01.02.2023)
41. Реформування молодіжної політики відповідно до сучасних запитів молоді та держави. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2012–2021 років) / [редкол.: Попатенко М.М., гол. ред. колег.; Бондар Т.В. та ін.]. Київ: ТОВ «Ройлайд», 2021. 100 с.

- 42.Софій О. Роль молоді в молодіжній політиці України. Аналітична записка. Львів, 2021. 36 с. URL: <http://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2021/01/Rol-molodi-v-molodizhniy-polititsi-Ukrayini.pdf> (дата звернення: 01.02.2023)
- 43.Соціальна політика: Навчальний посібник / уклад. І. О. Карпич, Н. М. Коляда. Умань: ФОП Жовтий, 2016. 175 с.
- 44.Ткачук А., Сергієнко О., Врублевський О., Наталенко Н. Збірник проєктів нормативних актів об'єднаних громад. Київ: Легальний статус, 2016. 144 с.
- 45.Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. Тернопіль: ТОВ «Тернограф», 2017. 100 с.
- 46.Українська Академія Лідерства URL: <https://ual.ua/>. (дата звернення: 10.04.2023)
- 47.Українська Асоціація Студентів URL: <http://uas.ngo/>. (дата звернення: 01.04.2023)
- 48.Український Католицький Університет URL: <https://ucu.edu.ua/en/>. (дата звернення: 02.04.2023)
- 49.Український пакт заради молоді – 2025. *Career Hub*. URL: <https://careerhub.in.ua/pact-for-youth-2025/> (дата звернення: 12.04.2023)
- 50.Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С.М. Серьогін, Ю.П. Шаров, Є.І. Бородін, Н.Т. Гончарук та ін.; за заг. та наук. ред. С.М. Серьогіна, Ю.П. Шарова. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
- 51.Шваб М. А. Молодіжні неурядові організації в сучасному публічному процесі: інформаційно-комунікаційний вимір : дис. ... канд. політичн. наук : 23.00.02. Луцьк, 2016. 202 с.
- 52.Ярема О. Формування державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. *Молодіжна політика та молодіжна робота: матеріали II міжрегіональної наук.-практ. конф.*, 14 груд. 2017 р., м. Дніпро / за заг. ред. Є. І. Бородіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 114 с.

- 53.Active Citizens Ukraine URL: <http://www.britishcouncil.org.ua/active-citizens>. (дата звернення: 03.04.2023)
- 54.Borenko J. Challenges for recognition of non-formal learning and learning mobility in Ukraine: education, labour market and society. Learning mobility and non-formal learning in European contexts – policies, approaches and examples. *Strasbourg: Council of Europe Publishing*. 2013. P.90-96.
- 55.Borodin Ye. Implementing CSYP in Ukraine – Experience and challenges. Needles in haystacks. *Finding a way forward for cross-sectoral youth policy: Youth Knowledge book*. № 21. 2017. P. 177–194.
- 56.Borodin Ye. Youth work in Ukraine: from Soviet model to international integration. *The history of youth work in Europe. Pan-European and transnational youth organisations. The overall lessons learned from the history project. Volume 7* / Williamson H., Basarab T. (eds). 2019. P. 175–190.
- 57.Ukrainian Volunteer Service URL: <https://volunteer.country/>. (дата звернення: 05.04.2023)

ДОДАТКИ

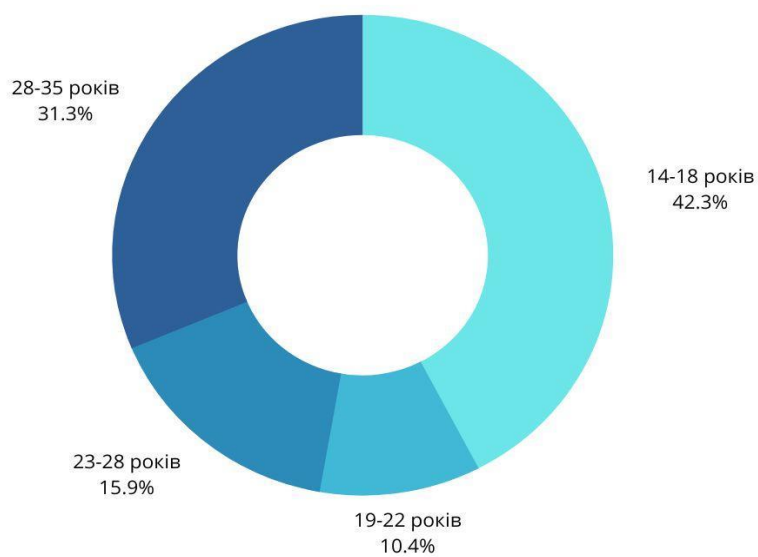

Рис А.1. Віковий склад

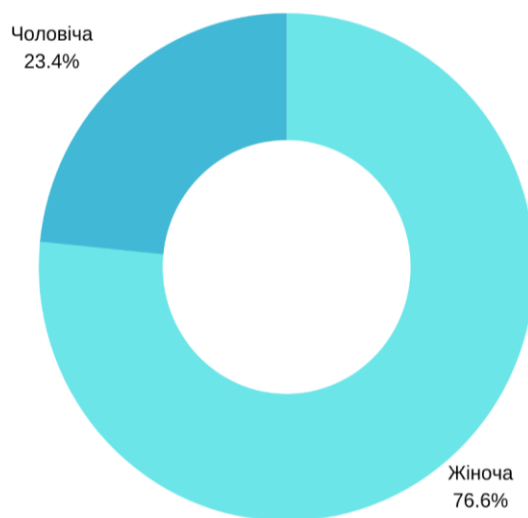

Рис А.2. Стать респондентів

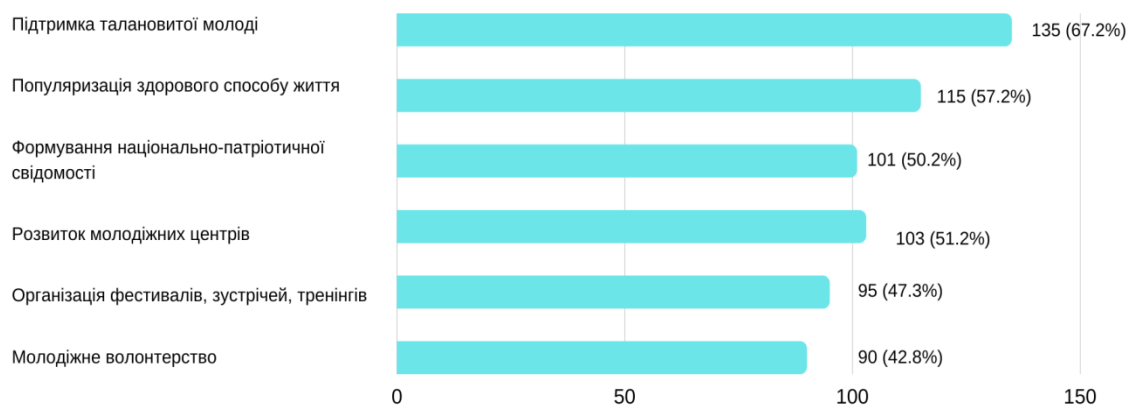

Рис. А.3. Напрямки роботи з молоддю

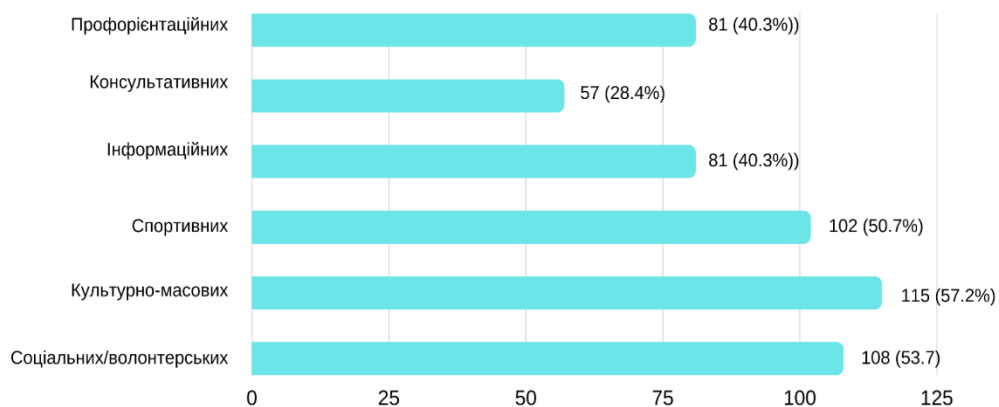

Рис. А.4. Заходи/послуги, яких не вистачає для молоді

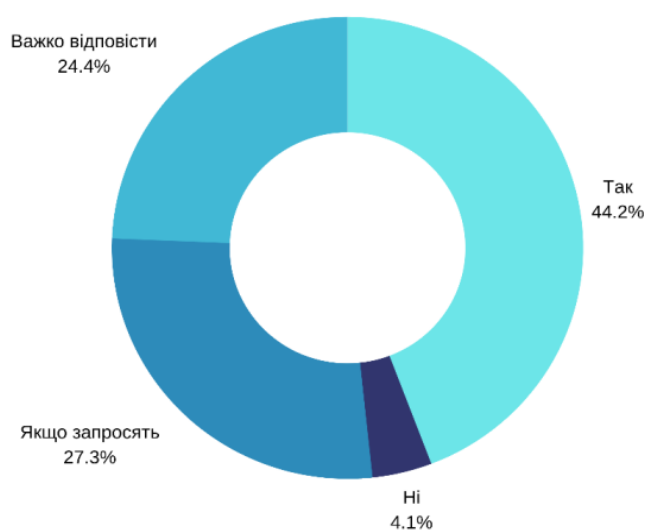

Рис А.5. Готовність брати участь у молодіжному русі

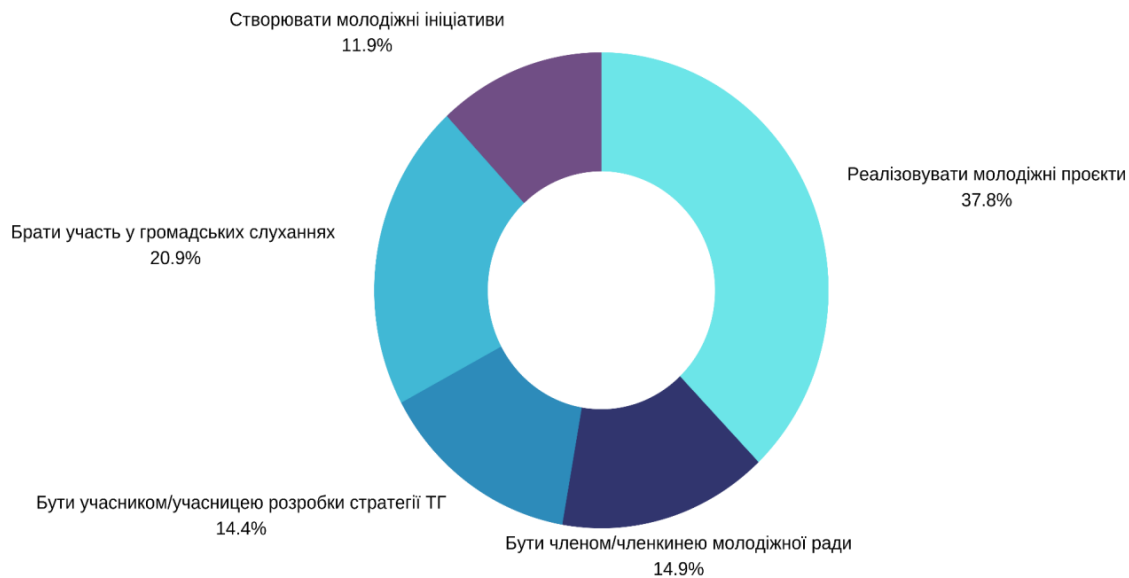

Рис. А.6. Аспекти діяльності громади, що цікавлять молодь

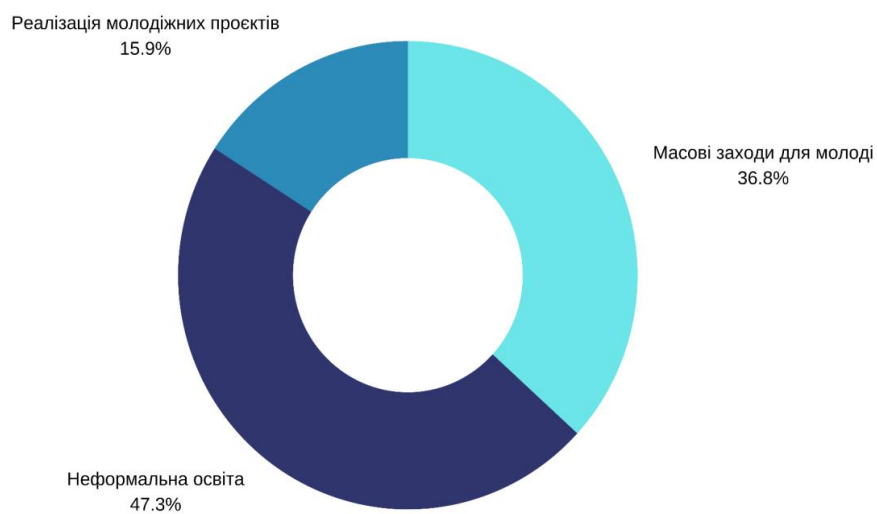

Рис. А.7. Заходи для молоді, в яких була взята участь

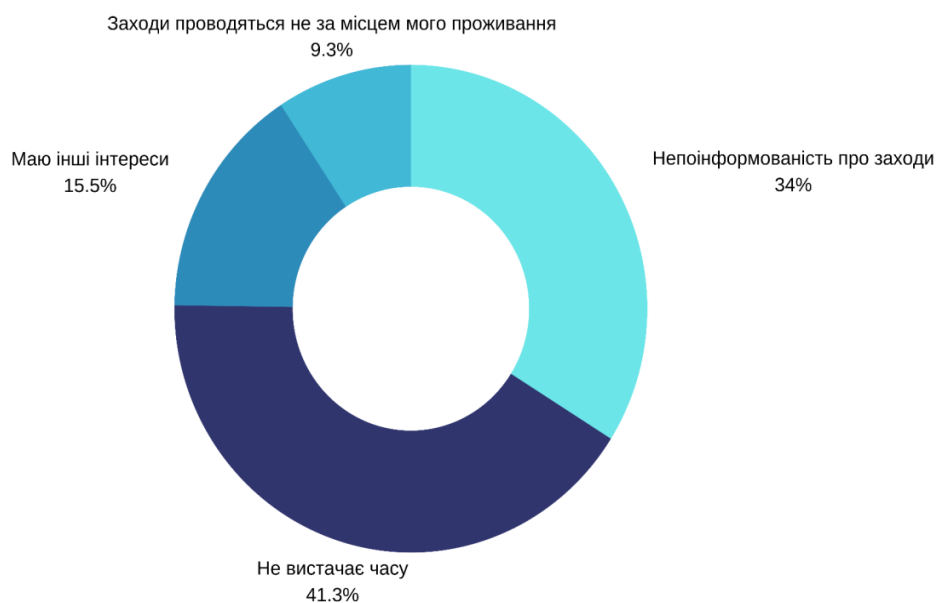

Рис. А.8. Фактори, що заважають бути учасником молодіжного руху

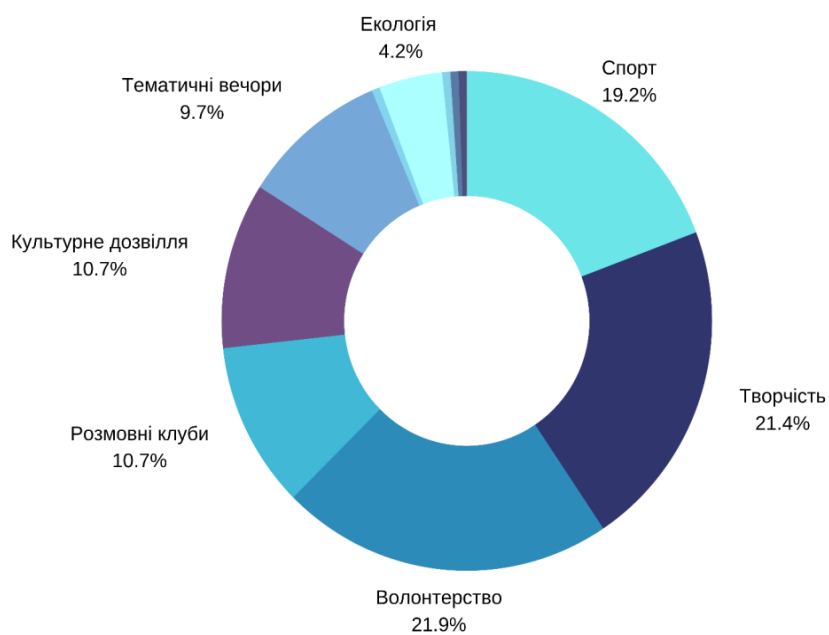

Рис. А.9. Сфери життєдіяльності громади для реалізації потенціалу

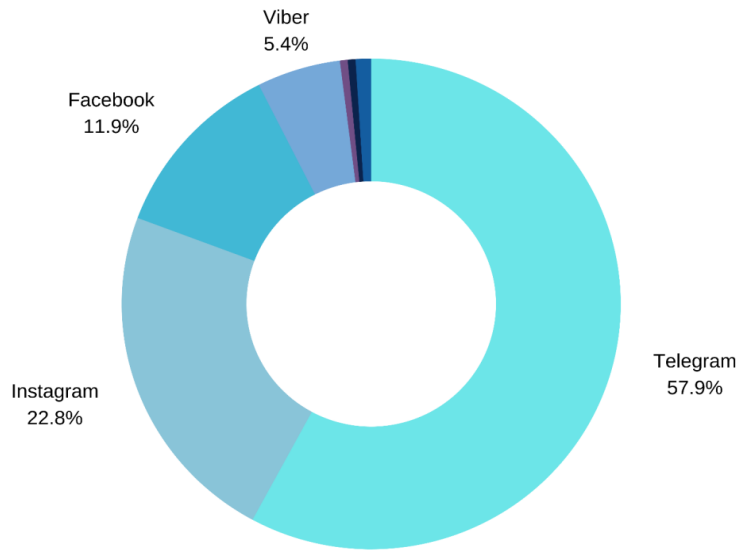

Рис. А.10. Найзручніші інформаційні джерела

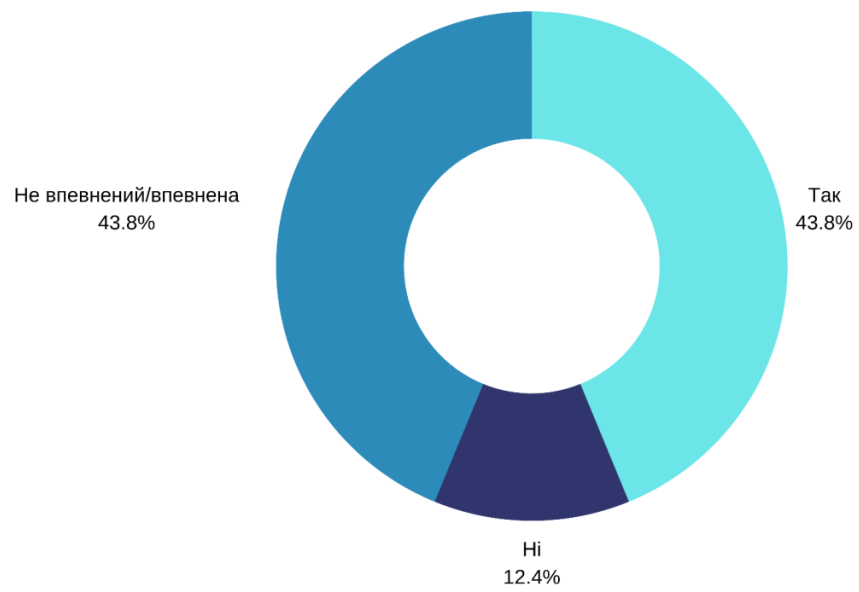

Рис. А.11. Означення Молодіжної політики/Молодіжної ради

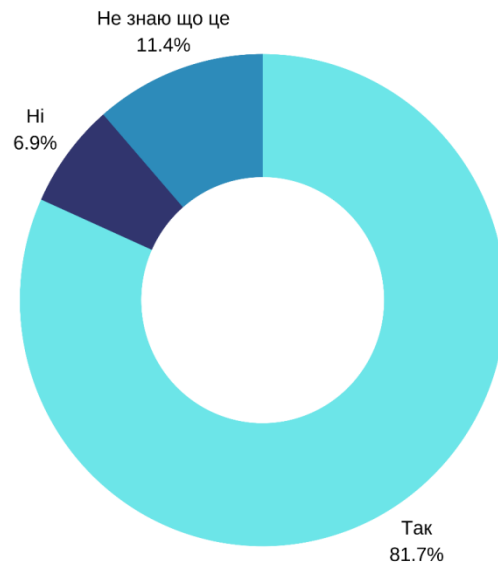

Рис. А.12. Необхідність створення молодіжного центру

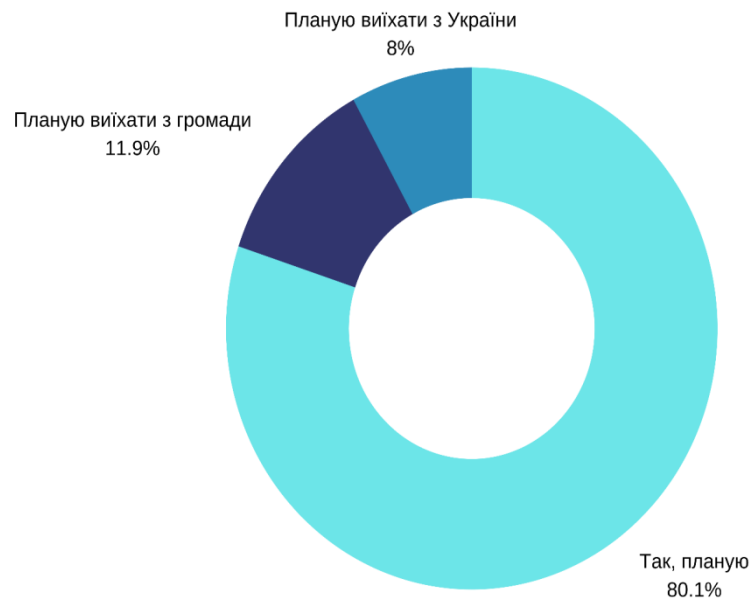

Рис. А.13. Територіальне планування майбутнього

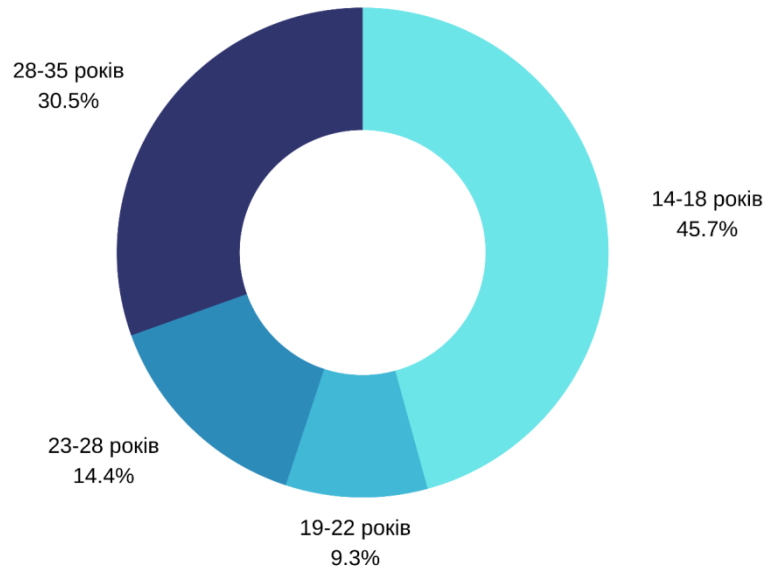

Рис Б.1. Віковий склад.

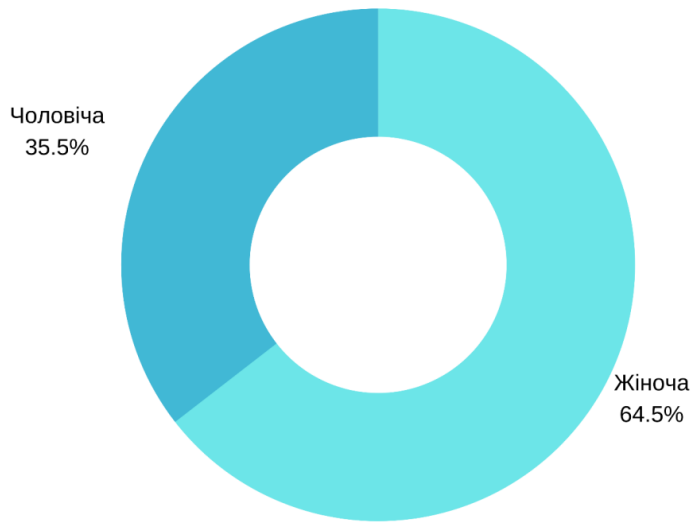

Рис Б.2. Стать

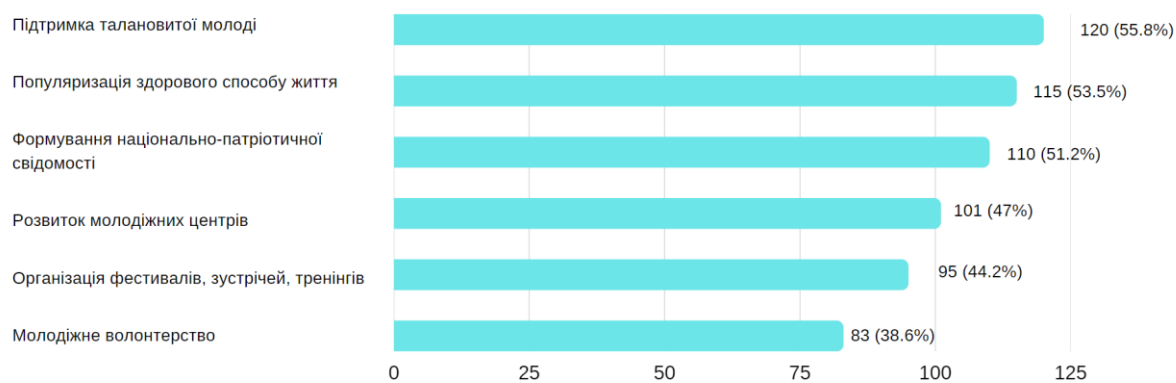

Рис. Б.3. Напрямки роботи з молоддю

Рис. Б.4. Заходи/послуги, яких не вистачає для молоді

Рис Б.5. Готовність брати участь у молодіжному русі

Рис. Б.6. Аспекти діяльності громади, що цікавлять молодь

Рис. Б.7. Заходи для молоді, в яких була взята участь

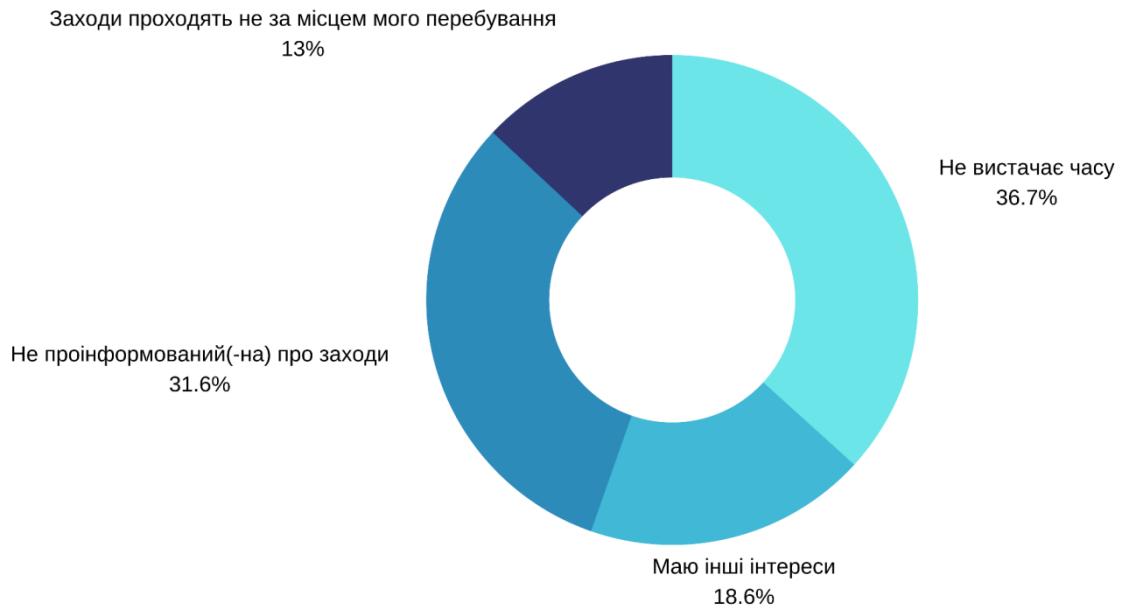

Рис. Б.8. Фактори, що заважають бути учасником молодіжного руху

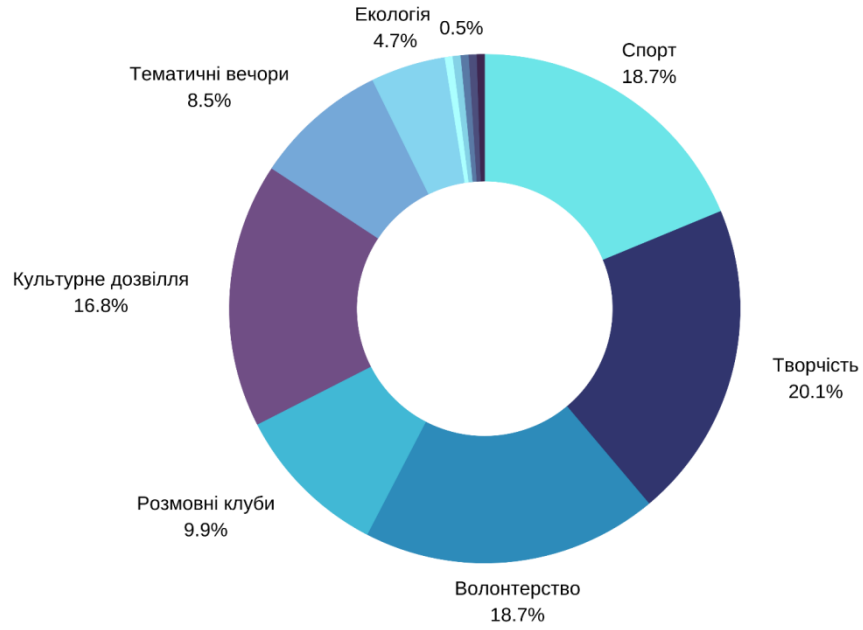

Рис. Б.9. Сфери життєдіяльності громади для реалізації потенціалу

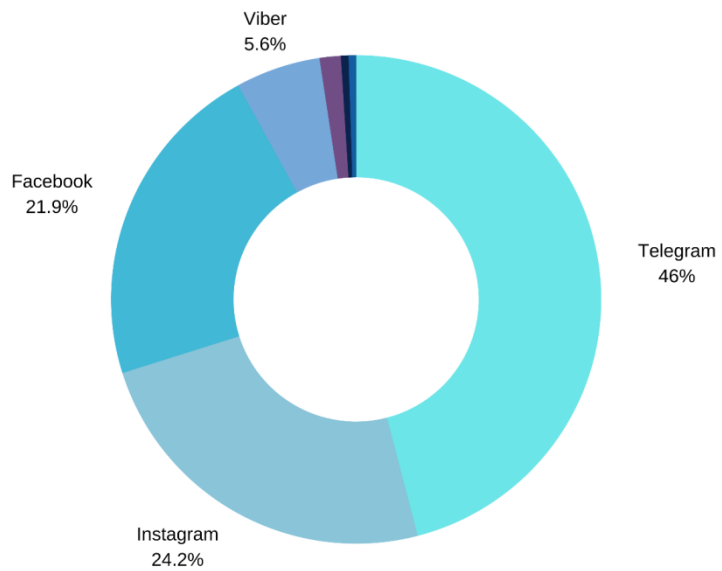

Рис. Б.10. Найзручніші інформаційні джерела

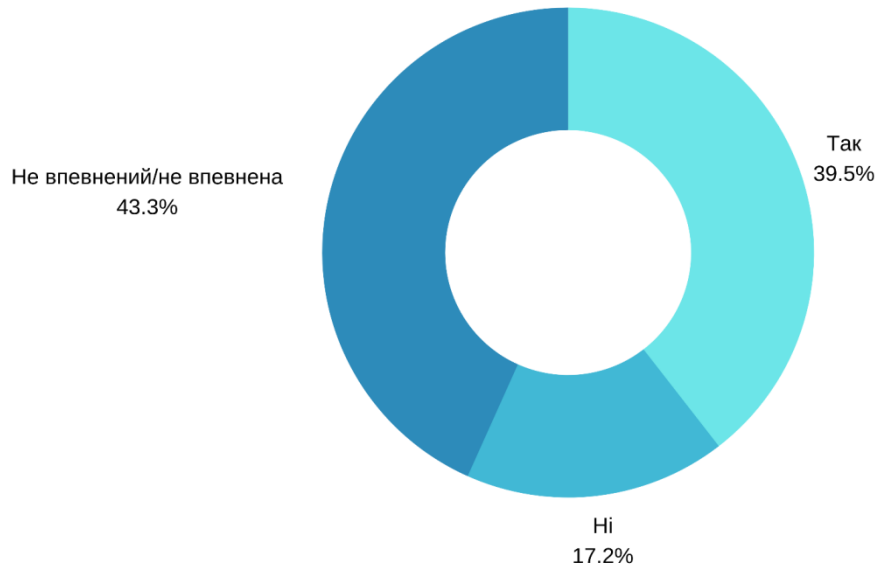

Рис. Б.11. Означення Молодіжної політики/Молодіжної ради

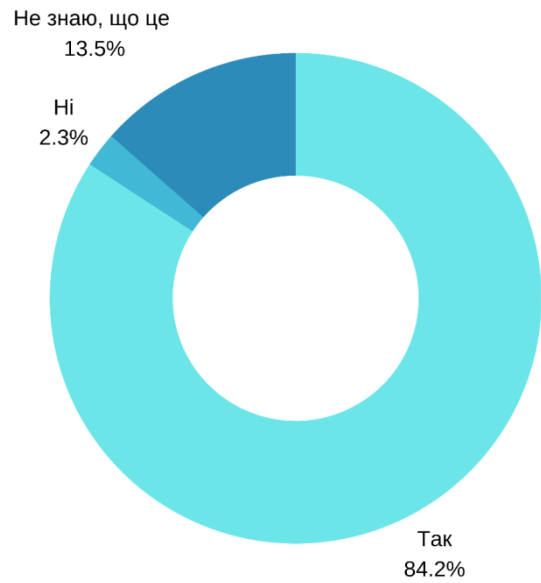
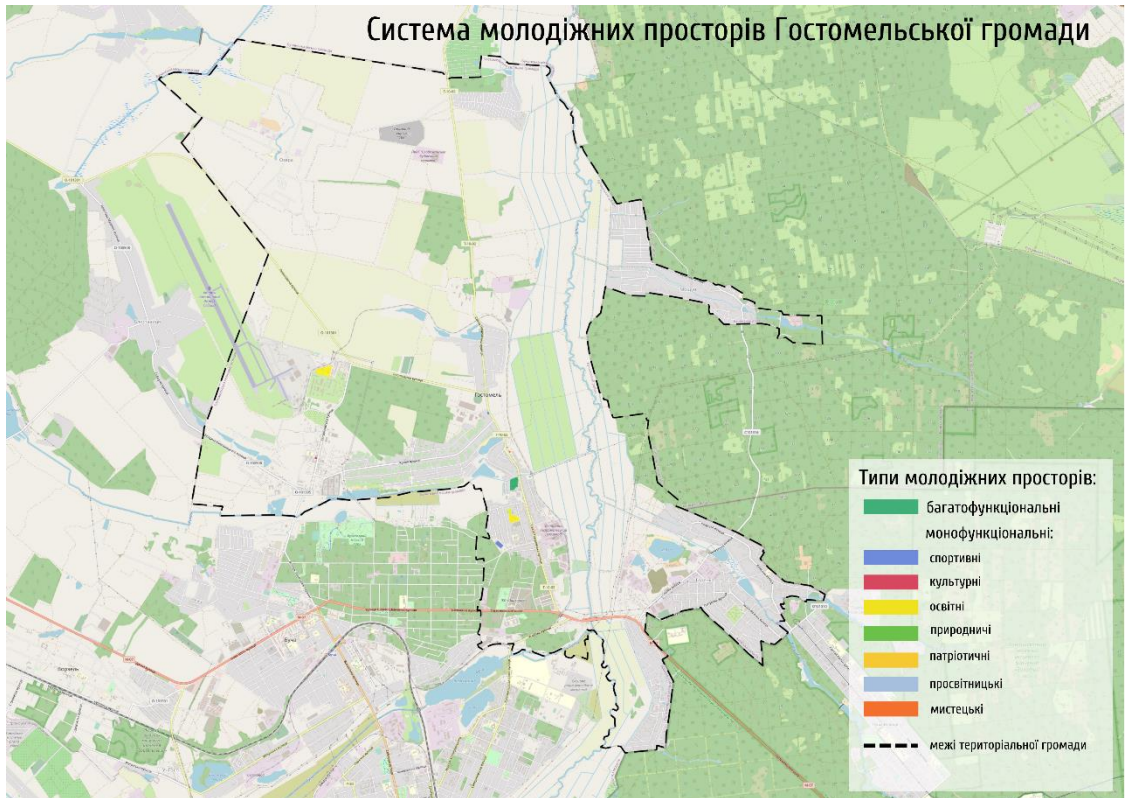

Рис. Б.12. Необхідність створення молодіжного центру

Рис. Б.13. Територіальне планування майбутнього

Системи молодіжних просторів

<https://drive.google.com/file/d/1853M5Th0n-3fDkaY3YSR1iIXOus-mXil/view?usp=sharing>

КРУГЛИЙ СТІЛ ДОЛУЧАЙСЯ

ДАТА/ЧАС/МІСЦЕ

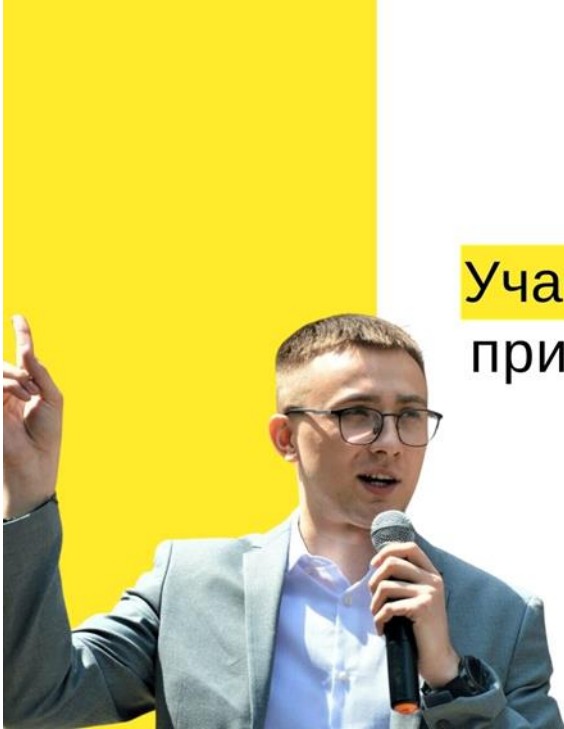
*«МОЛОДЬ - ЦЕ РУШІЙНА СИЛА У
ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ
МІСТ ТА ТЕРИТОРІЙ»*

**Розповімо все про молодіжну
політику, перспективи діяльності
молодіжних рад: від А до Я!**

<https://drive.google.com/file/d/1mc4c1vsliF7dW0tmStFwQH7XwRcRZR>

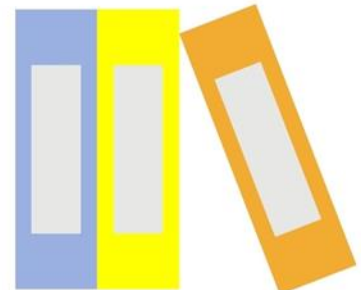
[jz/view?usp=sharing](#)

Участь молоді у процесі прийняття рішень

В 1992 році Рада Європи прийняла Європейську Хартію участі молоді в місцевому та регіональному житті, яка лягла в основу розробки відповідних законодавчих актів країн Європи.

Хартія визначає принципи та шляхи участі молоді в житті суспільства (громади) та спонукає владу забезпечити необхідні умови для розвитку повноцінної участі та інтеграції молоді в сучасне життя та її участь у розбудові майбутнього їх громади та регіону.

«Активна участь молодих людей в ухваленні рішень і діяльності на місцевому і регіональному рівнях має важливе значення, якщо ми хочемо побудувати більш демократичне, солідарне і процвітаюче суспільство».

Преамбула переглянутої Європейської хартії щодо участі молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні.

Участь молоді - активне або пасивне втручання молодих людей у суспільні процеси, їх вплив на прийняття рішень у суспільстві.

Участь не є самоціллю, а засобом для досягнення позитивних змін у житті молодих людей та побудові кращого суспільства.

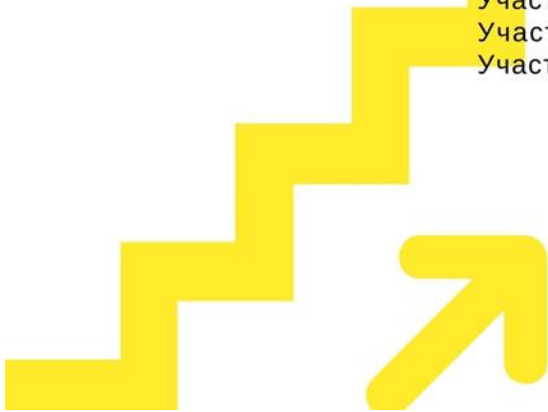

У 1992 році Роджер Харт розробив модель «Участь дітей – від символізму до громадянства», яку частіше називають «Драбина участі Харта».

Рівні молодіжної участі

Участь у житті родини
Участь у житті навчального закладу
Участь у житті громади
Участь у житті держави
Участь у житті міжнародної спільноти

Comment here

Погану владу обирають хороші
громадяни,
які...

Погану владу обирають хороші
громадяни, які не голосують

*Джордж Джин
Нейтан*

Класичні форми участі молоді

- громадські роботи;
- участь в різних видах неформального навчання;
- залучення молодих людей до навчання їх однолітків (наприклад, програми з популяризації здорового способу життя тощо);
- участь в діяльності громадської організації (клубу, молодіжного центру) і виконання обов'язків в цій організації;
- участь в молодіжних радах, парламентах, форумах, комітетах та інших структурах як традиційний спосіб участі в прийнятті рішень;
- участь у консультаціях з молоддю в процесі підготовки управлінських рішень, щоб висловити свою позицію з приводу тієї чи іншої проблеми, внести пропозиції щодо її вирішення;
- різні види участі молоді в проєктах і заходах;
- участь у різного роду громадських кампаніях;
- членство в політичних партіях, радах, групах за інтересами;
- участь у виборах (щоб голосувати і бути обраним).

Форми участі молоді на рівні територіальної громади:

У Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" передбачені форми залучення громадян у вирішенні місцевих проблем.

Такими формами відповідно до закону є: місцевий референдум, загальні збори за місцем проживання, місцеві ініціативи, громадські слухання та органи самоорганізації населення.

Хартія закликає місцеву владу підтримувати «організаційну основу участі молоді в процесі прийняття ними рішень та обговорення проблем» шляхом забезпечення роботи:

- представника молоді в місцевих та регіональних органах;
- механізм спільного управління проектами;
- механізм консультацій;
- молодь може брати участь у підготовці проектів нормативних документів, які розробляються центральними та регіональними органами влади, та впливати на прийняття рішень місцевою владою.

Що таке
молодіжна рада?

Молодіжна рада – це консультативно-дорадчий орган при органах місцевого самоврядування, який створюється з метою представлення інтересів молоді в питаннях взаємодії з місцевою радою, забезпечення узгодженості дій у вирішенні питань, пов'язаних із життям молоді та її участю в усіх сферах життя суспільства.

Напрямки роботи молодіжної ради

Молодіжні проекти

Опитування

Зустрічі з молоддю

Дослідження

Презентації можливостей

Адвокація

СЬОГОДНІ МОЛОДІЖНА РАДА - ЦЕ

- Свідома та активна молодь.
- Популяризація громади (в першу чергу за рахунок доступу та активності молодих людей в сучасних інформаційних каналах).
- Оцінка реальної ситуації в молодіжному середовищі.
- Нові, перспективні ідеї для розвитку громади.
- Середовище для розвитку молоді.
- Кадровий резерв для муніципальних органів управління, освітніх та культурних установ, бізнесу.

Основні завдання Молодіжної ради є:

- розробка рекомендацій, пропозицій та консультування виконавчих органів міської ради щодо реалізації молодіжної політики;
- залучення молоді до місцевого самоврядування та участі у всіх сферах розвитку міста;
- поширення серед молоді волонтерського руху;
- вивчення, систематичний аналіз і прогнозування будь-яких соціальних процесів у молодіжному середовищі;
- визначення та обґрунтування пріоритетних напрямів молодіжної політики;
- здійснення моніторингу діяльності формальних та неформальних громадських молодіжних організацій та об'єднань, органів студентського та учнівського самоврядування.

Склад Молодіжної ради

Формується кожні два роки та не може перевищувати 30 осіб.

Увійти до складу Молодіжної ради може молода людина – член громади, віком від 14 до 35 років.

Документи та обов'язки ради

Обов'язки та права усіх членів молодіжної ради регламентуються положенням про молодіжну раду, зупинимось на обов'язках основних

«персонажів» ради:

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ

Виконує обов'язки голови, якщо того немає.

Комунікує з представниками влади.

Координує роботу структурних підрозділів ради.

ГОЛОВА РАДИ

Веде засідання ради.

Комунікує з представниками влади.

Радник місцевого голови.

Координує роботу ради.

СЕКРЕТАР РАДИ

Веде документи ради.

Готує засідання ради.

Веде протоколи засідання.
Комунікує з членами ради.

Корисні ресурси

1. Сайт «Гурт»
2. Сайт «Громадський простір»
3. Сайт «Молодіжні ради України»
4. Національний Еразмус+ офіс в Україні
5. Київський молодіжний центр
6. Пластовий вишкільний центр
7. Телеграм-канал «Можливості»

Змінюй вже зараз!

ПРОЄКТ ПОЛОЖЕННЯ про Молодіжну раду при _____ раді

1. Загальні положення

1.1. Молодіжна рада при _____ раді (далі – Молодіжна рада) є консультативно-дорадчим, представницьким органом з питань молодіжної політики, покликаним сприяти взаємодії виконавчих органів місцевого самоврядування з молоддю _____ територіальної громади, забезпечувати узгодженість дій у вирішенні питань, пов'язаних із життям молоді та її участю в усіх сферах життя суспільства, організації та проведенням молодіжних заходів та інформаційно-освітньої роботи серед молоді.

1.2. Молодіжна рада у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, рішеннями _____ ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями _____ голови, Переглянутою Європейською Хартією участі молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівнях, іншими нормативно-правовими актами у молодіжній сфері, а також Положенням про Молодіжну раду.

1.3. Діяльність Молодіжної ради ґрунтується на принципах верховенства права, законності, гласності, відкритості, відповідальності, інклюзивності.

1.4. Молодіжна рада не може входити до громадських та релігійних об'єднань, політичних партій.

1.5. Основними завданнями Молодіжної ради є:

1) сприяння:

участі молоді у процесі розроблення, прийняття рішень _____ ради, рішень виконавчого комітету _____ ради, розпоряджень _____ голови щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері та контролю за їх виконанням;

залученню молоді до вирішення питань соціально-економічного, політичного та культурного життя _____ територіальної громади шляхом участі у розробленні та виконанні місцевих програм у молодіжній сфері;

консолідації молодіжного руху на території _____ територіальної громади;

співпраці _____ ради та її виконавчих органів з громадськими об'єднаннями та їх відокремленими підрозділами, органами студентського та учнівського самоврядування, релігійними, благодійними організаціями, творчими спілками, професійними спілками та їх

об'єднаннями, асоціаціями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями, органами самоорганізації населення, недержавними засобами масової інформації, іншими організаціями та установами, легалізованими відповідно до законодавства щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері; сприяння узгодженості дій _____ ради у вирішенні питань, пов'язаних із життям молоді, та її участі в усіх сферах суспільного життя територіальної громади;

2) вивчення, проведення систематичного аналізу і прогнозування соціальних процесів у молодіжному середовищі _____ територіальної громади;

3) подання пропозицій щодо визначення та обґрунтування пріоритетних напрямів реалізації державної політики у молодіжній сфері та щодо проведення відповідної роботи на місцевому рівні, вирішення питань місцевого значення у зазначеній сфері;

4) залучення соціально активної молоді до вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері.

1.6. Молодіжна рада відповідно до покладених на неї завдань:

1) проводить аналіз ефективності здійснення повноважень _____ радою щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері;

2) подає _____ раді для розгляду пропозиції щодо залучення молоді до вирішення питань соціально-економічного, політичного та культурного життя територіальної громади з метою підвищення ефективності рішень _____ ради, та рішень виконавчого комітету _____ ради, які впливають на життя молоді;

3) розробляє для _____ ради рекомендації щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері та надсилає їх на розгляд _____ ради не рідше ніж двічі на рік;

4) бере участь у розробленні проєктів рішень _____ ради, рішень виконавчого комітету _____ ради, розпоряджень _____ ради голови щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері;

5) розробляє разом з інститутами громадянського суспільства пропозиції щодо фінансування пріоритетних напрямів молодіжної сфери на місцевому рівні, а також надає висновки стосовно ефективності використання бюджетних коштів на виконання місцевих програм, які стосуються питань молоді;

6) сприяє залученню цільового фінансування на виконання молодіжних програм;

7) розробляє та впроваджує механізми взаємодії _____ ради та молодіжних громадських об'єднань на засадах партнерства, відкритості та прозорості;

8) сприяє співпраці інститутів громадянського суспільства, що провадять діяльність у молодіжній сфері на території

_____ територіальної громади.

9) організовує заходи, спрямовані на виконання завдань Молодіжної

ради;

10) систематично інформує громадськість про свою діяльність та ухвалені

рішення, оприлюднює щорічний звіт про роботу Молодіжної ради.

Координацію діяльності (забезпечення приміщенням на час засідань Молодіжної ради, створення необхідних умови для її роботи) здійснює _____ громади.

(вказати структурний підрозділ)

2. Права Молодіжної ради

2.1. Для реалізації мети та завдань Молодіжна рада має право:

1) отримувати в установленому порядку від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладених на неї завдань;

2) залучати до участі у своїй роботі представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та громадських об'єднань (за погодженням з їх керівниками), а також незалежних експертів (за згодою);

3) розглядати пропозиції інститутів громадянського суспільства, звернення фізичних та юридичних осіб з питань, що належать до компетенції Молодіжної ради;

4) утворювати у разі потреби для виконання покладених на неї завдань постійні або тимчасові робочі органи (комітети, комісії, експертні групи тощо);

5) організовувати проведення конференцій, семінарів, нарад та інших заходів, спрямованих на виконання завдань Молодіжної ради;

6) вносити пропозиції _____ раді щодо заохочення в установленому порядку представників інститутів громадянського суспільства окремих громадян за їх внесок у вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері.

7) Організовувати конференції, збори, семінари, диспути та інші відповідні заходи з питань реалізації молодіжної політики.

Члени Молодіжної ради мають право участі в засіданнях _____ ради, депутатських комісій, виконавчих органів, робочих груп, конкурсних комісій, утворених нею, з розгляду питань, що належать до компетенції молодіжної ради.

3. Склад Молодіжної ради та порядок його формування

3.1. До складу молодіжної ради можуть входити громадяни України

віком від 14 до 35 років, які є:

представниками громадських об'єднань та/або відокремлених підрозділів громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій, що провадять діяльність у сфері молодіжної політики, які зареєстровані в установленому порядку та/або провадять діяльність на території _____ територіальної громади (за згодою);

представниками закладів освіти, кандидатури яких подаються учнівськими або студентським самоврядуванням освітніх закладів (за згодою);

мешканцями _____ територіальної громади, які делегуються до складу молодіжної ради в порядку, визначеному положенням про молодіжну

раду (за згодою). У разі, коли молодіжна рада утворюється вперше, порядок їх делегування визначається ініціативною групою з підготовки установчих зборів, сформованою Коцюбинською селищною радою (далі – ініціативна група).

3.2. Склад молодіжної ради формується на установчих зборах шляхом рейтингового голосування за кандидатів, які особисто присутні на установчих зборах.

3.3. Кількісний склад Молодіжної ради визначається установчими зборами та не може становити більш як 20 осіб.

Строк повноважень складу молодіжної ради становить два роки.

3.4. Організація діяльності та інші процедурні питання роботи молодіжної ради визначаються Положенням про молодіжну раду.

3.5. Для формування складу молодіжної ради _____ рада не пізніше ніж за 60 календарних днів до визначеної дати проведення установчих зборів утворює ініціативну групу з їх підготовки.

_____ рада не пізніше ніж за 15 календарних днів до проведення установчих зборів в обов'язковому порядку оприлюднює на власному офіційному веб-сайті та/або в інший прийнятний спосіб підготовлене ініціативною групою та погоджене з нею повідомлення про дату, час, місце, порядок проведення установчих зборів, порядок подання заяв для участі в установчих зборах, відомості про склад ініціативної групи та прізвище, ім'я, електронну адресу та номер телефону відповідальної особи.

Для участі в установчих зборах кандидати на членство в Молодіжній раді мають подати до ініціативної групи такі документи:

заяву у довільній формі;

бланк підписів 10 молодих жителів громади (14-35 років);

копію паспорта громадянина України.

Приймання заяв для участі в установчих зборах припиняється за 15 календарних днів до їх проведення.

У разі виявлення невідповідності документів вимогам цього Положення, ініціативна група не пізніше ніж за 15 календарних днів до проведення установчих зборів у письмовій та в електронній формі інформує про це кандидата з пропозицією щодо усунення таких невідповідностей протягом семикалендарних днів.

За результатами перевірки документів, поданих кандидатами ініціативна група складає за сім календарних днів до проведення установчих зборів список кандидатів до складу молодіжної ради, яким відмовлено в участі в установчих зборах, із зазначенням підстави для відмови.

Підставами для відмови представнику інституту громадянського суспільства в участі в установчих зборах є:

невідповідність документів кандидатів вимогам чинного законодавства та цього Положення;

неусунення кандидатом невідповідності поданих документів зазначеним вимогам у строк, визначений цим Положенням;

недостовірність інформації, що міститься в документах, поданих для участі в установчих зборах;

відмова кандидата від участі в установчих зборах шляхом надсилання ініціативній групі офіційного листа;

Список кандидатів до складу молодіжної ради, які братимуть участь в установчих зборах, та список представників інститутів

громадянського суспільства, яким відмовлено в участі в установчих зборах, із зазначенням підстави для відмови,

інформація про результати діяльності інститутів громадянського суспільства за останній рік, біографічні довідки делегованих ними представників, а також уточнена інформація про дату, час та місце проведення установчих зборів, погоджена з _____

радою, оприлюднюються не пізніше ніж за три робочих дні до проведення установчих зборів на офіційному веб-сайті місцевої ради та/або в інший прийнятний спосіб. Під час проведення установчих зборів, які відкриває уповноважений представник ініціативної групи, з числа

кандидатів до нового складу молодіжної ради обирається лічильна комісія, голова, секретар установчих зборів, заслуховується інформація голови або іншого уповноваженого члена попереднього складу молодіжної ради про її діяльність, якщо така рада була

утворена, а також обирається новий склад молодіжної ради.

Рішення установчих зборів оформляється протоколом, який складається протягом трьох робочих днів з моменту проведення установчих зборів, підписується головою та секретарем установчих зборів і подається місцевій раді.

_____ рада оприлюднює протокол установчих зборів на власному офіційному веб-сайті та/або в інший прийнятний спосіб протягом трьох робочих днів з моменту його надходження.

3.6. _____ рада на підставі протоколу установчих зборів рішенням виконавчого комітету _____ ради затверджує склад молодіжної ради і оприлюднює його на власному офіційному веб-сайті та/або в інший прийнятний спосіб протягом трьох робочих днів з моменту затвердження.

3.7. Членство в молодіжній раді припиняється на підставі рішення молодіжної ради у разі:

систематичної (більше ніж два рази підряд) відсутності члена молодіжної ради на її засіданнях без поважних причин;

неможливості члена молодіжної ради брати участь у роботі молодіжної ради за станом здоров'я, визнання його у судовому порядку недієздатним або обмежено дієздатним;

подання членом молодіжної ради відповідної заяви;

обрання члена молодіжної ради народним депутатом України, депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевої ради або призначення на посаду в органі державної влади, органі влади Автономної Республіки Крим, органі місцевого самоврядування;

набрання законної сили обвинувальним вироком щодо члена молодіжної ради;

смерті члена молодіжної ради.

У разі припинення будь-якою особою членства у молодіжній раді її місце займає наступний кандидат до складу молодіжної ради, який набрав найбільшу кількість голосів за результатами проведення рейтингового голосування на установчих зборах. Відповідне рішення приймається на найближчому засіданні молодіжної ради.

Зміни у складі молодіжної ради затверджуються рішенням виконавчого комітету _____ ради на підставі протоколу засідання молодіжної ради. _____ рада оприлюднює відомості про такі зміни на власному офіційному веб-сайті та/або в інший прийнятний спосіб протягом трьох робочих днів з моменту затвердження.

Якщо не менш як за один рік до закінчення повноважень молодіжної ради наявність кандидатів, які набрали найбільшу кількість голосів за результатами проведення рейтингового голосування на установчих зборах, вичерпана та чисельність членів молодіжної ради становить менше половини її загального складу, визначеного на установчих зборах _____ рада вживає заходів для доукомплектування складу молодіжної ради в порядку, встановленому положенням про молодіжну раду.

3.8. Молодіжну раду очолює голова, який обирається з числа членів ради на її першому засіданні шляхом рейтингового голосування.

Одна і та сама особа не може очолювати одночасно більш як одну молодіжну раду.

Голова молодіжної ради має заступника, який обирається з числа членів ради шляхом рейтингового голосування.

Повноваження голови молодіжної ради припиняються за рішенням молодіжної ради у разі подання ним відповідної заяви, припинення його членства у раді, висловлення йому недовіри молодіжною радою, а також у випадках, передбачених положенням про молодіжну раду.

У разі припинення повноважень голови молодіжної ради до обрання нового голови його обов'язки виконує заступник голови молодіжної ради, якщо інше не передбачено її рішенням.

3.9. Голова Молодіжної ради:

3.9.1. Представляє Молодіжну раду у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними і юридичними особами, підписує документи та здійснює інші представницькі функції.

3.9.2. Контролює виконання рішень Молодіжної ради.

3.9.3. Головує на засіданнях Молодіжної ради.

3.9.4. Підписує рішення, прийняті Молодіжною радою, та інші документи, що стосуються діяльності Молодіжної ради.

3.9.5. Обирається та переобирається зі складу членів Молодіжної Ради на першому засіданні шляхом таємного голосування.

3.9.6. Доповідає на першому засіданні Молодіжної ради наступного скликання про виконану роботу.

3.9.7. Щороку звітує на сесії _____ ради.

3.9. Заступник голови Молодіжної ради:

3.9.1. Представляє Молодіжну раду у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними і юридичними особами та здійснює інші представницькі функції.

3.9.2. Забезпечує виконання рішень Молодіжної ради.

3.9.3. Головує на засіданнях Молодіжної ради у період відсутності голови Молодіжної ради.

3.9.4. Обирається та переобирається на засіданнях Молодіжної ради більшістю від загального складу ради.

Повноваження заступника голови Молодіжної ради можуть бути достроково припинені за рішенням Молодіжної ради, на підставі подання голови Молодіжної ради, або пропозиції більшості від загального складу Молодіжної ради.

3.10. Секретар Молодіжної ради:

3.10.1. Організовує підготовку засідань Молодіжної ради з питань, що виносяться на розгляд ради.

3.10.2. Забезпечує своєчасне доведення рішень Молодіжної ради до виконавців і молоді.

3.10.3. Забезпечує зберігання офіційних документів, пов'язаних з роботою ради.

3.10.4. Вирішує за дорученням голови Молодіжної ради питання, пов'язані з організацією діяльності Молодіжної ради та її органів.

3.10.5. Інформує _____ раду про прийняті на засіданнях Молодіжної ради рішення та розглянуті питання.

3.10.6. Складає звіт про діяльність Молодіжної ради за рік.

3.10.7. Веде протоколи засідань Молодіжної ради.

3.10.8. Забезпечує членів Молодіжної ради необхідними матеріалами та інформацією до засідань Молодіжної ради.

3.10.9. Обирається та переобирається на засіданнях Молодіжної ради більшістю від загального складу ради.

Повноваження секретаря Молодіжної ради можуть бути достроково припинені за рішенням Молодіжної ради, на підставі подання голови

Молодіжної ради, або пропозиції більшості від загального складу Молодіжної ради.

4. Організація роботи Молодіжної ради

4.1. Основною формою роботи молодіжної ради є засідання, що проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на квартал.

Позачергові засідання молодіжної ради можуть скликатися за ініціативою голови молодіжної ради, _____ голови або однієї третини загального складу членів молодіжної ради.

Повідомлення про скликання засідання молодіжної ради, у тому числі позачергового, доводиться до відома кожного її члена не пізніше як за два робочих дні до його початку, а також оприлюднюється на офіційному веб-сайті _____ ради та/або в інший прийнятний спосіб.

Засідання молодіжної ради проводить голова молодіжної ради або за його відсутності заступник голови молодіжної ради, а в разі відсутності заступника голови молодіжної ради - член молодіжної ради, уповноважений зазначеною радою.

Засідання молодіжної ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менш як половина її членів загального складу.

Засідання молодіжної ради проводяться відкрито.

За запрошенням молодіжної ради в її засіданнях можуть брати участь представники центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадськості.

4.2. Пропозиції щодо розгляду питань на засіданні молодіжної ради вносять голова молодіжної ради, заступник голови молодіжної ради та члени молодіжної ради.

4.3. Підготовку порядку денного засідання молодіжної ради з урахуванням пропозицій її членів та матеріалів для розгляду на засіданні забезпечує секретар молодіжної ради.

4.4. Рішення молодіжної ради приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів рішення вважається таким, що не прийняте.

Рішення, ухвалене на засіданні молодіжної ради, у п'ятиденний строк оформлюється протоколом, який підписується головою та секретарем молодіжної ради.

Член молодіжної ради, який не підтримує рішення, може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

Рішення молодіжної ради мають рекомендаційний характер для розгляду Коцюбинською селищною радою.

4.5. Річний план роботи молодіжної ради та звіт про його виконання оприлюднюються на офіційному веб-сайті _____ ради та/або в інший прийнятний спосіб.

4.6. Установчі документи, склад молодіжної ради, протоколи засідань, прийняті рішення та інформація про хід їх виконання, а також інші відомості про діяльність молодіжної ради в обов'язковому порядку розміщуються на

офіційному веб-сайті _____ ради в рубриці « Молодіжна рада» та/або в інший прийнятний спосіб.

4.7. _____ рада здійснює організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності молодіжної ради, створює належні умови для її роботи, у тому числі забезпечує молодіжну раду приміщенням, засобами зв'язку.

4.8. Молодіжна рада має бланк із своїм найменуванням.

5. Прикінцеві положення

5.1 Дострокове припинення діяльності молодіжної ради здійснюється у

разі:

коли засідання молодіжної ради не проводилися протягом двох кварталів; невиконання молодіжною радою без об'єктивних причин більшості заходів, передбачених річним планом її роботи; прийняття відповідного рішення на її засіданні;

реорганізації або ліквідації Коцюбинської селищної ради.

Рішення про дострокове припинення діяльності молодіжної ради оформляється відповідним рішенням _____ ради.

У разі дострокового припинення діяльності молодіжної ради, _____ рада утворює протягом 15 календарних ініціативну групу з підготовки установчих зборів з метою формування нового складу молодіжної ради.

_____ голова

ПІБ

Б Л А Н К Р І Ш Е Н Н Я

від _____ № _____

Проект

Про створення Молодіжної ради при _____ раді та затвердження Положення про Молодіжну раду при _____ раді

З метою активізації участі молоді у соціальному, культурному та громадському житті _____ територіальної громади, формування її активної суспільно-відповідальної позиції, залучення молоді до вирішення проблем територіальної громади, керуючись Законом України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», Законом України «Про дитячі та молодіжні громадські організації», Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198 «Про затвердження типових положень про молодіжні консультативно-дорадчі органи», _____ рада

ВИРІШИЛА:

1. Створити Молодіжну раду при _____ раді (надалі – Молодіжна рада).
2. Затвердити Положення про Молодіжну раду при _____ раді, що додається.
3. Доручити _____ ради:
(вказати структурний підрозділ)
 - 3.1. Оголосити і провести конкурс на членство у Молодіжну раду та подати на затвердження виконавчого комітету список кандидатів.
 - 3.2. Сприяти в організації роботи Молодіжної ради та взаємодії з виконавчими органами _____ ради, громадськими об'єднаннями, громадськістю міста у вирішенні актуальних питань життєдіяльності громади.
4. Доручити _____ ради:
(вказати назву інформаційного відділу)
 - 4.1. Висвітлювати діяльність Молодіжної ради на офіційному сайті _____ ради та у засобах масової інформації.
 - 4.2. Надавати інформаційну підтримку та сприяти в організації заходів, інтерв'ю, публікацій для висвітлення офіційної позиції Молодіжної ради.
5. Контроль за виконанням рішення покласти на _____
(вказати ПІБ та посаду)

_____ голова

ПІБ

Реєстраційний номер	
Дата реєстрації анкети	

(для службового заповнення)

АНКЕТА
кандидата до складу Молодіжної ради при
_____ раді

1. Загальна інформація

1.	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата	_____ _____ _____
2.	Мобільний телефон	+38 (0__)-__-____
3.	Електронна пошта	_____
4.	Посилання на сторінки в соціальних мережах (у разі наявності)	_____ _____
5.	Дата народження	_____
6.	Місце фактичного проживання	_____ _____
7.	Освіта	_____
8.	Місце роботи/навчання	_____ _____

2. Досвід кандидата:

2.1. У яких молодіжних заходах (наукових, розважальних, творчих, неформальної освіти) Ви брали участь?

2.2. Досвід організації та проведення молодіжних заходів?

2.3. Спеціальні навички (знання іноземних мов тощо)

3. Візія та плани

3.1. Опишіть ваше бачення становища молоді _____ громади.

3.2. Як, на вашу думку, повинна формуватися та впроваджуватися молодіжна політика в громаді.

3.3. Опишіть власну мотивацію діяльності в Молодіжній раді. Чому ви вважаєте Вашу участь корисною для себе та громади?

3.4. Опишіть одну чи дві ініціативи, які ви хочете втілити протягом членства в Молодіжній раді.

4. Зазначте іншу інформацію, яка, на Ваш погляд, є важливою для оцінки Вас як майбутнього члена Молодіжної ради.

Документи отримав:

Секретарка установчих зборів Молодіжної ради при _____ раді,

ПІБ _____

(підпис)

Згода на обробку персональних даних

Я, _____, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» даю згоду на обробку персональних даних.

(підпис)

ЗРАЗОК

Ініціативній групі
по створенню молодіжної
ради в _____ громаді
Мешканця/ки _____ громади

(ПІБ)

Контактний номер _____

Пошта _____

МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Я, ПІБ, хочу стати членом/членкинею Молодіжної ради, тому що ... (тут опишіть коротко Вашу мотивацію, вказуючи, чому саме Ви хочете бути членом/членкинею Молодіжної ради у Вашій громаді).

Дата

Підпис

ПІБ

ПРОТОКОЛ № 1

Установчих зборів _____ молодіжної ради

Місто/селище/село _____

область.

___.___.20__

Присутні:*Запрошені:**Кандидати до членства у молодіжну раду:***ПОРЯДОК ДЕННИЙ:**

1. Прийняття рішення про обрання Головуючого та Секретаря зборів.
2. Про обрання голови _____ молодіжної ради.
3. Про обрання заступника голови _____ молодіжної ради.
4. Про обрання секретаря _____ молодіжної ради.
5. Різне

I. По першому питанню порядку денного слухали:
 _____, який запропонував свою кандидату головууючого на даних зборах.
 _____ запропонувала себе на секретаря зборів.

Голосування запропонували провести пакетом за усі 3 питання.

Проголосували «за» – «__», «проти» – «__», «утримались» – «__».

УХВАЛИЛИ:

1. Призначити головууючим на даному зборах –
2. Призначити секретарем зборів –

II. По другому питанню порядку денного слухали:

_____, яка запропонувала кандидатуру _____ на голову _____ молодіжної ради. Також _____ запропонувала _____ на туж посаду у організації. Інші кандидати не висувалися. Згідно положення про _____ раду було проведено таємне голосування простою більшістю за 2 кандидатів.

_____ – ___ голосів.

_____ – ___ голоси.

Після оголошення результатів _____ зняла свою кандидатуру та зробила самовідвід на користь _____

УХВАЛИЛИ:

Призначити головою _____ молодіжної ради –

III. По третьому питанню порядку денного слухали:

_____, який запропонував обрати заступником голови _____ – _____ як особу, що має значний рівень довіри серед присутніх;

Проголосували «за» – «__», «проти» – «__», «утримались» – «__».

IV. По четвертому питанню порядку денного слухали:

_____ запропонувала секретарем _____. Інших пропозицій не надходило.

Проголосували «за» – «__», «проти» – «__», «утримались» – «__».

УХВАЛИЛИ:

Призначити секретарем _____ молодіжної ради – _____

V. Питання різне – не піднімалося.

Головуючий зборів:

Секретар зборів:

Додаток I

Перші кроки новоствореної Молодіжної ради

(Рекомендації Молодіжній раді для впровадження між першим і другим засіданням)

Часовий етап після перший зборів досить «хаотичний», адже учасники ще не розуміють свої функції і який план дій. Більшість очікують команд зверху від голови новоствореної молодіжної ради. Така атмосфера зрозуміла і прогнозована і вона потребує швидкого реагування. Для повноцінного запуску роботи ради, треба ще пройти не одне засідання і виконати наступні кроки:

	Крок	Мотивація до дії
.	Створення внутрішньої переписки у найбільш популярному месенджері у вашій громаді	Важливо зкомунікувати усіх членів новоствореної ради і дати відчутти командний дух. Рекомендується їх долучити до переписки (наприклад Viber). Голова, заступник, секретар можуть подякувати за висловлену довіру і відповідно бути модераторами даного діалогу, щоб переписка не перетворилася на спам і сердечка та лайки. Варто вказати, що це офіційна переписка і туди будуть долучені основні відомості, оголошення, анонси та завдання.
.	Оформлення протоколу про обрання членів, голови, заступника та секретаря	Ваша рада не може офіційно працювати, якщо голова громади не отримає даний документ. Зразок першого протоколу про вибори можна знайти тут. Протокол має підписати головуючий на засіданні, члени лічильної комісії та секретар. Роздруковану копію треба передати до сільської ради.
.	Створення профілю вашої Молодіжної ради у найпопулярнішій соціальній мережі	Ви публічний орган міської/селищної/сільської ради і маєте показувати свою роботу чи інформацію цікаву для молоді вашого населеного пункту. Можна створювати офіційну сторінку у мережі Facebook чи Instagram. Туди можна уже запостити фото із вашого першого засідання. Дану сторінку має вести 1 особа, яка має бажання та можливість. Варто зазначити для усіх – що вся інформація і паролі до даного аканту є лише в однієї особи і вона відповідальна за інформаційну роботу. Частіше всього цю функцію виконує секретар.
.	Створення вкладки «Молодіжна рада» на офіційному сайті вашої громади	Якщо попередній інформаційний канал створений переважно для молоді, то дана вкладка уже носить офіційний характер. Кожен може подивитися інформацію хто ви, як ви працюєте і

		проекти які впроваджуєте. Для формування такої вкладки варто провести консультації із технічним відділом сільської ради та обговорити формат вкладки на сайті. Зі свого ми бачимо обов'язкові елементи: інформацію про мету роботу даної ради, поіменний склад, загальне фото членів молодіжної ради.
	Виконання першого домашнього завдання	Якщо ми говоримо, що молодіжна рада певний місто між молоддю та «владою» то варто на початку роботи ради запитати молодь: - «Які проблеми вони відчувають найгостріше у своїй громаді?» Рада дослідивши загальні тенденції може дати оцінку де вона може бути корисна. Пропонується провести дослідження серед молодих жителів громади у вигляді особистого опитування.

Зразок анкети для опитування молодіжної проблематики у ТГ/ОТГ

- 1) Ваш вік
 - 14-18 років
 - 19-22 років
 - 23-28 років
 - 28-35 років
- 2) Ваша стать
 - жіноча
 - чоловіча
- 3) Які напрямки роботи з молоддю є важливими на Вашу думку?
(не менше двох)
 - підтримка талановитої молоді
 - популяризація здорового способу життя
 - формування національно-патріотичної свідомості
 - розвиток молодіжних центрів
 - організація фестивалів , зустрічей, тренінгів
 - молодіжне волонтерство
- 4) Яких заходів/послуг не вистачає для молоді в громаді?
(можна декілька варіантів)
 - профорієнтаційних
 - консультативних
 - інформаційних
 - спортивних
 - культурно-масових
 - соціальних/волонтерських
- 5) Чи готові Ви брати участь у молодіжному русі Вашої громади?
 - так
 - ні
 - якщо покличуть
 - важко відповісти
- 6) Що Вам цікаво у діяльності ТГ/ОТГ?

- бути членом молодіжної ради
 - бути учасником розробки стратегії розвитку ТГ/ОТГ
 - брати участь у громадських слуханнях
 - створювати молодіжні ініціативи
 - реалізувати молодіжні проекти
- 7) У яких заходах Ви вже брали участь?
- масові заходи для молоді
 - реалізація молодіжних проектів
 - неформальна освіта (тренінги, майстер -класи та інше)
- 8) Що Вам заважає бути учасником молодіжного руху в громаді?
- не вистачає часу
 - маю інші інтереси
 - не проінформований /(на) про заходи
 - заходи не за місцем мого перебування
- 9) В якій сфері життєдіяльності громади Ви б себе реалізували?
- спорт
 - культурне дозвілля
 - екологія
 - волонтерство
 - творчість
 - тематичні вечори
 - розмовні клуби
 - інше _____
- 10) Які інформаційні джерела для Вас найзручніші?
- фейсбук
 - інстаграм
 - телеграм
 - вайбер
 - оголошення в адміністративних будівлях
 - оголошення в транспорті, на зупинках тощо
- 11) Чи знаєте Ви що таке Молодіжна політика/Молодіжна рада?
- так
 - ні
 - не впевнений / (на)
- 12) На Вашу думку в громаді потрібен Молодіжний центр?
- так
 - ні
 - я не знаю, що це
- 13) Чи плануєте Ви залишитися та реалізувати себе у Вашій громаді?
- Так, планую
 - планую виїхати з громади
 - планую виїхати за кордон
- 14) Чого на Вашу думку , бракує в громаді для молоді
-
- 15) Якби Ви були головою Молодіжної ради, які перші три кроки зробили б?
-
-
-

МОЛОДІЖНИЙ ПАСПОРТ ГРОМАДИ

Становище молоді та молодіжної політики у громаді

Назва громади де проводився аналіз				
Ім'я, прізвище особи, відповідальної за молодіжну політику в громаді				
	I.	Загальна інформація		
.	Кількість молоді, яка проживає у громаді (вік 14-35 років)	_____ осіб		
	Віковий розподіл у процентах	14-17	18 - 26	27 - 35
.	З них відсотково жінок/дівчат та чоловіків/хлопців			
.	Чи є у громаді молоді із інвалідністю? Які можливості існують для них у громаді?			
.	Чи є у громаді недержавні організації (бізнес, благодійні фонди), ГО, неформальні групи, які у тій чи іншій формі сприяють молоді та її ініціативам. Опишіть їх та приклади сприяння.			
.	На який структурний підрозділ покладено відповідальність за молодіжну політику (+ контакти)			
.	Наявність окремої програми для молоді (+ посилання для скачування)			
.	Наявність молодіжної ради (+ контакти). Надайте опис роботи. Останні проекти та протоколи рішень.			
.	Які конкурси, програми, стипендії чи інші форми заохочення активної молоді діють у Вашому місті?			
.	Чи існують програми стажування у муніципальних органах для молоді?			
	II.	Історичний аспект молодіжної роботи		
0.	Надайте інформацію про молодіжну роботу за останні 5 років у вашій громаді. Надайте опис 3х найбільших молодіжних подій вищезгаданого періоду.			
	III.	Аналіз наявної інфраструктури молодіжної роботи та аналіз її роботи (проведіть мапування громади)		
1.	Надайте інформацію щодо об'єктів, які створені або виконують функції просторів для молоді (культурного, спортивного, освітнього характеру).			

2.	Чи сприяє громада у можливості житла для молоді та молодих сімей?	
3.	Проведіть аналіз діяльності молоді і людей чи закладів, що працюють з молоддю, вкажіть проблеми та можливі перспективи для розвитку.	
	IV.	Потреби молоді (на основі аналізу попереднього опитування всіх категорій населення громади)
4.	Визначте які 3 головні проблеми для молоді визначають молоді люди. Групуйте відповіді, та виокремлюйте унікальні та оригінальні проблеми.	
5.	Визначте які головні 3 проблеми для молоді бачать люди старшого віку.	
6.	Які пропозиції для розвитку молоді мають молоді люди у громаді?	
7.	Які пропозиції для розвитку молоді мають старші люди?	
8.	Що молоді люди готові особисто зробити для розвитку молоді у громаді?	
9.	Що старші люди готові особисто зробити для розвитку молоді у громаді?	
	V.	Аналіз молодіжної роботи
0.	Опишіть 3 найбільші молодіжні акції чи проекти які реалізовувалися у межах громади за останній рік.	
1.	Хто є організаторами цих акцій чи проектів?	
2.	Хто надавав підтримку і яку?	
	VI.	Пропозиції
3.	Надайте пропозиції щодо можливостей розвитку інфраструктури для молоді у вашій ТГ/ОТГ. (Що варто збудувати або переформатовати роботу)	
4.	Надайте пропозиції щодо розвитку молодіжної роботи (Які проекти варто розвивати і чому? Які програми варто запуснути)	

Примірне планування першого навчання членів Молодіжної ради День 1.

В перший день навчань, окрім знайомства та вхідного тестування, необхідно ознайомити молодь з основами молодіжної політики, напрямками її розвитку, можливостями в процесі децентралізації, принципами роботи органів місцевого самоврядування.

Питання для розгляду
Знайомство учасників навчання. Визначення очікувань та правил роботи. Вхідне тестування
Як працює наша місцева рада? (Знайомство зі структурою органу місцевого самоврядування, повноваженнями його органів та місцем молодіжної ради у даній системі. Форсування базового розуміння повноважень та можливостей молодіжної ради)
«Що таке ТГ/ОТГ та які можливості для молоді відриває адміністративна реформа» (Презентація експерта з питань децентралізації)
Інтерактивна вправа «Дорожня мапа розвитку молодіжної політики у малій громаді» (Розглядається розроблена експертами молодіжної політики покрокова дорожня карта розвитку МП для малих громад)
Опційна сесія: ораторство та публічний виступ.

День 2.

На другий день навчань доцільно попрацювати з документами Ради Європи в розрізі поняття «участь молоді» у процесі прийняття управлінських рішень. Також необхідно провести практичні заняття, а саме: змоделювати один з аспектів роботи Молодіжної ради, провести дебати чи публічний виступ для ефективної комунікації в майбутньому.

Питання для розгляду
Що таке «участь молоді», її форми та види. Розгляд пріоритетів регіональних політик для молоді. (Вивчається суть та зміст поняття «участь молоді». Робота із формами, видами та «сходінками участі» молоді.)

Сесія – моделювання засідання молодіжної ради. (Вивчається поняття регламенту, процесу публічного прийняття рішення, демократичного врядування. Моделюються складні ситуації. Вивчаються основи переговорного процесу, консенсусу, стратегії WIN-WIN, тощо)
Вивчається поняття «адвокація» та як відстоювати інтереси молоді на локальному рівні. (Вивчаються принципи адвокації, механізми впливу на громаду, окремих людей чи соціальну групу. Моделюються ситуації із конкретними запитами від молоді щодо порушення їх прав та свобод)
Дебати - як інструмент переконання та адвокації. (Молодь навчається дебатувати, знаходити факти та переконувати у свої правоті опонентів. Вчиться публічного виступу, регламенту та навичок комунікації)
Опційна сесія: дебати на попередньо визначену тему.

День 3.

Третій день присвячується стратегуванню та плануванню роботи у розрізі першого року роботи або всієї каденції Молодіжної ради в залежності від знанневого компоненту членів МР. Вивчаються інструменти дослідження потреб молоді, формуються шляхи та завдання для роботи ради.

Питання для розгляду
Презентація від експерта «Що таке успішна Молодіжна рада?»
Мапування молодіжної громади – як інструмент дослідження потреб та можливостей для молоді певного ТГ/ОТГ чи населеного пункту.
Формуються тренди розвитку громади через дослідження громади (презентуються дослідження) та мапуються можливості для розвитку. (учасники мають проаналізувати свою громаду через мапування простору та соціальних зв'язків, виявити найбільші запити молоді для роботи)
Розробляється стратегія роботи для молодіжної ради.
Сесія зворотного зв'язку. Робота із очікуваннями. Вихідне тестування

**Навчання інструментів участі молодіжних рад
ВХІДНА АНКЕТА**

1. Ваше прізвище та ім'я _____

2. Громада, з якої приїхав учасник тренінгу _____

3. Дайте оцінку своїм теоретичним і практичним знанням в області реалізації молодіжної політики та діяльності молодіжної ради на початку тренінгу (виберіть відповідь у кожному рядку)

	Зовсім не обізнаний/на	Ознайомлений/на із загальними поняттями	Маю чітку уяву	Знаю досконало
1. Молодіжна політика в громаді	1	2	3	4
2. Цілі і задачі молодіжної роботи у громаді	1	2	3	4
3. Розуміння суті поняття «участь молоді у процесі прийняття рішень»	1	2	3	4
4. Хто працює із молоддю в Україні?	1	2	3	4
5. Що таке децентралізація і які можливості вона дає для громади.	1	2	3	4
6. Повноваження та можливості молодіжної ради.	1	2	3	4
7. Процеси адвокації та публічного прийняття рішень.	1	2	3	4
8. Що таке переговори та демократія.	1	2	3	4
8. Стратегування молодіжної роботи громади та діяльності молодіжної ради	1	2	3	4
9. Командобудування та внутрішні політики молодіжної ради	1	2	3	4

4. З яких джерел Ви отримете інформацію щодо розвитку молодіжної роботи в громаді? (позначте усі відповідні варіанти)

1. Тематичні навчання (семінари, тренінги тощо)

2. Від друзів
 3. Спілкування зі спеціалістами-практиками
 4. З інтернет-ресурсів
 5. Інше *(напишіть)* _____
-

5. До яких форми у роботі з молоддю Ви залучаетесь ? (позначте усі відповідні варіанти)

1. Членство в громадських організаціях
2. Організація масових заходів *(акції, форуми, фестивалі тощо)*
3. Участь у тренінгах, круглих столах, конференціях
4. Залучення до волонтерських проєктів
5. Розробках молодіжних програм *(області, району, міста)*
6. Інше *(напишіть)* _____

6. Як часто Ви організуєте заходи, спрямовані на роботу з молоддю? (Дайте лише один варіант відповіді)

1. Дуже часто (1 раз на тиждень)
2. Часто (1 раз в місяць)
3. Не часто (1 раз в пів-року)
4. Ваш варіант

7. З яких джерел Ви дізналися про проєкт “Маю думку” та власне дане навчання? (Дайте лише один варіант відповіді)

1. З інтернет-ресурсів
2. З електронної розсилки
3. Від керівництва
4. Від представників неурядових організацій
5. Від друзів
6. Інше *(напишіть)* _____

8. Які причини спонукали Вас взяти участь у навчанні щодо інструментів участі для молодіжних рад? (Дайте лише один варіант відповіді)

1. Отримання нових теоретичних знань
2. Удосконалення практичних навичок
3. За наказом керівництва
4. Отримання нових вражень
5. Інше *(напишіть)* _____

9. Ваші очікування від даного тренінгу *(напишіть)* _____

Дякуємо за відповіді!

**Навчання інструментів участі молодіжних рад
ВИХІДНА АНКЕТА**

1. Громада з якої приїхав учасник

2. Дайте оцінку своїм теоретичним і практичним знанням щодо роботи з молоддю по закінченню тренінгу (виберіть відповідь у кожному рядку)

	Зовсім не обізнані	Ознайомлені із загальними поняттями	Масте чітко уяву	Знає досконало
1. Молодіжна політика в громаді	1	2	3	4
2. Цілі і задачі молодіжної роботи у громаді	1	2	3	4
3. Розуміння суті поняття «участь молоді у процесі прийняття рішень»	1	2	3	4
4. Хто працює із молоддю в Україні?	1	2	3	4
5. Що таке децентралізація і які можливості вона дає для громади.	1	2	3	4
6. Повноваження та можливості молодіжної ради.	1	2	3	4
7. Процеси адвокації та публічного прийняття рішень.	1	2	3	4
8. Що таке переговори та демократія.	1	2	3	4
8. Стратегування молодіжної роботи громади та діяльності молодіжної ради	1	2	3	4
9. Командування та внутрішні політики молодіжної ради	1	2	3	4

3. Який з модулів виявився для Вас найбільш цікавим?

1. Децентралізаційні процеси та повноваження місцевого самоврядування

2. Молодіжна робота в громаді
3. Повноваження молодіжної ради та адвокація інтересів молоді
4. Стратегування роботи молодіжної ради

4. Знання якого модулю Ви зможете застосовувати у своїй практичній діяльності?

1. Децентралізаційні процеси та повноваження місцевого самоврядування
2. Молодіжна робота в громаді
3. Повноваження молодіжної ради та адвокація інтересів молоді
4. Стратегування роботи молодіжної ради

5. Оцініть, будь ласка, наступні запитання за п'ятибальною шкалою.

Наскільки задоволені організацією тренінгу	Зовсім не задоволений 1	2	3	4	Дуже задоволений 5
10. Наскільки цікаво Вам було	Зовсім не цікаво 1	2	3	4	Дуже цікаво 5
11. Наскільки Вам було усе зрозуміло	Зовсім не зрозуміло 1	2	3	4	Дуже зрозуміло 5
12. Наскільки важливою для Вас була тема тренінгу	Зовсім не важливою 1	2	3	4	Дуже важливою 5
13. Наскільки Вам потрібним і корисним є матеріал	Зовсім не корисний 1	2	3	4	Дуже корисний 5
14. Наскільки Вам було комфортно на тренінгу	Зовсім не комфортно 1	2	3	4	Дуже комфортно 5
15. Наскільки насичена програма тренінгу інформацією	Зовсім ненасичена 1	2	3	4	Дуже насичена 5
16. Наскільки складно Вам було сприймати матеріал цього тренінгу	Зовсім не складно 1	2	3	4	Дуже складно 5
17. Ви задоволені роботою тренерів	Зовсім не задоволений 1	2	3	4	Дуже задоволений 5

6. Чи справдилися Ваші очікування від даного навчання?

1. Так
2. Ні
3. Частково

7. Що саме ви навчилися під час навчання? Перелічіть мінімум 3 нові навички чи знання які отримали під час навчання.

8. Що Ви можете запропонувати змінити в цьому тренінгу?

План діяльності
Молодіжної ради при _____ раді
на 20__ рік

	Діяльність	Виконавець	Термін реалізації	Індикатор
1.	Участь у процесах прийняття рішень в громаді			
11.	Моніторинг та ознайомлення з проектами рішень, які винесені на розгляд місцевої ради (фокус уваги на рішеннях, які стосуються розвитку молоді в громаді)	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Щомісяця	– кількість рішень, з якими ознайомились члени ради; – перелік проектів рішень за назвами – пропозиції після ознайомлення з проектами рішень
12.	Винесення на розгляд депутатів _____ ради проекту програми розвитку потенціалу молоді «Розвиток молодіжної політики на території _____ ТГ/ОТГ на 20__ - 20__ рр.»	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Вересень 20__ р.	– текст програми – лист від Молодіжної ради – проєкт рішення місцевої ради – порядок денний ради де винесене це питання (якщо є) – фото з членами молодіжної ради під час засідання
13.	Зустрічі з головою та депутатами _____ ради, керівниками управління щодо реалізації програми розвитку потенціалу молоді громади	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Щокварталу	– реєстраційний список учасників зустрічі – порядок денний зустрічі – зафіксований результат зустрічі – фото – публікація інформації про зустріч
14.	Участь у засіданнях виконкому та сесіях _____ ради: ознайомлення з роботою виконкому ради та діяльністю депутатів. Ознайомлення з процедурою	Голова МР _____ Члени молодіжної ради Представник від ради (у якості підтримки та	Щокварталу	– Інформація про засідання (дата, питання порядку денно, мета участі – Список представників МР – Фото

	прийняття рішень в громаді.	допомоги) _____		–Опублікована інформація про захід
15.	Ознайомлення з прийнятими програмними документами громади: • Стратегією розвитку громади • Бюджетом громади • Цільовими програмами	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Щокварталу	- інформація про документи з якими ознайомились члени ради - зафіксовані коментарі та пропозиції до програмних документів громади
16.	Моніторинг реалізації заходів програми розвитку потенціалу молоді «Розвиток молодіжної політики на території _____ ТГ/ОТГ на 20__-20__ рр.	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Грудень 20__ року	– Список членів МР які увійшли до моніторингової групи – Інформація про заходи програми – Інформація про робочу зустріч з виконавцями програми та стан виконання запланованих заходів – Інформація про результати моніторингу – Фото/відео під час моніторингу
2.	Заходи з посилення потенціалу членів молодіжної ради			
21.	Проведення опитування серед членів молодіжної ради щодо потреб покращення компетенцій та навичок та потрібних навчань	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Червень-липень	-форма опитування -аналіз результатів опитування
22.	Участь та організація тематичних навчань/тренінгів/майстер-класів для членів ради (відповідно до потреб)	Координатор по заходам	Протягом періоду	Для кожного заходу, який організовує МР: - концепт навчання (тема, завдання, цільова група) - список реєстрації - опублікована інформація про навчання - відгуки учасників - фото/відео заходу
23.	Командне проходження онлайн-курсів на освітніх платформах на кшталт	Голова МР _____ Члени	Щокварталу Червень	Для кожного заходу який організовує МР: - список реєстрації на

	Prometheus	молодіжної ради	Вересень Листопад	захід - короткий опис заходу(дата,мета, діяльність) - враження учасників - фото/відео матеріали - публікація про анонс та про проведений захід
24.	Вивчення досвіду молодіжних працівників щодо впровадження волонтерського руху	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Серпень 20__ року	- описана концепція заходу (мета, завдання, опис діяльності, потрібні ресурси, бюджет, відповідальні) - опублікована інформація про проведений захід - фото/відео матеріали - список реєстрації (по можливості) - відгуки учасників та організаторів про проведений захід
3.	Заходи з активізації молоді в громаді та залучення до діяльності молодіжної ради			
3.1.	Організація та проведення заходів для молоді громади: - акції - флешмоби	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Протягом періоду	- описана концепція заходу (мета, завдання, опис діяльності, потрібні ресурси, бюджет, відповідальні) - опублікована інформація про проведений захід - фото/відео матеріали - список реєстрації (по можливості) - відгуки учасників та організаторів про проведений захід
3.2.	Вивчення потреб молоді в громаді. Організація опитування	Голова МР _____ Члени	Червень – серпень 20__ року	- форма опитування - аналіз результатів опитування

	<i>Формати можуть бути різними, в залежності від поставленої мети вивчення</i>	молодіжної ради		- фото самого процесу опитування (по можливості) - публічна інформація про результати опитування
3.3.	Залучення молоді громади до обговорення проєктів рішень _____ ради, що впливають на життя молоді	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Протягом періоду	- наявність проєкту рішення для залучення молоді до обговорення - зразки оголошень - публікації на доступних каналах інформування оголошень про такі обговорення - списки реєстрації обговорень - протокол /стенограма/запис - зафіксований у документі результат обговорень
4.	Інформування про діяльність молодіжної ради (зовнішня комунікація)			
4.1.	Створення профільної сторінки про Молодіжну раду на офіційному сайті громади	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Після створення МР	-реальна активна сторінка МР на офіційному сайті громади - наявна базова інформація про раду (склад, положення, контакти, діяльність)
4.2.	Створення публічної сторінки молодіжної ради в соціальних мережах (Телеграм, Інстаграм, Фейсбук)	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Після створення МР	-реальна активна публічна сторінка МР в соціальній мережі (Інстаграм, Фейсбук) - заповнена базова інформація про раду (склад, положення, контакти, діяльність)
4.3.	Розміщення звіту про діяльність МР за II півріччя 20__ року на доступних каналах інформації	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Грудень 20__ року	активні посилання на сайт/сторінку з розміщеною інформацією про Звіт
4.4.	Інформування через доступні канали інформації про	Голова МР _____	Протягом року	-активні посилання на інформації

	діяльність молодіжної ради, анонси та події для молоді в громаді та за її межами, потреби, можливості розвитку для молоді	Члени молодіжної ради		-фотозвіти коротким описом	3
4.5.	Системне висвітлення інформації про діяльність молодіжної ради (огляд діяльності та подій за місяць/квартал)	голова МР координатор напрямку комунікації	Щомісяця /щокварта лу	- інформаційні листки - активне посилання на сайт/сторінку у соцмережі	
5.	Організаційна діяльність молодіжної ради				
5.1.	Засідання молодіжної ради	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Щокварталу (відповідно до Положення молодіжної ради)	- порядок денний - список реєстрації - протокол зборів - інформація на сайті/офіційній сторінці МР - Фотозвіт	
5.2.	Робоча зустріч членів молодіжної ради з метою опрацювання Регламенту роботи молодіжної ради та правил внутрішньої комунікації	Голова МР _____ Члени молодіжної ради	Лютий 2022 року	- Список присутніх - Програма зустрічі - напрацьовані документи (Регламент роботи МР, Правила внутрішньої комунікації) - інформація на сайті/офіційній сторінці про зустріч - фотозвіт	
5.3.	Проведення робочих зустрічей, консультацій для підготовки засідань молодіжної ради	Голова МР _____ Секретар МР _____	протягом року	- список реєстрації учасників - програма - зафіксований результат зустрічі (підготовлений проєкт рішення, узгоджений документ тощо)	

РЕКОМЕНДАЦІЇ

до процесів організації та забезпечення діяльності Молодіжних Рад в територіальних громадах

1. Кількість членів МР має бути обмежена Положенням про МР та включати в себе представників кожного населеного пункту ОТГ та представників молодіжних ГО, закладів освіти, культури, спорту, підприємств та організацій ТГ.
2. Рекомендований строк каденції складу МР - 2 роки.
3. МР і органи місцевого самоврядування мають створити інформаційні канали відповідно до часу та цільової аудиторії. Потрібно відстежувати та впроваджувати популярні нові канали та форми комунікації:
 - Соціальні мережі: Instagram, Facebook.
 - Живе спілкування (клуби).
 - Групи в Messenger та Viber.
 - Канали на Youtube (прямі ефіри, стріми, реклама ОТГ та МР).
4. Дієва МР дає такі переваги для ТГ/ОТГ:
 - Молодіжна рада для ТГ/ОТГ це:
 - ✓ Оцінка реальної ситуації в молодіжному середовищі громади з перших рук.
 - ✓ Форма партнерства Win-Win.
 - ✓ Свідома та активна молодь.
 - ✓ Надійний майданчик для розвитку демократії.
 - ✓ Промоція ТГ/ ОТГ (в першу чергу за рахунок доступу та активності молоді ей в сучасних інформаційних каналах).
 - ✓ Соціальний ліфт.
 - ✓ Перспективні, нові ідеї для розвитку ТГ/ ОТГ.
 - ✓ Нові форми участі в управлінських процесах громади.
 - ✓ Інноваційне середовище для розвитку молоді.

- ✓ Кадровий резерв для органів управління, освітніх та культурних установ, бізнесових структур.

5. Рекомендовані форми роботи з молоддю:

- ✓ Запрошувати молодь на зустрічі з можливістю почути історії успіху працівників ТГ/ОТГ, бізнесу, інших молодих успішних людей.
- ✓ Поїздки до інших громад (програми обмінів).
- ✓ Живе спілкування (дискусійні клуби, ігрофікація, освітні та просвітницькі партисипативні заходи).
- ✓ Максимальна партисипація в усій діяльності для молоді (нічого для молоді без молоді).
- ✓ Місцеві конкурси проєктів та молодіжних ініціатив.
- ✓ Залучення молоді до діяльності ОМС (сесії, засідання виконкомів, робота депутатських комісій).
- ✓ Комунікація через інтернет (чати з головою у визначені дні та години).
- ✓ Неформальне спілкування (чаювання, кава з головою громади, ранкова зарядка, катання на ковзанах тощо).
- ✓ День самоврядування (мешканці громади у ролі голови та керівників відділів).

6. Ключові проблеми молоді в ТГ/ОТГ за визначенням самих молодих людей:

- ✓ Пасивність молоді через недостатній кваліфікаційний рівень молодіжних працівників або їх відсутність.
- ✓ Шкідливі звички.
- ✓ Відсутність спільних інтересів або майданчиків для появи та виявлення таких спільних інтересів.
- ✓ Відсутність сучасних місць дозвілля.
- ✓ Відтік молоді з громади і не повернення.
- ✓ Відсутність робочих місць через відсутність навичок підприємливості та знань про наявні сучасні можливості для професійного та фінансового розвитку.

- ✓ Виховання «старою школою» та непорозуміння зі старшими через відсутність сучасних просторів та не використання сучасних форматів для спілкування поколінь.
 - ✓ Не якісна шкільна освіта, що взагалі не відповідає вимогам сучасності.
 - ✓ Відсутні можливості для особистісного розвитку.
 - ✓ Недовіра до влади, через її невміння користуватись сучасними формами та каналами поширення інформації про себе.
 - ✓ Віддаленість частини населених пунктів в ТГ/ОТГ, що часто стає нездоланим бар'єром для залучення молодих людей до життя всієї громади.
 - ✓ Слабка (відсутня) суб'єктність ТГ/ОТГ як єдиної громади а не сукупності населених пунктів-громадок.
7. Бажані можливості та повноваження МР в ТГ/ОТГ:
- ✓ Узгодження рішень місцевої ради щодо питань, які стосуються молоді.
 - ✓ Внесення проєктів рішень на профільні комісії.
 - ✓ Входження голови МР до складу виконавчого комітету місцевої ради.
 - ✓ Надання членам МР статус радників голови ТГ/ОТГ.
 - ✓ Можливість безперешкодного та оперативного отримання консультацій та роз'яснень від працівників та посадових осіб ОМС.
 - ✓ Беззаперечне право участі у розробці та реалізації місцевої молодіжної політики.
 - ✓ Фінансування витрат на функціонування МР громадою.
8. Перелік навичок, яких не вистачає (потрібно посилити) молодими людьми для того, щоб молодь і МР в ТГ/ОТГ були дієвими:
- ✓ Публічні виступи.
 - ✓ Вміння заробляти гроші.
 - ✓ Підприємливість (як вміння знаходити вирішення своїх та чужих проблем в новий спосіб).
 - ✓ Вміння розставляти пріоритети.
 - ✓ Вміння планувати.

- ✓ Ефективне управління своїм часом (тайм-менеджмент).
- ✓ Генерування ідей (креативність).
- ✓ Можливості для особистісного розвитку (психо-емоційні навички).
- ✓ Лобіювання.
- ✓ Адвокація.
- ✓ Управління проектами.
- ✓ Лідерство.
- ✓ Фінансова грамотність.
- ✓ Іноземні мови.
- ✓ Комунікативні навички.
- ✓ Документообіг та документознавство.
- ✓ Критичне мислення.
- ✓ Соціологія (вміння досліджувати та розуміти думку громади).
- ✓ Навичка вирішення складних задач.
- ✓ Дебати.
- ✓ Державне управління.
- ✓ Робота з молоддю (молодіжний працівник).
- ✓ Вирішення конфліктів.
- ✓ Медіаграмотність.
- ✓ Наполегливість.
- ✓ Відстоювання власних прав.
- ✓ Фандрайзинг.
- ✓ Вміння організовувати людей.
- ✓ Адміністрування.
- ✓ Робота в команді.
- ✓ Вміння подати себе.

**Розробка проєкту «Коцюбинське спортивне»/ «Гостомель
спортивний»**

Пояснювальна записка

Фізична культура і спорт є складовою частиною культури, пов'язаною з системою фізичного виховання, організації спорту, виховного процесу серед дітей та підлітків, учнівської та студентської молоді, розвитку фізичної культури і спорту серед дорослого населення, ветеранів та людей з особливими потребами, що відіграє важливу роль у зміцненні здоров'я, підвищенні фізичних і функціональних можливостей організму людини, забезпеченні здорового дозвілля, збереженні тривалості активного життя дорослого населення.

Реалізація державної політики протягом останніх років обумовила певні позитивні зміни у сфері фізичної культури і спорту. Визначено організаційно-управлінські, нормативно-правові та інші засади її розвитку у нових соціально-економічних умовах. Закріплено прогресивні тенденції з окремих напрямів фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності. Зокрема, збережено систему організації та проведення спортивних заходів, розширено можливості створення та діяльності спортивних організацій різних форм власності тощо.

Селище Коцюбинське/Гостомель динамічно розвивається, активно будуються житлові комплекси, населення щороку стрімко зростає. Віковий показник омолоджується і для того, щоб втримати молодь, молоді сім'ї керівництво громади, плануючи Стратегію розвитку селища на майбутні 5 років, пріоритетним завданням ставить розвиток соціально – гуманітарної сфери, в тому числі і спортивної інфраструктури.

На території селища Коцюбинське/Гостомеля протягом 2015 – 2020 років була відсутня власна інфраструктура установ у сфері фізичної культури і спорту. Спортивно-масові заходи, організація роботи з підготовки спортивного резерву, участь у спортивних заходах і змаганнях здійснювалася

через Ірпінську ДЮСШ, управління освіти і науки, структурні підрозділи з питань фізичної культури і спорту Ірпінської міської ради, громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування м. Ірпеня. Також багато спортсменів, які є мешканцями селища, але за відсутності належної спортивної інфраструктури у селищі, є членами столичних спортивних секцій, клубів, команд тощо і свої перемоги, кубки, медалі, титули приносять саме Києву.

Обмеженість джерел фінансування за останні роки до утворення Коцюбинської ТГ/ Гостомельської ОТГ призвело до погіршення стану матеріально-технічного забезпечення спортивних споруд, забезпечення закладів ЗЗСО і фізкультурно-спортивних об'єктів всіх форм власності та відомчої підпорядкованості. Більшість з них потребують поточних і капітальних ремонтів, реконструкції та будівництва нових сучасних спортивних споруд, багатофункціональних спортивних майданчиків для ігрових видів спорту, майданчиків з тренажерним обладнанням для загальної фізичної підготовки для потреб масової фізичної культури і спорту вищих досягнень. Особливо гостро стоїть питання щодо будівництва багатофункціонального спортивного комплексу на території селищної громади. Все це не тільки зменшить відтік мешканців у інші населені пункти за якісними послугами, а і дасть можливість відкрити нові робочі місця, поповнювати місцевий бюджет, робити більші капіталовкладення у розвиток фізичної культури та спорту в селищі.

Комплексний підхід до початку розв'язання існуючих проблем потрібно розпочати з побудови новітніх об'єктів спортивної інфраструктури в рамках дії Програми розвитку фізичної культури і спорту «Коцюбинське спортивне» / «Гостомель спортивний», що дасть можливість створення передумов для формування системи фізичної культури і спорту в селищі Коцюбинське / Гостомель.

Основною проблемою, яка наявна у напрямку розвитку даних видів спорту є відсутність належної матеріально-технічної бази. Наразі тренування

спортсменів проходять в пристосованому приміщенні на базі ЗЗСО , задіяні спортивні зали та стадіони закладів загальної середньої освіти селища. Така база є недостатньою, щоб забезпечити участь спортсменів у змаганнях різного рівня.

Крім того, слід звернути увагу на розвиток спортивного орієнтування, регбі волейболу, баскетболу, спортивних та сучасних танців, східних єдиноборств, які викликають цікавість у мешканців селища.

Мета проєкту:

Створення спортивної інфраструктури в селищі Коцюбинське / Гостомель для задоволення потреб мешканців займатися фізичною культурою та спортом

Тривалість проєкту: три роки

Бюджет проєкту: 38 млн грн.

<p>ВІЗІЯ Здорова, активна і спортивна громада Коцюбинської ТГ/Гостомельської ОТГ</p> <p>МІСІЯ Оздоровлення і підняття рівня фізичної підготовки мешканців Коцюбинської ОТГ/Гостомельської ОТГ шляхом створення дієвої спортивної інфраструктури</p>

Коцюбинський/Гостомельський проєкт SWOT-аналіз

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>зацікавленість та можливість фінансової підтримки місцевої влади;</p> <ul style="list-style-type: none"> - можливість участі у Всеукраїнському проєкті «Здорова Україна»; - програма «Коцюбинське-спортивне» / «Гостомель спортивний»; - розташування селища Коцюбинське поруч з Києвом, а Гостомеля – поруч з Бучею; - порожні простори для створення спортивної інфраструктури - підтримка управління - функціонування спортивних осередків з професійним тренувальним складом 	<p>висока залежність від об'ємів фінансування;</p> <ul style="list-style-type: none"> - замороження земельних кадастрів та політичні амбіції опозиції з метою приєднання селища до м. Києва (для Коцюбинської ТГ); - руйнування під час окупації (для Гостомельської ТГ); - збільшення чисельності населення; - екологічна складова (шуми, пил тощо); - бюрократичні перешкоди; - недостатня популяризація здорового способу життя
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<p>різні джерела фінансування (гранти, спонсори)</p> <ul style="list-style-type: none"> - опозиційні рухи як каталізатор побудови спортивних об'єктів - залучення інвестицій - прибуток від оренди спортивних об'єктів - участь у районних, обласних, 	<p>корупція</p> <ul style="list-style-type: none"> - внутрішні політичні інтереси - забруднення навколишнього середовища (побут, сміття, вихлопи транспорту) - ріст населення

всеукраїнських змаганнях - створення достатньої кількості робочих місць у сфері спорту - проєвропейський вектор розвитку	
--	--

ЦІЛІ

Ціль 1 (поведінкова)

Підвищити рівень знань щодо необхідності здорового способу життя серед жителів громади на 40%.

СТРАТЕГІЯ 1.1

РОЗРОБИТИ СИСТЕМУ ЗАХОДІВ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ГРОМАДИ

Кроки/дії (що треба зробити)	Відповідальні (хто відповідає за цю дію)	Термін виконання	Ресурси (необхідні /наявні)	Потенційні перешкоди (і бачення як з ними справитися)	Учасники (хто ще залучений до виконання)
1.Провести моніторинг	Голова молодіжної ради	Перші три місяці від початку реалізації проєкту	1000,00 грн	Не передбачається	Керівники закладів освіти та спорту
2. Створити робочу групу	Заступник селищного голови з господарських питань		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Працівники профільних управлінь
3. Провести робочі зустрічі з керівництвом підприємств та установ	Начальники профільних управлінь (освіта, культура, молодь, спорт, туризм)		Не потребує ресурсів	Військовий стан чи локдаун – в онлайн режимі	Заступники начальників профільних управлінь працівники ДЮСШ
4. Провести акцію «Ярмарок ідей»	Голова молодіжної ради		5000,00 грн	Мала кількість учасників – заохочувальні призи	Члени Молодіжної ради, учнівське самоврядування, громадські організації селища
5. Узагальнити матеріалами та скласти план-сітку	Заступники начальника профільних управлінь		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Заступники керівників закладів освіти та спорту

**СТРАТЕГІЯ 1.2.
ПРОВЕСТИ РЯД ЗАХОДІВ З МЕТОЮ НАВЧИТИ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ
ВЕСТИ ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ**

Кроки/д (що т зробити)	Відпов ьні (хто відповідає за дію)	Тер виконання	Ресурси (необхідні вні)	Потенці перешкоди (і баче як з н справитися)	Учасники (хто залучений виконання)
1. Розробити дидактичні матеріали	Голо ва методичної комісії вчителів фізичної культури та основ здоров'я	Наступні три місяці після реалізації Стратегії 1.1	15000,00 грн	Військ овий стан, казначейство не пропускає оплати за поліграфію – силами закладів та гуртковою роботою	Члени кафедри фізичної культури та спорту обласного інституту удосконалення учителів
2. Провести мотиваційні просвітницькі заходи для різних верств населення.	Засту пники начальників профільних управлінь		10000,00 грн	Відсут ність можливості збиратися очно – онлайн формат	Члени Молодіжної ради, тренери приватних спортивних організацій, волонтери
3. Створити консультаційні пункти та організувати їх роботу	Засту пник з виховної роботи ЗЗСО		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Керівни ки підприємств та організацій
4. Спланувати роботу Активних парків та провести заходи	Голо ва молодіжної ради		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Члени МР, учнівського самоврядування, педагоги- організатори

Ціль 2 (ціль процесу)

Затвердити проєктно-кошторисну документацію 4-х запланованих об'єктів.

СТРАТЕГІЯ 2

**РОЗРОБИТИ ПРОЄКТНО-КОШТОРИСНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ ДЛЯ
РОЗБУДОВИ СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ З ШИРОКИМ ЗАЛУЧЕННЯМ
ГРОМАДСЬКОСТІ**

Крок и/дії (що треба зробити)	Відпо відальні (хто відповідає за цю дію)	Те рмін виконання	Ресурси (необхідні /наявні)	Потенці йні перешкоди (і бачення як з ними справитися)	Учас ники (хто ще залучений до виконання)
1. Визначити місця (майданчики) майбутньої забудови	Засту пник селищного голови з господарських питань	Наступні пів року після реалізації Стратегії 1.2	Не потребує ресурсів	Не передбачається	Керів ники закладів освіти та спорту
2. Спланувати та провести зустрічі з мешканцями	Начал ьники профільних управлінь		Не потребує ресурсів	Малий відсоток мешканців – розповсюдження інформаційних листівок	Депут ати Коцюбинської селищної ради
3. Провести конкурс візуалізацій «Мій майданчик»	Голов ний спеціаліст профільних управлінь		10000,00 грн	Мала кількість учасників – заохочувальні призи	Член и молодіжної ради
4. Створити групу в соціальних мережах зацікавлених мешканців з фізичними вадами	Голов а Молодіжної ради		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Керів ники соціальних служб
5. Сформувати та подати пропозиції розробникам	Начал ьники профільних управлінь		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Дирек тор ДЮСШ
6. .Розробити та затвердити проектно- кошторисну документацію	Засту пник селищного голови з господарських питань		700000,00 грн	Недоста тність фінансування – додаткові угоди, домовленості, перерозподіл коштів місцевого бюджету	Начал ьник управління ОКМСТ

Ціль 3 (на рівні громади)
Побудована спортивна інфраструктура селища у складі 1 спорткомплексу та 3 спортивних майданчиків відповідатиме запитам громади на 90%.

СТРАТЕГІЯ 3
ПОБУДУВАТИ СПОРТИВНИЙ КОМПЛЕКС ТА СПОРТИВНІ МАЙДАНЧИКИ

Кроки/дії (що треба зробити)	Відповідальні (хто відповідає за цю дію)	Термін виконання	Ресурси (необхідні/наявні)	Потенційні перешкоди (і бачення як з ними справитися)	Учасники (хто ще залучений до виконання)
1. Провести тендерні процедури окремо на кожен об'єкт	Спеціалісти з тендерних закупівель профільних управлінь	Наступні 1 - 1,5 року після реалізації Стратегії 2	Не потребує ресурсів	Процедура закупівлі не відбулася – повторно, скарги інших учасників – робота з юристами	Юридичний відділ Коцюбинської / Гостомельської селищної ради
2. Виконати будівельні роботи	Заступник селищного голови з господарських питань		900000,00 майданчики 35500000,00 грн	Недостатність фінансування – додаткові угоди, домовленості, перерозподіл коштів місцевого бюджету	Керівники будівельних компаній
3. Розглянути та внести зміни в штатний розпис та розклад занять КДЮСШ, ЗО	Спеціалісти з кадрових питань профільних управлінь		Не потребує ресурсів	Не передбачається	Керівники ДЮСШ, ЗО
4. Спланувати та провести урочисте відкриття об'єктів	Начальники профільних управлінь		80000,00 грн	Надзвичайні ситуації – перенесення заходу або онлайн презентація об'єктів	Заступник з гуманітарних та соціальних питань Коцюбинської /Гостомельської селищної ради

Аналіз зацікавлених сторін. Матриця зацікавлених сторін.

Базові зацікавлені сторони	Інтереси і як на них впливають проблеми	Здатність та мотивація для досягнення змін	Можливі дії щодо вирішення інтересів зацікавлених сторін
Мешканці селища, в тому числі і з обмеженими можливостями	Недостатня спортивна інфраструктура змушує мешканців шукати спортивні клуби, секції у містах: Києві, Ірпені, Бучі і як результат – спортивні перемоги та надбання стають здобутками іншої громади. Низький рівень зайнятості фізичною культурою та спортом збільшують захворюваність мешканців селища.	Мають потреби у спортивних об'єктах у своїх мікрорайонах, щоб підтримувати здоровий спосіб життя та менше хворіти.	Можуть долучитися до першого (мотиваційного та моніторингового) етапу реалізації проекту побудови об'єктів спортивної інфраструктури.
Мешканці інших громад	Відсутність або недостатня кількість об'єктів спортивної інфраструктури у своїй громаді змушує мешканців шукати ці послуги у ближніх громадах. Сполучення селища з Києвом, Ірпінем, Бучею, Дмитрівкою тощо відмінне	Мають потребу займатися фізичною культурою та спортом, отримувати якісні послуги, не зважаючи на питання доїзду.	Також можуть долучитися до першого етапу реалізації проекту побудови об'єктів спортивної інфраструктури.
Селищний голова, селищна рада	Зацікавлений у розвитку селища та у спортивних рейтингах саме своєї громади на теренах як району та області, так і у Всеукраїнських та міжнародних змаганнях і турнірах.	Зацікавлений у високій довірі мешканців селища та підтримці якості життя в громаді відповідно до потреб населення.	Може очолити роботу із залучення коштів для побудови спортивної інфраструктури. Сприятиме в оформленні необхідної документації. Сприятиме організації частини робіт силами громади.
Профільні управління	Недостатня спортивна інфраструктура обмежує діяльність	Зацікавлене у розвитку спортивної школи, відкритті нових відділень та	Може організувати та провести роз'яснювальну роботу серед

	ДЮСШ/спортивних клубів	секцій., можливості отримання орендної плати за користування майданчиками та комплексом та використанні отриманих коштів на організацію змагань різних рівнів.	населення. Провести моніторингове дослідження та узагальнити досвід інших громад. Приймати управлінські рішення щодо діяльності створених спортивних об'єктів.
Бучанська районна рада	Зацікавлена в ефективному виконання плану розвитку громад району	Сприяє у реалізації проекту побудови новітньої спортивної інфраструктури в громаді.	Прискорює дозвільні процедури. Виділяє бюджетні кошти для співфінансування.
Бізнесмени	Зацікавлені у прибутках свого бізнесу від обслуговування об'єктів спортивної інфраструктури	Мають можливості здійснювати охорону, обслуговування, надавати клінінгові послуги, послуги громадського харчування тощо	Можуть залучити коштів своїх фірм для побудови спортивної інфраструктури.
Студенти	Зацікавлені відвідувати тренування за місцем проживання, а не на базах закладів освіти, в яких вони навчаються.	Матимуть можливість економити кошти на проїзд. Отримані якісні послуги дадуть можливість представляти свій заклад освіти на різного рівня спортивних змаганнях.	Можуть взяти участь у конкурсі на кращу візуалізацію об'єктів спортивної інфраструктури, організуватися і частину робіт зробити власними силами
Інвестори	Зацікавлені у збереженні та примноженні своїх грошей та/або інших активів	Матимуть можливість отримувати прибуток від діяльності об'єктів спортивної інфраструктури (оренда, платні послуги, проведення заходів тощо)	Можуть вкласти гроші та/або інші активи у будівництво об'єктів спортивної інфраструктури

Очікувані результати Проєкту

- Сформується регіональна модель розвитку сфери фізичної культури і спорту шляхом об'єднання зусиль профільних державних, комунальних, громадських, приватних організацій та громади;
- Стануть доступними якісні та різноманітні форми оздоровчих та спортивних послуг для різних верств населення;
- Збільшиться кількість населення, яке регулярно використовуватиме засоби фізичної культури і спорту для проведення активного дозвілля;
- Створиться додаткова кількість робочих місць у сфері фізичної культури і спорту, підвищиться престижності відповідних професій;
- Будуть впроваджуватися у практику результати науково-дослідної роботи з фізичної культури і спорту, спортивної медицини, педагогіки та інших галузей науки;
- Покращиться рівень здоров'я мешканців селища;
- Люди з обмеженими можливостями матимуть можливість отримувати якісні спортивно-оздоровчі послуги;
- Будуть створені належні матеріально-технічні умови для розвитку пріоритетних видів спорту, підвищиться рівень забезпечення населення фізкультурно-спортивними спорудами різного типу;
- Створяться належні умови для проведення місцевих, регіональних, обласних та Всеукраїнських змагань;
- Посилити підтримку фізичної культури і спорту на місцевому рівні та створити ефективну систему управління;
- Буде створена матеріально-технічна база, що відповідає міжнародним стандартам для впровадження єдиної системи підготовки перспективного спортивного резерву, розвитку дитячо-юнацького спорту;
- Місцевий бюджет буде поповнюватися від оренди об'єктів спортивної інфраструктури.

Додаток О

Дорожня мапа розвитку молодіжної політики у громаді

Назва громади						
Ім'я, прізвище, посада особи, яка узагальнила інформацію						
	I.	Основні напрями молодіжної політики				
1.	Участь молоді у процесі прийняття рішень (Молодіжна рада)					
2.	Фінансування молодіжних проєктів та ініціатив					
3.	Дозвілля молоді та культурно – масові заходи.					
	II.	Заплановані результати роботи				
1.	Участь молоді у процесі прийняття рішень (Молодіжна рада)					
2.	Фінансування молодіжних проєктів та ініціатив					
3.	Дозвілля молоді та культурно – масові заходи.					
	III. Дата конкретних дій та відповідальні.	Січень-Квітень.	Травень - червень.	Липень - серпень.	Вересень - жовтень.	Листопад – грудень.
1.	Участь молоді у процесі прийняття рішень (Молодіжна рада) Відповідальний _____ –					
2.	Фінансування молодіжних проєктів та ініціатив Відповідальний _____ –					

3.	Дозвілля молоді та культурно – масові заходи. Відповідальний _____	–					
	IV.	Необхідні ресурси для виконання дорожньої мапи.					
1.	Участь молоді у процесі прийняття рішень (Молодіжна рада)						
2.	Фінансування молодіжних проєктів та ініціатив						
3.	Дозвілля молоді та культурно – масові заходи.						
	V.	Моніторинг.					
14.	Яким чином буде проходити моніторинг результатів (індикатори)						

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)

Магістерська_Лошицька_В_Інструменти_залучення_молоді_2023_1.pdf

Документ відправлено: 18:39 22.05.2023

Документ отримано: 18:40 22.05.2023

Власник документу

Електронний підпис

18:39 22.05.2023

ЄДРПОУ/ІПН: 3660000646

Юр. назва: ФОП ЛОШИЦЬКА ВІКТОРІЯ ІГОРІВНА

КЕРІВНИК: ЛОШИЦЬКА ВІКТОРІЯ ІГОРІВНА

Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:39 22.05.2023

Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє

Серійний номер: 248197DDFAB977E504000000B777010174701804

Тип підпису: удосконалений

Отримувач документу

Електронний підпис

18:45 22.05.2023

Ідентифікаційний код: 2699308052

Мельничук Анатолій Леонідович

Власник ключа: Мельничук Анатолій Леонідович

Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:45 22.05.2023

Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє

Серійний номер: 3ED5083160DBC59B0400000004E53A00C8FC0901

Тип підпису: кваліфікований